

**UPRAWIAJĄ
ZBOŻE,
RZEPAK
I MALINY** s. 21

**WCZESNE
ZIEMNIAKI
TO JEGO
SPECJALNOŚĆ** s. 18-19

WIEŚCI

ROLNICZE

wiescirolnicze.pl

Nr 2 (134) luty 2022

ISSN 2082-8381

CORAZ MNIEJ STAD

s. 24-26

**O UNIJNE PIENIĄDZE
BĘDZIE TRUDNIEJ?**

s. 6-8

**ZABIEG T1 - NA CO
ZWRÓCIĆ UWAGĘ?**

s. 12-14

Na zdjęciu
Krzysztof Popko
z miejscowości
Folwarki Małe
w woj. podlaskim

REKLAMA

AgroTom
PRODUCENT MASZYN ROLNICZYCH

tel. 885 512 199
www.agro-tom.eu

UPH PREMIUM

Reklama

Soja – DLA ODMIANY

”

Walory soi znane są od ponad 3700 lat. Wykorzystywana jest na cele spożywcze i paszowe. Szczególne znaczenie w żywieniu zwierząt ma śruta, na którą popyt systematycznie wzrasta. Polska importuje rok rocznie ok. 2 mln ton śruty sojowej wytworzonej głównie z odmian GMO. Przy odpowiedniej organizacji rynku soi w Polsce możliwe jest ograniczenie importu śruty sojowej i zwiększenie udziału rodzimych komponentów białkowych w produkcji pasz. Uprawa soi może również poprawić strukturę zasiewów, zwłaszcza że udział zbóż w płodozmianie w niektórych regionach kraju przekracza 80%.

Odmiana – to podstawa

Ocieplanie się klimatu oraz postęp w hodowli soi, jaki się dokonał w Europie w XXI wieku, umożliwiają uprawę tego gatunku w Polsce z dużym powodzeniem. O sukcesie produkcyjnym, czyli uzyskaniu wysokich plonów oraz satysfakcjonującej marży z hektara decydują przede wszystkim:

dobór odpowiedniej odmiany

do warunków klimatyczno-glebowych gospodarstwa; Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU), na podstawie wyników doświadczeń realizowanych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO), ustala Listy Odmian Zalecanych do uprawy (LOZ). LOZ to rekomendacja opracowana indywidualnie dla każdego województwa. Aktualnie do Katalogu Odmian w Unii Europejskiej (CCA) wpisanych jest ponad 540 odmian z różnych grup wczesności. Krajowy Rejestr (KR) zawiera 32 odmiany. Na LOZ znajdują się odmiany zarówno z KR jak i z CCA. Warto zwrócić uwagę, że pomimo tak imponującej liczby odmian dostępnych na rynku, na LOZ dla województw z północy kraju rekomendowane są TYLKO 2-3, głównie z grupy odmian bardzo wczesnych i wczesnych. Na południu kraju można natomiast bez ryzyka uprawiać odmiany z grupy późnych i bardzo późnych i w tej części kraju liczba odmian rekomendowanych do uprawy jest większa: 11 odmian dla woj. opolskiego i 9 odmian dla woj. podkarpackiego.

kwalikowany materiał siewny

nasiona soi w odróżnieniu od większości gatunków uprawnych wykazują dużą podatność na uszkodzenia mechaniczne podczas zbioru, czyszczenia i zaprawiania, dlatego wytwarzanie materiału siewnego w gospodarstwie z własnych rozmnożeń jest ryzykowne. Nawet mikropęknięcia, których nie widać gołym okiem, obniżają zdolność kiełkowania, a to przekłada się na spadek obsady roślin i jest jednym z czynników, który może istotnie obniżyć plon.

Dodatkowo, materiał siewny soi powinien zostać skutecznie zaszczepiony wysokoaktywnymi szczepami bakterii *Bradyrhizobium japonicum*. Tylko odpowiednia szczepionka i prawidłowo wykonany zabieg zaszczepienia nasion przed siewem może zagwarantować efektywne wiązanie azotu atmosferycznego w brodawkach korzeniowych w ilościach od 50 a nawet do 100 kg/ha. Ta wyjątkowa zdolność wykorzystywania azotu atmosferycznego przez soję i inne gatunki roślin bobowatych pozwala znacząco ograniczyć lub całkowicie wyeliminować nawożenie azotem. **Uprawiając soję możemy zatem zmniejszyć negatywne oddziaływanie na środowisko, a biorąc pod uwagę aktualne ceny nawozów istotnie ograniczyć koszty produkcji i poprawić wynik finansowy gospodarstwa.**

KZPR iRB Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych

Sfinansowano z Funduszu Promocji Roślin Oleistych

Spis treści

Informacje

O ile wzrosną dopłaty do małych gospodarstw	4
„Wywożymy mnóstwo macior”. Dlaczego ceny żywca spadają?	4
Pożyczki bez oprocentowania dla producentów świń z obszarów ASF wznowione	4
Ceny stabilne, ale kupujących mniej	5
Po roku przerwy wracają targi Ferma	5
O unijne będzie trudniej? Przed rolnikami sporo pracy	6-8
Felieton: List do sąsiadki	42

Uprawy

Zboża jare - jakie odmiany warto zasiać?	9-11
Zabieg T1 w zbożach - kiedy i dlaczego?	12-14
Kwalifikowany materiał siewny - czy warto zasiać? (opinie rolników)	15
Wizytówka uprawowa	15
Polecane odmiany kukurydzy	16
Nowa gama biostymulatorów od Timac Agro Polska	17
Pszężyto na medal	17
Specjalizuje się w uprawie wczesnych ziemniaków	18-19
Kampania cukrownicza 2021/2022	20
Trzeba iść z postępem	21

Hodowla

Mają 300 ha i 140 krów. Wszystko robią sami	22-23
Likwidują produkcję krów, bo nie mają następców	24-26
Żywnienie krów mlecznych zaalkalizowaną paszą - jakie pluse?	27-29
Wizytówki hodowlane	29

Technika rolnicza

Agregaty do uprawy uproszczonej. Różne opcje, wiele możliwości	30-33
Techniczne wizytówki	34

Więści Regionalne

Produkcja roślinna, łaki i... wiatr	35-37
Uczniowie już pracują w nowo otwartym pawilonie dydaktycznym	38

Więści dla domu

Czas na mielone	40-41
Krzyżówka	43

Odwiedź
nasz portal

wiescirolnicze.pl

Obejrzyj nasze
filmy na
YOUTUBIE

www.youtube.com/wiescirolnicze

Polecamy

s. 20

s. 21

s. 22-23

Aleksandra Pilarczyk, redaktor naczelna

Granica na pięćdziesięciu hektarach

Jakie ma być polskie rolnictwo w przyszłości? Publikujemy dziś tekst na temat naszego planu strategicznego na lata 2023-27 (str. 6-8). Zwracamy uwagę na dwie sprawy, które burzą nieco logikę założeń przygotowanych przez rząd. Pierwsza dotyczy wsparcia dla ekologii oraz małych gospodarstw. Jeśli mamy iść w stronę ochrony środowiska - bez rezygnacji z wysokości plonów (a więc i opłacalności) - musimy wdrażać nowoczesne metody gospodarowania: rolnictwo precyzyjne, maszyny niskoemisyjne, nieinwazyjne technologie uprawy. Czy trzydziestohektarowe gospodarstwa, na które stawia rząd, będzie stać na takie inwestycje? Same dopłaty bezpośrednie nie wystarczą, bo to jest takie trochę cementowanie struktury arealów. Wiemy, ile wysiłku i poświęceń wymaga zakup gruntów przez rolników. To są inwestycje na lata i pokolenia. Po co powiększać trzydziesto-, a zwłaszcza pięćdziesięciohektarowe gospodarstwo, skoro wiąże się to ze zmniejszeniem dopłat?

Drugą kwestią, dosyć niejasną, jest ukrócenie pobierania dopłat przez „nierolników”. „Nierolnicy” to w skrócie ci, którzy traktują grunty jako lokatę kapitału i albo liczą na duży zysk przy sprzedaży, albo żyją z dzierżawy. No właśnie! W przypadku dzierżawy dopłaty pobierają ci, którzy ziemię uprawiają. I co? Oni nie dostaną dopłat? Większość rozwijających się gospodarstw korzysta z dzierżawy, dzierżawiona jest ziemia należąca do kościołów, deweloperów czy po prostu prywatnych inwestorów spoza rolnictwa. Jakkolwiek będzie się chciało uderzyć w nierolniczych właścicieli gruntów, koszty przez nich poniesione zostaną przerzucone na dzierżawiających.

**WIEŚCI
ROLNICZE**

ADRES REDAKCJI:
63-200 Jarocin, ul. Kasprzaka 1a
tel. 62 747-15-31
tel./fax 62 747-37-60

E-MAIL:
redakcja@wiescirolnicze.pl

STRONA INTERNETOWA:
www.wiescirolnicze.pl

Nakład: 41.000 egz.

ADRES WYDAWNICTWA:
Południowa Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o.
63-200 Jarocin ul. Kasprzaka 1a
tel. 62 747-15-31, tel./fax 62 747-37-60

SKŁAD GRAFICZNY:
Piotr Budnik, Barbara Dzierła

REDAGUJE ZESPÓŁ:

Redaktor naczelna - Aleksandra Pilarczyk

Piotr Piotrowicz, Dorota Andrzejewska, Marianna Kula, Łukasz Tyrakowski, Anetta Przespolewska, Honorata Dmyterko, Ania Kopras-Fijolek, Anna Malinowski, Romana Antczak, Mateusz Ermanowicz

Korekta: Jacek Kaliszan

PROJEKTY REKLAM:

Błażej Ciesielski, Maciej Mostowy, Piotr Budnik, Materiały własne firm

DZIAŁ REKLAMY:

Paulina Zajac (Jarocin) - tel. 508-510-537
Beata Kruk (Gostyń) - tel. 511-830-995
Aneta Supeł - (Jarocin) - tel. 512-135-918
Anna Moczydłowska-Kaczmarek (Jarocin) - tel. 784-011-065
Artur Antczak (Jarocin) - tel. 508-318-922
Angelika Włodarczyk (Jarocin) - tel. 509-082-772
Kinga Piotrowska (Pleszew) - tel. 602-367-873
Agata Staśkiewicz (Rawicz) - tel. 510-264-027
Paulina Pawłowska (Gostyń) - tel. 512-135-914

O ILE WZROSŁĄ DOPŁATY DLA MAŁYCH GOSPODARSTW?

Ministerstwo rolnictwa poinformowało o przywróceniu w tym roku tzw. Uzupełniającej Płatności Podstawowej (UPP). Dodatkowe środki mają trafić do rolników w ramach dopłat bezpośrednich. Rząd corocznie na ten cel chce przeznaczyć z budżetu krajowego około 400 mln złotych. Kwota mogłaby wydawać się spora, lecz jeśli podzieli się ją przez liczbę uprawnionych (nawet ponad 1 mln rolników) okazuje się, że do pojedynczego Kowalskiego nie trafi zbyt wiele. Wicepremier, minister rolnictwa Henryk Kowalczyk podał, że do hektara dodatkowo będzie można otrzymać 40 zł. A z pieniędzy tych skorzystać będą mogli gospodarze posiadający gospodarstwa o wielkości maksymalnej 30 hektarów. Maksymalnie więc do kieszeni producenta rolnego w ramach UPP wpłynięć rocznie 1200 zł. Rolnicy komentują, że przy szalejąco rosnących cenach produkcji i spadkach cen płodów rolnych taka kwota wsparcia i tak jest zbyt niska. Spowoduje ona jednak coś, na czym bardzo zależało obecnemu rządowi - spełnienie obietnicy o podwyższeniu płatności unijnej do średniej europejskiej. *- Pieniądze z budżetu krajowego powodują, że nasze zobowiązanie wynikające z Polskiego Ładu, osiągnięcia co najmniej średniej europejskiej płatności obszarowej dla mniejszych gospodarstw już na rok 2022 zostanie zrealizowane - powiedział na konferencji prasowej minister Kowalczyk.*

Uzupełniająca Płatność Podstawowa była stosowana od 2004 do 2013 roku. Będzie przysługiwała do najważniejszych roślin uprawnych na gruntach ornych, w szczególności do: zbóż, roślin oleistych, roślin wysokobiałkowych. Wypłata pieniędzy rozpocznie się w połowie października bieżącego roku, w ramach zaliczek na poczet płatności bezpośrednich. Minister Kowalczyk zapowiedział, że od przyszłego roku do grona uprawnionych dołączą właściciele większych gospodarstw, posiadających do 50 hektarów, jednak nadal wsparcie będzie przysługiwać do 30 hektarów.

(doti)

„Wywozimy mnóstwo macior”. Dlaczego ceny żywca spadają?

[styczeń 2021]

Początek stycznia utrzymał stabilne, ale niskie ceny tucznika. 20 stycznia na naszym portalu odnotowaliśmy obniżki. Jeszcze grudniowe lekkie wzrosty cen tucznika, które zaskoczyły niejednego pośrednika, przyniosły nadzieję rolnikom na kolejne podwyżki. *- Na tę chwilę jestem zaskoczony, że w ogóle przed świętami coś się zadziało w lepszym kierunku - mówił na początku roku Andrzej Podgajny, skupujący trzodę chlewną. Od grudnia ceny praktycznie utrzymywały się na stabilnym poziomie. Aż do 20 stycznia, kiedy to ceny żywca spadły o 0,20 zł/kg, w poubojowej klasie E natomiast o 0,30 zł na kilogramie. - Główną przyczyną to zapchany rynek, nikt nie chce towaru. Brak zbytu - diagnozował Paweł Sworowski z wielkopolskiej firmy Martrans, zajmującej się skupem żywca wieprzowego i wołowego. Od rolnika z województwa kujawsko-pomorskiego otrzymaliśmy informację, że masowo skupuje się lochy, a co za tym idzie, następuje likwidacja stad i upadłość mniejszych producentów trzody chlewnej. Potwierdza to także przedstawiciel wyżej wspomnianej firmy: - Wywozimy mnóstwo macior. To jest masowa likwidacja. Bo jak materiał siewny jest masowo sprzedawany, to za chwilę nie zostanie nic. To jest tylko kwestia czasu i wszyscy mniejsi rolnicy upadną, bo jeśli się nie nagania, tylko jest redukcja, to nic z tego nie będzie - kontynuował Paweł Sworowski.*

Ubiegłoroczne notowania poka-

zały znaczne wzrosty już od lutego, a w marcu 2021 osiągnęły średni pułap 4,88 zł/kg. Czy i w tym roku tak będzie? *- Niezależni eksperci szacują, że produkcja żywca wieprzowego w Chinach spadnie w 2022 r. o kilkanaście procent. Spadki produkcji spodziewane są również w USA i UE, co powinno przynieść uruchomienie dodatkowego eksportu, wzrost cen skupu i poprawę opłacalności produkcji w drugim kwartale 2022 r. Nie ma jednak pewności, czy sytuacja na rynku pasz ulegnie poprawie na tyle, aby spodziewany wzrost cen skupu zachęcił producentów świn do odbudowy pogłowia trzody chlewnej - poinformował nas na początku roku Aleksander Dargiewicz, prezes zarządu Krajowego Związku Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej POLPIG.*

Aktualne ceny żywca wieprzowego na wiescirolnicze.pl

Pożyczki bez oprocentowania dla producentów świn z obszarów ASF wznowione

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wznowiła udzielanie nieoprocentowanych pożyczek na spłatę zobowiązań dla producentów żywca wieprzowego, którzy utrzymywali świnie na obszarach ASF.

Pożyczki udzielane są w ramach środków przewidzianych na ten cel w planie finan-

sowym agencji na 2022 r., a ich wypłata następuje w terminie do 30 dni od dnia udzielenia pożyczki. W pierwszej kolejności udzielane będą pożyczki dla pozytywnie zweryfikowanych wniosków złożonych w IV kwartale 2021 r. Pomoc w formie nieoprocentowanych pożyczek na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych została uruchomiona przez ARiMR

w 2017 r. Dotychczas udzielono 753 pożyczek na blisko 142,08 mln zł. Maksymalny okres spłaty pożyczki to 10 lat, a jej wysokość uzależniona jest od kwoty zobowiązań cywilnoprawnych, liczby stad oraz średniorocznej liczby świn utrzymywanych w 2018 r. w danym stadzie, a także wysokości dostępnego limitu pomocy de minimis.

(tuk)

Podsumowanie cen warzyw w roku 2021

Ceny stabilne, ale kupujących mniej

Na wysokość cen warzyw składa się kilka czynników, głównie podaż i popyt oraz warunki pogodowe w okresie wegetacji i zbiorów. Anna Kaszewiak z Rynku Bronisze, największej giełdy owocowo-warzywnej w Polsce, dodaje do tego także modę na dany gatunek, a nawet odmianę. Rok 2021 nie był łatwy dla rolników uprawiających jarzyny. Zaczynając od chłodnej i mokrej wiosny oraz lata, poprzez drastyczne podwyżki cen środków produkcji, głównie nawozów, a na inflacji kończąc. - *Wiadomo, że w okresie zimowym mamy zdecydowanie mniej polskich warzyw tych typowo ciepłolubnych (bakłażan, cukinia, ogórki, pomidory, papryka). Nasze warunki klimatyczne, wysokie koszty ogrzewania są przyczyną, że niektórych gatunków nie uprawiamy o tej porze roku lub w ograniczonym zakresie* - twierdzi specjalistka z Broniszy. Wpływ tych czynników uwidocznił się w cenach warzyw, które wzrosły w stosunku do roku 2020. - *Na pewno były wyższe ceny warzyw okopowych ze względu na aurę pogodową w 2021 roku, a przez to mniejsza ilość warzyw czy też*

trudniejsze warunki przechowalnicze - zauważa Anna Kurlęto-Paklepa z Lubelskiego Rynku Hurtowego Elizówka. Według specjalistki w minionym roku na wspomnianej giełdzie więcej zapłaciliśmy za buraki czerwone, kapustę białą, marchew czy paprykę czerwoną.

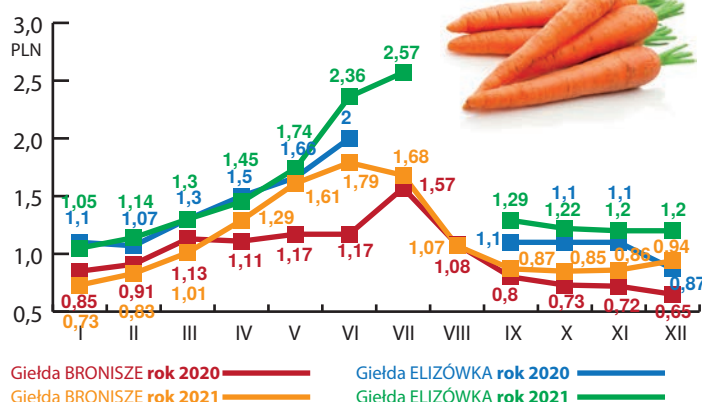
Na podstawie danych zebranych z giełd publikowanych na portalu wiescirolnicze.pl widać, że w pierwszym kwartale ceny wybranych warzyw były niższe niż w analogicznym okresie roku wcześniejszego. Podwyżki niektórych z nich zauważalne były już w kwietniu, inne warzywa natomiast zdrożały w miesiącach letnich. Głównym powodem wzrostów notowań wówczas były chłodne noce oraz opady, które opóźniły okres wegetacji i zbiorów. Jakość cebuli w minionym roku pozostawiała też wiele do życzenia. Deszczowa aura latem sprawiła, że warzywo to zwyczajniegniło. Wysokie ceny pietruszki natomiast spowodowane były zimną wiosną i opóźnieniem wegetacji. Podwyżki cen ziemniaków z kolei podyktowane zostały mniejszą ilością tego warzywa na rynku.

Wiemy, jak kształtowały się ceny na największych polskich giełdach owocowo-warzwnych. A jak sytuacja wygląda na bazarach? O zdanie w sprawie cen warzyw zapytaliśmy również lokalnego przedsiębiorcę, który handluje warzywami i owocami. - *Jeśli chodzi o ceny warzyw krajowych, to nie ma dużych wzrostów, utrzymują się one na stabilnym poziomie, (...) nawet w przypadku warzyw importowanych nie ma jakichś dużych*

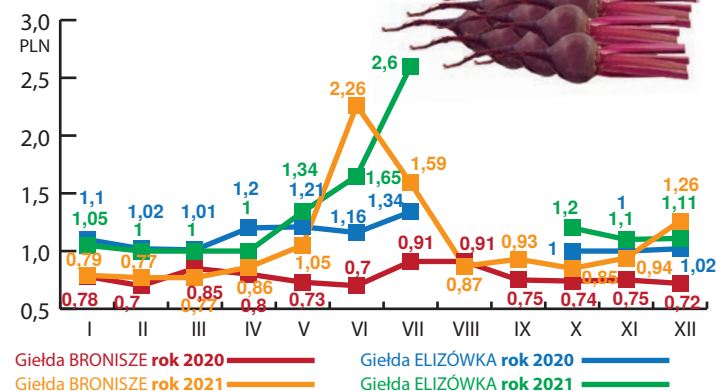
wzrostów - mówi Paweł Jeleniewski, prowadzący jarocińskie warzywniaki Mango. Zdaniem naszego rozmówcy wzrost cen jarzyn natomiast możemy spodziewać się w roku bieżącym. Inflacja dotychczas nie wpłynęła na ceny, spowodowała jednak mniejszy ruch w handlu detalicznym również na wspomnianych warzywniakach, głównym tego powodem może być wzrost opłat i rachunków domowych.

Romana Antczak

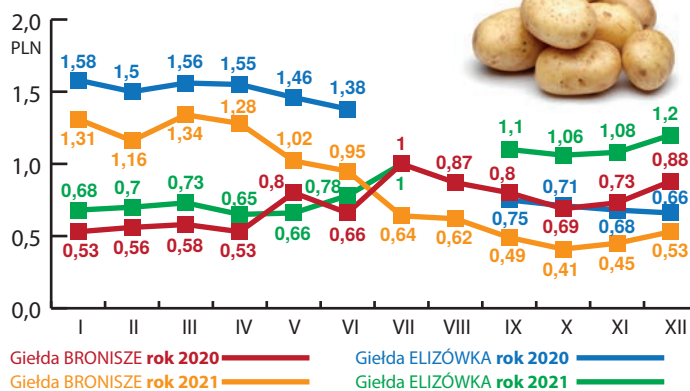
Ceny marchwi

Ceny buraków

Ceny ziemniaków

* Giełda Bronisze - warzywa krajowe, giełda Elizówka - brak podziału na warzywa krajowe i importowane

PO ROKU PRZERWY WRACAJĄ TARGI FERMA

Od 25 do 27 lutego br. w Bydgoszczy w Hali BCTW, po rocznej przerwie spowodowanej pandemią, odbędą się targi FERMA.

Dotychczasowa lokalizacja (EXPO Łódź) z uwagi na pełnioną funkcję - tymczasowy szpital COVID-19 musiała zostać zmieniona. Organizator przeniósł imprezę. Niewątpliwym atutem bydgoskiego obiektu jest jego wielkość, dostępność parkingów, jak również położenie - z dala od zatłoczonego centrum miasta przy bardzo dobrym połączeniu komunikacyjnym dla przy-

jeżdżających z różnych części kraju.

Podczas kolejnej edycji FERMY ponad 100 wystawców z kraju i zagranicy zaprezentuje bogatą ofertę wszystkiego, co niezbędne w chowie i hodowli zwierząt. Targi to jednak nie tylko ekspozycja firm. W ponad 20-letniej historii imprezy co roku niezwykle istotnym elementem była i jest konferencja naukowo-techniczna. W tym roku organizatorzy zapraszają do wzięcia udziału w panelach dyskusyjnych dla hodowców trzody chlewnej i bydła. Moderatorem pierwszej części

będzie dr Tomasz Schwarz (UP Kraków), który poprowadzi dyskusję pt.: „Co lepsze dla producentów świń, co lepsze dla środowiska? - czy istnieje konflikt interesów?”. Z kolei Martin Ziaja (PFHBiPM) postara się wraz z dyskutantami omówić temat: „Zielony Ład - Skutki dla producentów mleka.”

Wszyscy, którzy chcą otrzymać bezpłatną kartę wstępu na targi, mogą się już rejestrować na stronie imprezy.

(tuk)

Za rok ruszy nowa strategia Wspólnej Polityki Rolnej

O unijne będzie trudniej? P

Jaka będzie nowa perspektywa unijna dla rolnictwa na lata 2023 - 2027? Jakie warunki trzeba będzie spełnić, by otrzymać dopłaty bezpośrednie? Ile środków przewiduje się na dotacje m.in. na zakup maszyn?

TEKST ■ Dorota Andrzejewska

Nowa Wspólna Polityka Rolna ma wejść w życie w przyszłym roku. Zarys tego, jak miałby być realizowany program, pojawił się w Krajowym Planie Strategicznym, który w grudniu trafił do Brukseli. Według przedstawicieli branży wiele założeń w nim zawartych będzie trudno spełnić rolnikom, tym bardziej, że za ambitnymi oczekiwaniami nie idą wystarczające środki pomocowe. I choć nowa perspektywa ma ruszyć już w 2023 roku, to nadal wiele rzeczy jest pod znakiem zapytania. Pewne jest, że będzie to rewolucja w wydatkowaniu środków unijnych na rolnictwo, jakiej dotąd jeszcze nie było. Zwłaszcza jeśli Komisja Europejska nie zaakceptuje, dość łagodnej w swej formie, polskiej koncepcji wprowadzenia Zielonego Ładu w naszym kraju. Zapisy zawarte w Krajowym Planie Strategicznym może przecież całkowicie podważyć i nakazać naszemu krajowi zaostrezenie

warunków chociażby przyznawania środków. Tak może być w przypadku założonej przez polską stronę redukcji stosowania nawozów o 12% i środków ochrony roślin oraz antybiotyków o około 8%. Są to wartości o wiele niższe niż ambitne cele Europejskiego Zielonego Ładu, zgodnie z którym do 2030 roku zużycie nawozów powinno spaść o 20%, a stosowanie pestycydów o 50%. Czy polskie i całe unijne rolnictwo przetrwa tę burzę ogromnych zmian?

Przesłanie do Komisji Europejskiej projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 jest równoznaczne z rozpoczęciem negocjacji o przyznanie środków unijnych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Budżet Planu Strategicznego to ponad 25 mld euro, z czego na płatności bezpośrednie przeznac-

zonych zostanie ponad 17 mld euro. Zgodnie z założeniami ta ogromna kwota ma trafić do tych, którzy rzeczywiście żyją z pracy na roli. Aby ukrócić procedury pozyskiwania dopłat obszarowych przez „nierolników”, wprowadzono pewne obostrzenia, które będą dotyczyć wszystkich pobierających te środki w wysokości powyżej 5 tys. euro. Będą oni musieli wykazać, że są „aktywnymi rolnikami” (szczegóły na str. 8). Nowością jest też wprowadzenie ekoschematów. Teoretycznie rolnik nie będzie miał obowiązku ich realizacji, ale to będzie wiązało się z niższą dopłatą nawet o 20 - 25%. Według wyliczeń Wielkopolskiej Izby Rolniczej, aby uzyskiwać płatność w takiej wysokości, jaką producent rolny otrzymuje teraz, będzie musiał wdrożyć w swoim gospodarstwie co najmniej trzy z kilkunastu dostępnych ekoschematów. Co kryje się pod nazwą ekoschematy? Są to głównie działania rolnicze na rzecz ochrony środowiska i klimatu, a więc m.in. rolnictwo ekologiczne, precyzyjne i zrównoważone, dobrostan zwierząt, plany nawożenia, Integrowana Produkcja Roślin, ugorowanie ziemi, retencjonowanie wody czy utrzymywanie zadrzewień śródpolnych oraz systemów rolno-leśnych. Za realizację każdego z nich przewidziana jest inna kwota płatności (patrz ramka str. 8). Już teraz warto bliżej przyjrzeć się ich założeniom, by wybrać schemat najbardziej pasujący do profilu własnej produkcji. Trzeba liczyć się z tym, że ekoschematy będą pociągać za sobą więcej pracy, również tej związanej z doku-

mentacją. - Uczestnicząc w konsultacjach planów strategicznych cały czas poruszałem temat biurokracji. Jedną stroną jest to, że papier na etapie projektowania, przygotowywania, wszystko przyjmie. Ale z drugiej strony tę radosną twórczość wielu urzędników unijnych i naszych krajowych trzeba będzie wprowadzić do praktyki. Myślę, że to będzie wielkie obciążenie dla rolników. I nie wiem, czy wszyscy rolnicy sobie z tym poradzą i czy będą mieli na to siłę oraz czas. I czy to będzie im się rekompensować - komentuje Stanisław Kacperczyk, prezes Związku Producentów Roślin Zbożowych. Niewykluczone, że trzeba będzie korzystać z pomocy wykwalifikowanych doradców, a to oznacza dla rolnika dodatkowe wydatki.

Rolników niepokoi również to, że na II filar, a więc Program Rozwoju Obszarów Wiejskich przewidziano niższą kwotę. Zakłada się, że będzie ona zmniejszona o 30%, ale w najgorszym

Jakie stawki płatności zakłada się w Krajowym Planie Strategicznym WPR 2023-2027

118 euro/ha - jednolita płatność obszarowa

44 euro/ha - płatność redystrybucyjna

61 euro/ha - płatność dla młodych rolników

Płatności do produkcji

96 euro/szt. - krowy

74 - 76 euro/szt. - młode bydło

26 euro/szt. - owce

11 euro/szt. - kozy

435 euro/ha - buraki cukrowe

101 euro/ha - len

29 euro/ha - konopie włókniste

271 euro/ha - truskawki

249 euro/ha - ziemniaki skrobiowe

103 euro/ha - rośliny pastewne

204 euro/ha - strączkowe na ziarno

Przed rolnikami sporo pracy

scenariuszu może być obciąża nawet o 50% w stosunku do obecnej perspektywy. To, według przedstawicieli branży, spowoduje, że rolnikom będzie trudno realizować cele zawarte w ekoschematach. - Praktycznie te programy, które cieszyły się najbardziej zainteresowaniem czyli np. modernizacja, zakup maszyn, budowa obiektów inwentarskich, będą bardzo ograniczone. W rezultacie będą tylko pieniądze na zakup maszyn, które będą służyć poprawie środowiska - mówi Wiktor Szmulewicz, prezes Krajowej Rady Izby Rolniczych. Jak tłumaczy Andrzej Przepióra z Wielkopolskiej Izby Rolniczej znana nam dotychczas „Modernizacja gospodarstw rolnych” będzie jedynie w wydaniu pożyczkowym. - Chyba że będą to gospodarstwa ekologiczne. One będą mogły korzystać z dotacji. Wiemy jednak, że tych podmiotów za dużo nie ma. I będzie katalog maszyn oraz urządzeń służących ochronie

środowiska i klimatu. Na te maszyny też jakieś dotacje będzie można pozyskać. Ta część rozwojowa jest mocno obciąża. To jest problem, bo czymś trzeba będzie zastąpić nawozy i środki ochrony roślin, tym czymś są technologie. A na te technologie nie ma za bardzo pieniędzy. Nasze symulacje wykazują, że gospodarstwa rolne - zarówno te mniejsze oraz te większe - stracą na implementacji Zielonego Ładu - wyjaśnia Andrzej Przepióra.

W założeniach Krajowego Planu Strategicznego często przewija się hasło szczególnego nacisku na wsparcie małych i średnich gospodarstw. To właśnie dla nich przewidziana jest płatność redystrybucyjna, a więc dodatkowe środki do dopłat bezpośrednich dla gospodarstw do 50 hektarów, przy czym wsparcie będzie obejmować maksymalny areał 30 hektarów. Środki te do rolników mają trafić już w tym roku jako Uzupełniająca Płat-

ność Podstawowa (szczegóły na str. 4). Krajowy Plan Strategiczny zawiera także inne założenia premiujące „małych producentów rolnych”. Takie podejście jest negowane przez środowisko rolnicze. - W planie strategicznym jest wiele sprzeczności. Między innymi podkreślano, że należy utrzymać obecną strukturę agrarną, jednak w analizie SWOT jedną ze słabych stron jest właśnie rozdrobnienie produkcji rolnej, czyli naszym zdaniem te dwie informacje wykluczają się. Ministerstwo rolnictwa chce chronić małe gospodarstwa przed konkurencją z dużymi. Myślę, że to jest trochę postawione na głowie, ponieważ wszystkie są polskie, wszystkie należy wspierać. Oczywiście można dyskutować, w jakiej wysokości. Nie wspomniano natomiast o tym, że polska pozycja na rynku unijnym i światowym jest rozwinięta dzięki dużym producentom. Małe gospodarstwa nie przyczyniają się do zwiększania eksportu, który zwłaszcza w branży mleczarskiej jest ważny, m.in. wpływa na wzrost ceny za surowiec i to jest wtedy korzystne dla wszystkich, bo im wyższa cena eksportowa to mleczarnie bardziej stać na to, by więcej za surowiec płacić również tym mniejszym dostawcom - stwierdza Leszek Hądził, prezydent Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka. Wiktor Szmulewicz dodaje, że czynnikiem determinującym przetrwanie gospodarstw zawsze będzie realny zysk z produkcji. - Małych gospodarstw jest coraz mniej i nie wiem, ile trzeba byłoby dopłacać, by zachęcić ludzi, by zostali w rolnictwie, skoro mają atrakcyjne alternatywy zatrudnienia w innych sektorach. Dotyczy to zwłaszcza ludzi młodych, których ubywa najwięcej właśnie w małych gospodarstwach - komentuje Wiktor Szmulewicz. W założeniach Zielonego Ładu zauważa pewien paradoks. To właśnie tym, którzy, zgodnie z hasłami politycznymi, mają najwięcej skorzystać na nowej Wspólnej Polityce Rolnej,

a więc małym gospodarstwom, będzie najtrudniej spełnić założenia ekoschematów. - Widać to chociażby w ekoschemacie dotyczącym uprawy bezorkowej. Bardzo fajnie, że do tego zachęcają, ale dziś nie mamy do tego sprzętu, zwłaszcza w małych gospodarstwach. By prowadzić bezorkową uprawę, trzeba posiadać ciągnik 300 KM, więc małym gospodarstwom to nie sprawdzi się ekonomicznie. Nie wiem do końca, czy rolnikom będzie w ogóle opłacało się realizować te ekoschematy, bo każdy z nich będzie wiązał się z tym, że może nastąpić spadek jego przychodów i dochodów w gospodarstwie - komentuje szef Krajowej Rady Izby Rolniczych.

Nasi rozmówcy zauważają, że realizacja tak ambitnych celów, jakie stawia Unia Europejska, nie będzie łatwa także z uwagi na obecną sytuację gospodarczą

NA CO BĘDZIE MOŻNA ZDOBYĆ PIENIĄDZE W NOWYM ROZDANIU ŚRODKÓW UNIJNYCH NA LATA 2023-2027 W RAMACH II FILARU?

- obszary ONW
- Inwestycje OZE
- Inwestycje związane z ochroną przed ASF
- Rozwój małych gospodarstw
- Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu
- Rozwój usług rolnictwa precyzyjnego na rzecz ochrony środowiska
- Działania związane z zalesieniami, tworzeniem zadrzewień śródpolnych
- Premie dla młodych rolników
- Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich
- Systemy jakości
- Tworzenie grup producenckich

w Europie. - Założenia te były tworzone kilka lat temu, jeszcze zanim istniał covid, zanim przyszedł wielki kryzys. I może na tamten czas były one do zrealizowania. Dziś jesteśmy w innej sytuacji. Nastąpi ogromne zapotrzebowanie na surowce rolnicze i nie tylko. Przenosi się koncentracja produkcji rolnej na części świata, które nie odgrywały do tej pory aż tak wielkiej roli. Myślę tutaj o Rosji i Chinach. Były dużym producentem, ale i sporym konsumentem. Dzisiaj widać gwałtowny wzrost cen zbóż, rzepaku, praktycznie wszystkich artykułów poza przetworami mięsnymi i mlekiem, choć i w tych segmentach też jest lekki wzrost. Widać, że coś się w świecie dzieje. Powinniśmy być ostrożni z programami takimi, które może środowisko nie za wiele naprawią, a znacznie mogą się przyczynić do spadku produkcji rolnej w Europie - mówi Wiktor Szmulewicz. Z kolei Stanisław Kacperczyk ubolewa nad tym, że Komisja Europejska nie przedstawiła skutków wprowadzenia w życie całej strategii. - Nikt z Unii Europejskiej wyprzedzając nie wyliczył kosztów, jakie

trzeba ponieść, aby ją wprowadzić i to w stosunku do rolnika, w stosunku do społeczeństwa, jak również w stosunku do eksportu - importu. Natomiast inni podjęli się trudu i policzyli skutki tych zmian. Na konferencji organizowanej przez ambasadę amerykańską przedstawiono bardzo niepokojące dane. Spadek produkcji od 10 do nawet 30%, wzrost kosztów produkcji i tym samym wzrost kosztów dla konsumenta. W dalszej perspektywie być może nie będziemy samowystarczalni, jeśli chodzi o produkcję żywności w Unii Europejskiej. To, co zaoszczędzimy w Polsce na Zielonym Ładzie, przeniesiemy do krajów trzecich, które będą produkować żywność bez spełnienia wymogów dobrej praktyki rolniczej i my, importując stamtąd, będziemy wspierać „antydziałanie” gdzieś na świecie - komentuje prezes Związku Producentów Roślin Zbożowych.

Na analizę prawie 800-stronicowego dokumentu, jakim jest projekt Krajowego Planu Strategicznego, Komisja Europejska ma czas do końca marca. Wówczas może wydać własne uwagi, które

będą upublicznione i rozpocznie się proces negocjacyjny pomiędzy naszym krajem a KE. Dopiero po tych rozmowach powstanie ostateczna wersja KPS, która zacznie obowiązywać. Przewiduje się, że nastąpi to nie wcześniej, niż w drugiej połowie roku. W dalszej kolejności ministerstwo rolnictwa wyda szczegółowe rozporządzenia określające realizację nowej WPR. Skoro przepisy mają wejść w życie za rok, dużo czasu na wdrożenie nowej WPR

zatem nie będzie. A trzeba pamiętać, że do jej realizacji musi przygotować się także Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dla której strategia będzie z pewnością także wyzwaniem. - Obawiamy się, że system wdrożeniowy będzie kłujący na początku. Samo stworzenie chociażby wniosku o dopłaty bezpośrednie będzie dużo trudniejsze, a potem ten system kontroli będzie jeszcze bardziej skomplikowany - mówi Andrzej Przepióra.

Rolnicy będą mogli pozyskać środki w ramach następujących ekoschematów

- Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt
Stawka: 188,31 euro/ha
- Międzyplony ozime/Wsiewki śródpolne
Stawka: 176,63 euro/ha
- Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia
Stawka: podstawowa 28,99 euro/ha, stawka rozszerzona: + wapnowanie - 145,84 euro/ha
- Zróżnicowana struktura upraw
Stawka: 76,18 euro/ha
- Wymieszanie obornika w ciągu 12 godzin od aplikacji
Stawka: 89,44/ha
- Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrzygowo (aplikacja doglebową)
Płatność przyznawana do gruntów ornych spełniających wymogi ekoschematu
Stawka: 65,30 euro/ha
- Uproszczone systemy uprawy (uprawa bezorkowa, pasowa - strip-till)
Płatność przyznawana do gruntów ornych spełniających wymogi ekoschematu
Stawka: 125,62 euro/ha
- Utrzymanie zadrzewień śródpolnych
Płatność do pow. utrzymywanych zadrzewień śródpolnych: 560,45 euro/ha
- Utrzymanie systemów rolno-leśnych
Płatność zarówno do pow. z drzewami i krzewami oraz pola między nimi: 67,42 euro/ha
- Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych
Stawka: 63,15 euro/ha
- Przeznaczenie 7% pow. gruntów ornych w gospodarstwie na obszary nieprodukcyjne
Stawka: 19,10 euro/ha całkowitej powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie
- Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin
Płatność do upraw, z których pochodzą produkty roślinne opatrzone w danym roku certyfikatem Integrowanej Produkcji Roślin: 292,13 euro/ha
- Biologiczna ochrona upraw (preparaty mikrobiologiczne - grzyby, bakterie, wirusy)
Płatność: 89,89 euro/ha
- Rolnictwo ekologiczne
Stawki zróżnicowane w zależności od grup upraw
- Dobrostan zwierząt
Stawki zróżnicowane w zależności od gatunku zwierząt
(Szerzej o ekoschematach w kolejnym wydaniu „Więści Rolniczych”)

AKTYWNY ROLNIK

Jedną z nowości wśród założeń Wspólnej Polityki Rolnej na przyszłe lata jest wprowadzenie definicji „aktywnego rolnika”. Tylko „aktywny rolnik” będzie mógł otrzymać dopłaty bezpośrednie. Zapis ten powstał, by z grona uprawnionych do środków wyeliminować osoby, które dysponują znacznymi arealami ziemi rolnej, ale produkcją rolniczą już się nie zajmują. Obowiązek spełnienia warunku „aktywnego rolnika” będzie dotyczył wszystkich beneficjentów powyżej 5 tys. euro. W jaki sposób dana osoba będzie mogła to wykazać?

Rolnik jest uznawany za aktywnego, jeżeli nie prowadzi żadnej z działalności wymienionej na negatywnej liście albo jeżeli:

- w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) działalność rolnicza tego rolnika została wskazana jako główna, albo
  - dokumenty z KRS lub REGON potwierdzają, że wykonywana przez rolnika działalność rolnicza stanowi główną działalność gospodarczą, albo
  - udokumentuje, że:
    - jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego przychodu w gospodarstwie, lub:
    - roczna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej.
- Za rolników nieaktywnych co do zasady uznawane będą podmioty:
- administrujące portami rolniczymi
  - administrujące wodociągami
  - administrujące trwałymi terenami sportowymi i rekreacyjnymi
  - świadczące usługi przewozu kolejowego
  - świadczące usługi w zakresie obrotu nieruchomościami

Zboża jare - jakie odmiany warto zasiać?

Które odmiany zbóż jarych dały w ubiegłym sezonie najwyższy plon? Na jakie warto postawić w tym roku? Czym w ogóle sugerować się przy doborze materiału siewnego?

Zeby znaleźć odpowiedzi na te pytania, znów zachęcamy do zapoznania się z niezależnymi wynikami badań w tym zakresie, które prowadzi Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (patrz ramka na str. 11).

Zboża jare - ważna odmiana i termin siewu

Na temat doboru odmian zbóż jarych w naszych realizacjach filmowych rozmawialiśmy nieraz. Swoimi spostrzeżeniami w tej materii dzielił się z nami m.in. Mateusz Hachuła z firmy Ragt. Specjalista zwracał szczególną uwagę na jęczmień browarny. Podkreślał, że warto sięgać po te odmiany, które preferują słodownie, do których zamierzamy odstawić ziarno, nie pomijając jednak wyników badań COBORU, które stanowią cenne źródło wiedzy na temat poszczególnych roślin. - Oprócz odmiany, ważne jest umieszczenie nasion na właściwej głębokości. Te rośliny, które są dobrze zasiane, później szybko i dobrze rosną. Dobrze także dojrzewają - zaznaczał Mateusz

Hachuła. Dużą rolę ogrywa także termin siewu. - Jeśli warunki sprzyjają, jęczmień do celów browarnych można siać już w lutym, do czego zresztą rolników serdecznie zachęcam. Nie powinniśmy się bać bardzo wczesnych siewów. Myślę, że ci najbardziej doświadczeni wiedzą o tym, że wczesny termin siewu jęczmienia browarnego można określić: jak tylko idzie wjechać w pole - tłumaczył specjalista. Wspominał też o nawożeniu: - Nawożenie azotowe też powinno się wykonywać jak najwcześniej. Najczęściej robi się to w jednej dawce. Specjalista zwrócił również uwagę na stanowisko do uprawy jęczmienia: - To zboże można uprawiać na sta-

nowiskach średnich, mocnych. Najważniejsze jest jednak to, żeby gleby były utrzymane w dobrej kulturze.

Odmiany zbóż jarych polecane przez renomowane firmy

Aby przyspieszyć i ułatwić wybór, podajemy też odmiany rekomendowane przez renomowane firmy nasienne.

su BRIGITTA najnowszy pastewny jęczmień jary od Saaten-Union. Odmiana charakteryzuje się ponadprzeciętnym i powtarzalnym plonowaniem na obu poziomach technologii

— OGŁOSZENIA —

RGT PLANET
a new world

JĘCZMIEŃ JARY BROWARNY
RGT PLANET

Lider plonu w Polsce*
A1: 61,7 dt/ha 101% wzorca
A2: 72,95 dt/ha 102% wzorca*

Najszerzej uprawiana odmiana jęczmienia browarnego w Europie oraz w Polsce**

DOSTĘPNOŚĆ W KONTRAKTACJI NAJLEPSZYCH SŁODOWNI

* średni plon w doświadczeniach PDOIR, w Polsce 2018-2021
** na podstawie sprzedaży nasion kwalifikowanych oraz kwalifikacji polowych

uprawy. Średni plon w jakże różnych latach 2019-2021 wyniósł powyżej 68 dt/ha. Jest to mocna odmiana na słabe i kwaśne gleby. Odnacza się bowiem zwiększoną tolerancją na zakwaszenie i jony glinu. Gwarantuje to odpowiedni wynik ekonomiczny na stanowiskach słabszych i o nieuregulowanym pH. su BRIGITTA wykazała swój potencjał w ekstremalnie suchych latach. Charakteryzuje się dużą odpornością na mączniaka prawdziwego (posiada gen Mlo) oraz plamistość siatkową i rynchosporiozę. Podstawowym atutem tej odmiany jest nieprzeciętna odporność na wyleganie.

LG ANDANTE - to najnowsza odmiana jęczmienia jarego w typie pastewnym z hodowli Limagrain.

Zarejestrowana w Niemczech w 2020 roku, w Polsce z kolei w 2022 r. LG Andante w doświadczeniach rozpoznawczych/CCA COBORU 2021 plonowała na poziomie a1 - 67,4 dt/ha (110% wzorca) i a2 - 75,7 dt/ha (104% wzorca), co dało jej pierwsze miejsce wśród badanych odmian.

Bardzo dobry profil zdrowotnościowy, w tym pełna odporność na mączniaka prawdziwego warunkowana genem Mlo, pozwala na uprawę LG Andante w niskonakładowej technologii fungicydowej. LG Andante charakteryzuje ponadto bardzo dobra odporność na wyleganie przed zbiorem oraz wysoka MTZ - 45,6g. To odmiana średnio wczesna, polecana do uprawy w całej Polsce (we wszystkich rejonach uprawy tego gatunku) na glebach o uregulowanym pH.

IS AVENTIS - średnio wczesna odmiana owsa jarego o ponadprzeciętnej gęstości ziarna rekomendowana przez firmę OSEVA. Jej nasiona charakteryzują się bardzo wysoką zawartością białka oraz niską zawartością łuski. To roślina o szybkim wigorze powschodowym i wysokim potencjale plonowania (plon ziarna 8-9 t/ha). Wykazuje wysoką odporność na sezonowe braki odpowiedniej ilości wody oraz niewielkie wymagania dotyczące stanowiska. Cechuje ją wysoka odporność na choroby i wyleganie. Odmiana ta zachowuje stabilność i prawidłowe

ułożenie za sprawą wysokiej odporności na czynniki biologiczne oraz łatwość w uprawie.

FARMER - doskonale plonująca odmiana jęczmienia paszowego od Hodowli Roślin Strzelce. Plonuje ponadprzeciętnie zarówno w latach suchych, jak i korzystnych (w 2020 r. do 110% w doświadczeniach COBORU). Jest to odmiana elastyczna i posiadająca duże zdolności adaptacyjne. Wysokie i stabilne plonowanie stawia ją w czołówce najlepszych odmian paszowych jęczmienia jarego. Elastyczność Farmera wynika również z bardzo dobrej odporności na choroby grzybowe oraz najwyższej z wszystkich odmian jęczmienia w Polsce odporności na wyleganie przed zbiorem. Podwyższona tolerancja na niskie pH gleby oraz obniżone wymagania glebowe Farmera z kolei powodują, że odmiana ta staje się ciekawą alternatywą i bezpiecznym wyborem dla tych, którzy decydują się na uprawę jęczmienia na mniej korzystnych stanowiskach.

Ziarno Farmera charakteryzuje się korzystnymi cechami: wysoka masa 1000 nasion, podwyższona zawartość białka, bardzo wysoka waga hektolitra.

RAMBO - odmiana owsa od HR STRZELCE zarejestrowana w Polsce w 2020 roku. Od pierwszego roku badań wartości gospodarczej wyróżnia się ponadprzeciętnym plonowaniem. W ekstremalnie suchym roku 2019 RAMBO zdeklasował pozostałe odmiany, osiągając wynik 110% wzorca (nieodnotowany w ostatnich latach w tym gatunku). Handlowo odmiana RAMBO również prezentuje się atrakcyjnie. Pod względem gęstości ziarna plasuje się w grupie odmian o wyższych parametrach tej cechy. Także masa 1000 ziaren jest zaletą tej odmiany, co w połączeniu z delikatną łuską powoduje, że ziarno odmiany RAMBO jest atrakcyjnym surowcem dla podmiotów przetwarzających i skupujących owies.

ANAKONDA - odmiana pszenicy jarej w klasie E/A od HR STRZELCE. Charakteryzuje się podwyższoną tolerancją na okresowe

niedobory wody. Swoją odporność na suszę potwierdziła w szerokiej sieci doświadczalnej COBORU w ekstremalnie suchym roku 2019, uzyskując wyniki do 116% wzorca. Wysoka zawartość białka w ziarnie oraz najwyższe wartości pozostałych parametrów jakościowych gwarantują spełnienie wszystkich wymagań skupowych dla pszenicy. Odmiana ta posiada cechy przewodkowe.

MHR JUTRZENKA - odmiana jakościowa (grupa A) od Małopolskiej Hodowli Roślin, szczególnie przydatna do mniej intensywnej technologii uprawy. Uzyskała ona złoty medal za plenność. Jej rośliny są średniej wysokości o bardzo dobrej odporności na wyleganie i choroby grzybowe (możliwość ograniczenia do minimum potrzeby stosowania kosztownych zabiegów ochrony roślin). Odnacza się wysokim poziomem plonowania również w warunkach intensywnej technologii uprawy (wg COBORU 2018: a1 - 101%, a2 - 101% wzorca). To odmiana o wczesnym terminie dojrzewania. Dzięki temu posiada ona lepszą odporność na okresowe susze. Ponadto można ją szybciej zebrać z pola, co daje rolnikowi więcej czasu na przygotowanie pola dla rośliny następczej.

RGT PLANET - to jedna z najbardziej wydajnych odmian browarnych od RGT w badaniach PDOiR w Polsce na przestrzeni ostatnich lat. Wykazuje się niezwykle regularnością plonowania w każdych warunkach uprawy. Jest również jedną z odmian wzorcowych, uznanych przez COBORU. RGT Planet charakteryzuje się też wysoką jakością ziarna, wyróżniającą się także wśród odmian browarnych oraz bardzo dobrą zdrowotnością. RGT Planet to obecnie najplenniejsza odmiana browarna w Polsce oraz Europie. Charakteryzuje się niezwykle dużą zdolnością adaptacyjną do różnorodnych warunków uprawy. Jest szeroko akceptowana przez wszystkie najważniejsze ślodoownie oraz browary w Polsce oraz na świecie.

(mp)

— OGŁOSZENIE —

INNOWACJE DLA PRZYSZŁOŚCI

**BRONA CHWASTOWNIK Z INNOWACYJNYM SYSTEMEM SPRĘŻYN
GWARANTUJE OPTYMALNE KOPIOWANIE TERENU**

APV POLSKA / +48 59 841 41 93 / biuro@apv-polska.pl / www.apv-polska.pl

AMBITION. PASSION. VISION.

NAJWYŻEJ PLONUJĄCE ODMIANY ZBÓŻ JARYCH W 2021 r.

(w nawiasie podano uzyskany plon wzorca w roku 2020 i 2019)

Jęczmień (typ pastewny i typ browarny)

Plon wzorca dla poziomu a1 (niski poziom agrotechniki) wynosi 64,0 dt z ha, z kolei dla a2 (wysoki poziom agrotechniki - zwiększone nawożenie azotowe, dolistne preparaty wieloskładnikowe oraz ochrona przed wyleganiem i chorobami) - 72,4 dt z ha. Wzorcem były następujące odmiany: RGT Planet, KWS Jessie, Rekrut i Avatar

Typ browarny

Lista najwyżej plonujących odmian - poziom a1, typ browarny

- Amidala - 101% wzorca (104%, 103%)
- Avus - 100% wzorca (100%, 99%)

Lista najwyżej plonujących odmian - poziom a2, typ browarny

- Amidala - 100% wzorca (100%, 107%)
- RGT Planet - 100% wzorca (102%, 101%)
- RGT Kepler - 101% wzorca (106%, 109%)
- KWS Jessie - 100% wzorca (106%, 103%)
- RGT Ylesia - 101% wzorca (103%, 101%)

Typ pastewny

Lista najwyżej plonujących odmian - poziom a1, typ pastewny

- Bente - 106% wzorca (102%, 104%)
- Rekrut - 103% wzorca (104%, 106%)
- Laser - 103% wzorca (102%, 100%)
- Etolie - 102% wzorca (98%, 102%)
- Feedway - 102% wzorca (102%, 105%)
- Brigitta - 102% wzorca (102%, 102%)
- Wirtuoz - 102% wzorca (102%, 102%)
- Trofeum - 101% wzorca (104%, 103%)
- Jovita - 101% wzorca (102%, 101%)
- Flair - 100% wzorca (99%, 102%)
- Poemat - 101% wzorca (101%, 103%)
- Loxton - 100% wzorca (99%, 106%)
- Skytha - 101% wzorca (104%, 104%)
- Burbon - 100% wzorca (103%, 102%)
- Mariola - 102% wzorca (103%, 103%)

Lista najwyżej plonujących odmian - poziom a2, typ pastewny

- Bente - 105% wzorca (103%, 105%)
- Rekrut - 100% wzorca (106%, 105%)
- Laser - 100% wzorca (101%, 101%)
- Etolie - 101% wzorca (100%, 102%)
- Feedway - 102% wzorca (102%, 105%)
- Wirtuoz - 104% wzorca (104%, 102%)
- Jovita - 102% wzorca (105%, 106%)
- Flair - 100% wzorca (100%, 101%)
- Poemat - 100% wzorca (101%, 103%)
- Loxton - 100% wzorca (101%, 106%)
- Skytha - 101% wzorca (104%, 104%)
- Burbon - 100% wzorca (103%, 102%)
- Mariola - 102% wzorca (103%, 103%)
- Schiwago - 100% wzorca (105%, 110%)
- Runner - 100% wzorca (98%, 99%)

- KWS Fantex - 100% wzorca (103%, 100%)
- KWS Vermont - 101% wzorca (105%, 100%)

Owies zwyczajny

Plon wzorca dla owsa wynosił 58,5 dt z ha. Wzorcem stanowiły następujące odmiany:

- Arab, Berdysz, Kasztan
- Rambo - 105% wzorca (101%, 110%)
- Poker - 104% wzorca (97%, 105%)
- Wulkan - 103% wzorca (100%, 98%)
- Figaro - 103% wzorca (98%, 103%)
- Gepard - 102% wzorca (105%, 101%)
- Panteon - 102% wzorca (92%, 104%)
- Refleks - 101% wzorca (100%, 102%)
- Perun - 101% wzorca (93%, 104%)
- Komfort - 100% wzorca (99%, 99%)
- Armani - 100% wzorca (96%, 102%)
- Huzar - 100% wzorca (89%, 105%)

Pszenica zwyczajna

Plon wzorca dla poziomu a1 wynosi 61,1 dt z ha, z kolei dla a2 - 69,3 dt z ha. Wzorcem były następujące odmiany: WPB Pebbles, Jarlanka, Harenda

Lista najwyżej plonujących odmian - poziom a1

- Merkawa - 104% wzorca (105%, 102%)
- WPB Pebbles - 104% wzorca (111%, 105%)
- WPB Troy - 102% wzorca (107%, 107%)
- Itaka - 101% wzorca (105%, 104%)
- SU Ahab - 101% wzorca (99%, 106%)
- Goplana - 100% wzorca (101%, 103%)
- KWS Dorium - 100% wzorca (114%, 104%)

Lista najwyżej plonujących odmian - poziom a2

- Merkawa - 103% wzorca (105%, 103%)
- WPB Pebbles - 104% wzorca (111%, 111%)
- WPB Troy - 100% wzorca (106%, 109%)
- Itaka - 100% wzorca (103%, 105%)
- KWS Dorium - 101% wzorca (110%, 108%)
- Aura - 100% wzorca (106%, 102%)

Pszenżyto

Plon wzorca dla poziomu a1 wynosi 61,1 dt z ha, z kolei dla a2 - 66,1 dt z ha. Wzorcem były następujące odmiany: Impetus, Mamut, Odys.

Lista najwyżej plonujących odmian - poziom a1

- Impetus - 103% wzorca (98%, 104%)
- Sopot - 101% wzorca (101%, 97%)
- Mamut - 100% wzorca (105%, 103%)
- Santos - 100% wzorca (98% wzorca, 100%)

Lista najwyżej plonujących odmian - poziom a2

- Impetus - 104% wzorca (98%, 103%)
- Sopot - 103% wzorca (100%, 98%)
- Santos - 104% wzorca (98%, 102%)

Źródło: COBORU

OGŁOSZENIE

OWIES

RAMBO

PRZETRWA WSZYSTKO

Nie ma lepszej odmiany owsa na rynku i basta!

Nr 1 w plonie w 2021 r.

Nr 1 w plonie w 2020 r.

Nr 1 w plonie w 2019 r.

Ziarno ciężkie o niskiej łusce

Niezawodny

Bingo

ZŁOTY MEDAL 2012

Najpopularniejsza odmiana w Polsce

Gwarancja dobrych plonów

KOŻAK

Watażka Pól

Odmiana owsa najczęściej zalecana do uprawy w Polsce (wg LOZ COBORU)

Wysokie plony ciężkiego ziarna

Pozostała oferta odmianowa na:

www.hr-strzelce.pl

Hodowla Roślin Strzelce

Strzelce Sp. z o.o. Grupa I HAR

Przedstawiciele regionalni:

696 056 514 660 408 159

99-307 Strzelce, ul. Główna 20

Biuro handlowe:
tel. 24 356 69 04, tel. 24 356 69 05, strzelce@hr-strzelce.pl

www.hr-strzelce.pl facebook.com/hrstrzelce

662 202 376 603 101 690

Zabieg T1 w zbożach - kiedy i dlaczego?

Dlaczego pierwszy zabieg fungicydowy na plantacjach zbóż ma fundamentalne znaczenie? Przed czym zabezpiecza? Kiedy i w jakich warunkach należy go przeprowadzić?

TEKST Marianna Kula

Pierwszy zabieg fungicydowy w zbożach - zwany zabiegiem T1 - wykonywany wiosną powinien zostać poprzedzony lustracją plantacji ukierunkowaną przeciwko kompleksowi chorób podstawy źdźbła i korzeni czyli tzw. „chorób podsuszkowych”. - Są to choroby o podłożu płodowym, wynikające ze zbyt dużego udziału zbóż w strukturze zasiewów. Do tego typu patogenów możemy zaliczyć m.in. łamliwość podstawy źdźbła. Pierwszych objawów infekcji należy poszukiwać już późną jesienią. Pojawiają się wtedy u nasady źdźbeł podłużne plamy koloru szarego lub żółto-brązowego. Zewnętrzna pochwłoka pęka często pośrodku takiej plamy. Dopiero podczas fazy wzrostu wiosną na źdźbło tworzą się typowe, owalne, często bursztynowo-brązowo obrzeżone plamy (plamy elipsoidalne lub oczka). Podstawa źdźbła murszeje i pęka - opisuje Daniel Dąbrowski, specjalista ds. technologii produkcji zbóż i rzepaków w Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Lubaniu. Zaznacza przy tym, że na tempo rozwoju tego typu chorób wpływa również wczesny i głęboki siew jesienny oraz zimny o łagodnym przebiegu, a następnie chłodne wiosny.

Zabieg T1 - kiedy?

Zabieg T1, o czym przypomina specjalista z PODR-u, wykonywany jest w celu ochrony podstawy źdźbła oraz 3. dolnych liści. Nale-

ży go planować od fazy końca krzewienia maksymalnie do fazy 2. kolanka (BBCH 29-32). Warunki atmosferyczne, jakie sprzyjają wysokiej skuteczności, to podstawowa prędkość wiatru, nie przekraczająca 4 m/s, oraz temperatura powietrza nie przekraczająca maksimum skuteczności dla danej substancji czynnej, którą stosujemy w zwalczaniu. - W zależności od grupy chemicznej, fungicydy działają zwykle od 5 do 20°C, poniżej tej wartości nie zaleca się aplikować środków. Jednakże ten zakres jest bardzo szeroki, dlatego trzeba wiedzieć, czym wykonujemy zabieg pod kątem chemicznym. Przykładowo większość substancji z grupy triazoli zaleca się stosować w temperaturze powyżej 10°C, ale nie wyższej niż 25 stopni. Z kolei cyprodinil, związek z grupy anilinopirimidyn, stosujemy w większym zakresie - 12°C i nie wyższej niż 20°C stopni Celsjusza - tłumaczy Daniel Dąbrowski.

Zabieg T1 - czym pryskać?

Po jakie fungicydy warto sięgać i dlaczego? - W każdym terminie - czy jest to T1

czy T3 - musimy zadbać o prawidłową rotację stosowanych substancji czynnych w celu uniknięcia uodpornienia się danego czynnika patogennego w przyszłości - podkreśla nasz rozmówca. Kolejnym ważnym zabiegiem jest sprawdzenie tego, jakie substancje czynne są aktualnie dopuszczone do sprzedaży i czy ta substancja, którą chcemy zakupić, nie została przypadkiem wycofana - jeśli tak, to do kiedy mamy prawo ją wykorzystać na polu. - Takie informacje, można znaleźć w zakładkach MRiRW oraz w wyszukiwarce SOR IOR-PiB w Poznaniu - zwraca uwagę Daniel Dąbrowski. W kwestii samych substancji czynnych natomiast, skierowanych przeciwko „podsuszkom” w T1, możemy wymienić cyprodinil oraz jeszcze prochloraz, który w sprzedaży będzie do 1 października 2022, a wykorzystać go będzie można do 31 października 2023 r. Żeby zabieg był skuteczny, warto też, na to uczuła specjalista, zadbać o wodę do niego - jej temperaturę i odczyn.

T1 i skracanie - tak czy nie?

Ilu specjalistów, tyle opinii. - Znam wielu rolników, którzy łączą tego typu preparaty, szczególnie, iż jest to czas spiętrzenia wielu prac w produkcji roślinnej. Moim zdaniem, jeśli mamy czas, dajmy oddziennie. Jeśli jest duże spiętrzenie i nie zdążymy, najpierw zasięgnijmy opinii producentów obu preparatów lub doradcy, czy taka mieszanina nie spowoduje: fitotoksyczności, zmian właściwości fizykochemicznych cieczy (np. wy-

— OGŁOSZENIA —

LEWAR® PH-FUNGI PREMIUM

Wieloskładnikowy i wielofunkcyjny adiuwant zapewniający pełne działanie szerokiej grupy fungicydów systemicznych i kontaktowych.

Dawkowanie: **0,5 l / 100 l cieczy roboczej.**

OPATENTOWANA RECEPTURA

AGROMIX
POLSKI PRODUCENT ADIUWANTÓW

ul. Mokra 7
32-005 Niepołomice
tel.: (12) 281-10-08

WWW.AGROMIX.COM.PL

Odzyskaj kontrolę!

Zwiększ skuteczność nawet o 30%

Adiuwant **zwiększa pobieranie fungicydów.**

Ogranicza znoszenie i spowalnia proces odparowywania kropel.

trącenie osadu, powstanie zbryleń, klaczków etc.) oraz pogorszenia skuteczności oprysku - uważa Daniel Dąbrowski. - Jeśli opinia będzie pozytywna, to sami zadbajmy o ciepłą wodę do oprysku, odpowiednią porę dnia, temperaturę powietrza i dodawajmy preparaty w odpowiedniej kolejności na podstawie ich rodzaju i formulacji - dodaje.

Zdaniem Pawła Talbierza, specjalisty ds. technologii upraw firmy Corteva Agriscience, łączne stosowanie fungicydów z retardantami (tzw. skracacze) czy nawozami dolistnymi jest powszechne, jednak powinno być poprzedzone co najmniej próbą mieszalności, a także zgłębieniem podstawowej wiedzy, co do warunków, które w takim łącznym stosowaniu powinny być zachowane. - Musimy pamiętać o temperaturach powietrza (nie stosować przy spadkach temperatur), odczynie wody (mieszalność tych prepara-

tów) czy przede wszystkim... kondycji plantacji (czy występuje faza do skrócenia, czy jest presja chorób na polu) - wylicza ekspert. - Przy łącznym stosowaniu fungicydów z nawozami dolistnymi pamiętajmy, żeby nie łączyć ze sobą preparatów zawierających prochloraz z nawozami dolistnymi zawierającymi miedź - dopowiada.

Głos w tej sprawie zabiera również Ewelina Konopka z firmy Adama: - Popularne jest, aby łączyć w jednym zabiegu fungicydy i rozwiązania zapobiegające wyleganiu zbóż, dzięki czemu zmniejsza się ilość przejazdów i pracy, której spiętrzenie występuje w danym okresie. Generalnie nie ma przeciwwskazań do ich łącznego stosowania, jednak należy pamiętać o zasadzie kolejności tworzenia mieszanin „ZERO” oraz zwróceniu uwagi na temperatury - mieszanin z triazolami nie powinno się stosować poniżej 10°C i uważać, aby dwa dni przed nie było przymrozków.

KOMENTARZE EKSPERTÓW

Zabieg T1 w zbożach - kiedy, czym i dlaczego?

EWELINA KONOPKA,
product manager CIECH
Sarżyna

Z biologicznego punktu widzenia, nawet gdy niewidoczne są objawy porażenia, początkowe fazy strzelania w źdźbło, jako okres zwiększonego ryzyka, to najlepszy moment na wykonanie zabiegu zabezpieczającego przed infekcją. Przypada on na czas odrzucania nadmiernej liczby źdźbeł, podatnych na infekcje i pojawiania się nowych części roślin. Umiarkowane temperatury i wyższa wilgotność powietrza sprzyjają zwłaszcza takim infekcjom jak rdza, DTR i septoriozy.

Fungicyd stosowany w fazie początków strzelania w źdźbło musi wykazywać działanie interwencyjne, będące w stanie wyleczyć jesienne infekcje. Musi też skutecznie zwalczać choroby powodowane przez różne grupy patogenów, ponieważ wielorakość atakujących w tym czasie grzybów jest duża. Wysokie wymagania odnośnie do wiosennego zabiegu powodują, że najlepszym sposobem ograniczania rozwoju chorób w okresie wiosennym jest zastosowanie mieszaniny fungicydów o różnych mechanizmach działania.

CIECH Sarżyna w zabiegu T1 poleca stosowanie Procarb 450 EC oraz Tarcza Łan Extra 250 EW. Wymienione rozwiązanie świetnie chroni przed chorobami podstawy źdźbła bez względu na rodzaj infekcji. Kombinacja wykazuje wysoką skuteczność w zwalczaniu mączniaka i chorób powodujących plamistość dolnych liści. Proponowana mieszanina ma nie tylko działanie interwencyjne, pozwalające na wyniszczenie patogenu, który rozpoczął rozwój w roślinie, ale również zabezpieczające przed ponowną infekcją. Utrzymujące się przez kilka tygodni działanie chroni bowiem przed atakiem patogenów powodujących choroby na górnych liściach i kłosie, stanowiąc podwaliny pod właściwą ochronę w terminie T2.

PHOSAGRO®
nawozy szlachetne

MAM WSZYSTKO 😊
niezwykła czystość chemiczna

Więcej informacji na:
www.facebook.com/PhosAgroPolska
www.phosagro.pl

PHOSAGRO®
ULTRA 8
NPK(S) 8-20-30(5)

500 kg
MIAŁO DOSTĘPNE
Produkt zarejestrowany w Urzędzie Rejestrowym
Wydane przez PHOSAGRO dla PHOSAGRO POLSKA
Wydane przez PHOSAGRO dla PHOSAGRO POLSKA
Wydane przez PHOSAGRO dla PHOSAGRO POLSKA

KR5 końcówka rozlewowa do bezpiecznej aplikacji nawozów płynnych

- emituje ekstremalnie grube krople
- pasują do wszystkich modeli opryskiwaczy
- brak samooprysku belki
- równomierny rozkład nawozu

EŻK TWIN dwustrumieniowy rozpylacz eżektorowy

- odporność na wiatr do 6 m/s
- emituje krople średnie, grube i bardzo grube
- dwa strumienie zapewniają idealne prokrycie roślin i wysoką skuteczność chemiczną

NOWOŚĆ

Darmowa aplikacja MMAT
Pobierz już dzisiaj!

MMAT Agro Technology
Tel +48 65 527 15 20
Tel +48 695 656 676
www.mmat.pl

PAWEŁ TALBIERZ, specjalista ds. technologii upraw firmy Corteva Agri-science

Zabieg fungicydowy wykonywany w terminie T1 jest dla plantacji zbóż najważniejszym elementem wiosennej ochrony grzybobójczej. Jego skuteczność oraz długość działania wpływa także na jakość kolejnych zabiegów ograniczających występowanie chorób grzybowych. Stąd decyzja, jaki preparat wybrać, powinna być dobrze przemyślana. W sytuacji, gdy zboża uprawiane są w krótkim płodozmianie lub monokulturze, szczególną uwagę należy zwrócić na choroby podstawy źdźbła (familiwość, fuzaryjna zgorzel podstawy źdźbła). Konieczna jest również wiedza nt. samej odmiany, którą uprawiamy w swoim gospodarstwie. Hodowcy zazwyczaj podają stopień odporności na podstawowe choroby grzybowe i właśnie te informacje powinniśmy uwzględnić podczas planowania ochrony. W ochronie zbóż najważniejszą chorobą w warunkach Polski jest mączniak prawdziwy zbóż i traw, stąd stosowany fungicyd musi być skuteczny w ochronie plantacji przed tym patogenem. Jeżeli przegapimy moment ochrony lub też zbagatelizujemy porażenie, to nie tylko zauważymy wzrost infekcji mączniakiem, ale również pojawienie się innych chorób liści (septorioza, rdze), które skuteczniej porażają już chore części roślin. Pamiętajmy, że im większe porażenie liści, tym słabsza fotosynteza, co prowadzi do redukcji plonu.

Corteva Agriscience w sezonie 2022 wprowadza produkt, którego profil jest idealny do stosowania w warunkach Polski w zabiegu T1. Verben chroni plantacje pszenicy ozimej przed familiwością podstawy źdźbła, mączniakiem prawdziwym oraz septoriozą paskowaną liści, żyto przed rynchosporiozą zbóż, a jęczmień ozimy i jary przed mączniakiem prawdziwym oraz plamistością siatkową jęczmienia. Wykazuje działanie zabezpieczające oraz interwencyjne, zapewniając kilka tygodni mocnej ochrony grzybobójczej. W doświadczeniach przeprowadzonych w warunkach Polski i Europy Verben wykazał się wyjątkowo silną ochroną zbóż przed mączniakiem prawdziwym oraz familiwością podstawy źdźbła. Specjalnie skonstruowana formuła pozwala szybko wnikać do rośliny, a wyważony układ dwóch substancji czynnych o odmiennej lipofilowości pozwala na dłuższe działanie fungicydu, a więc dłuższą ochronę rośliny. Verben powinien być zastosowany w dawce 0,75 l/ha w temperaturze minimum 5°C, optymalnie 10-20°C. Sezon 2022 będzie ostatnim, kiedy w sprzedaży dostępny będzie fungicyd Wirtuoz 520 EC - sprawdzony przez lata produkt oparty m.in. o prochloraz, substancję wycofaną z listy zatwierdzonych przez KE.

MACIEJ SROČYŃSKI, Rotam Agrochemicals Europe

Zabieg T1 to często pierwszy zabieg fungicydowy w zbożach, a na pewno pierwszy po rozpoczęciu wiosennej wegetacji. Zabieg ten powinien zabezpieczyć plantację zbóż przed patogenami podstawy źdźbła oraz pierwszymi patogenami liści. Odgrywa on kluczową rolę w zwalczaniu chorób podstawy źdźbła i powinien być wykonany w fazie BBCH 30-32, czyli od momentu strzelania w źdźbło do drugiego kolanka. Choroby podstawy źdźbła określane są potocznie mianem chorób podsuszkowych i stanowią one poważne zagrożenie dla roślin. Patogeny, które je powodują, uszkadzają tkanki mechaniczne i przewodzące roślin, co prowadzi do przedwczesnego zamierania źdźbeł określanego jako białokłosość i do wylegania łanów. Ale zabieg T1 chroni zboża także przed chorobami liści: mączniakiem prawdziwym, septoriozą liści czy brunatną plamistością liści.

Firma Rotam Agrochemicals Europe oferuje producentom zbóż do stosowania w pszenicy ozimej fungicydy na bazie tebukonazolu pod następującymi nazwami handlowymi: Bounty 430 SC, Spekfree 430 SC, Starpro 430 SC, Toledo Extra 430 SC, Ulysses 430 SC, Ventoux 430 SC, przeznaczone do ochrony pszenicy ozimej przed mączniakiem prawdziwym zbóż, brunatną plamistością liści i septoriozą paskowaną liści. Tebukonazol wykazuje w roślinie działanie układowe, co wydłuża jego działanie w porównaniu do zwykłych preparatów kontaktowych. Substancja ta przeznaczona jest do stosowania zapobiegawczego i interwencyjnego. Tak więc ww. środki należy stosować zapobiegawczo lub po wystąpieniu pierwszych objawów choroby, od fazy początku wzrostu źdźbła do fazy widocznego liścia flagowego, tj. w fazie BBCH 30-39, w dawce 0,6 l/ha. Jest to jednorazowa dawka maksymalna. Można nimi wykonać tylko jeden zabieg w sezonie. Zalecana ilość wody to 200-400 l/ha. Rejestracja ww. preparatów w przypadku zbóż obejmuje choroby liści, tak więc dla uzyskania pełnej ich ochrony w fazie T1 należy je stosować w mieszaninie zbiornikowej łącznie z preparatami, które wykazują działanie przeciw patogenom grzybowym powodującym choroby podsuszkowe. Zaleca się opryskiwanie drobnokropliste. Aby zabieg z zastosowaniem preparatu na bazie tebukonazolu był w pełni skuteczny, należy go stosować, gdy temperatura osiągnie 10-12°C.

Kwalifikowany materiał siewny - czy warto stosować? (opinie rolników)

Czy naprawdę warto kupować materiał kwalifikowany zbóż (i nie tylko)? Jakie korzyści z tego płyną przede wszystkim?

W tym względzie warto zapoznać się z opiniami - zarówno rolników, jak i przedstawicieli branży nasiennej (patrz ramka). Z każdym z tych panów mieliśmy okazję przeprowadzić wywiad w mijającym roku. Wybraliśmy jedno z ciekawszych fragmentów. (mp)

TOMASZ BRODOWICZ, rolnik z miejscowości Boczkowice k. Książa Wielkiego w woj. małopolskim, prowadzi gospodarstwo od 2014 roku. Uprawia 200 ha. Na 30 z nich jest rzepak. Mamy pewność wschodów. Materiał jest czysty, raczej bez patogenów, bo jest zaprawiony - na te czynniki patrzę przede wszystkim. One są najważniejsze.

TOMASZ PIOTROWSKI, rolnik z miejscowości Gniechowice k. Kątów Wrocławskich (Dolny Śląsk), jest właścicielem średniej wielkości gospodarstwa rolnego. Uprawia m.in.: pszenicę ozimą, rzepak i kukurydzę

Tutaj mam przede wszystkim zapewnioną jakość, gwarancję tej jakości, gwarancję dobrych wschodów tych nasion, a w dalszej kolejności - nieco później - wyższe plony.

ROBERT SKUPIN, rolnik z Dąbrowy w powiecie rawickim (Wielkopolska), gospodarujący z rodziną na areale ponad 80 ha, uprawiający przede wszystkim kukurydzę, a także zboża jare i ozime.

Nie kalkuluje mi się zaprawiać ziarna i czyścić go. Poza tym nie mam na to czasu. Ponadto plon uzyskany z kwalifikatów jest wyższy, o lepszych parametrach od tego z własnej produkcji.

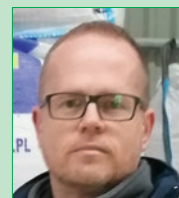
TADEUSZ WIŚNIEWSKI, rolnik z miejscowości Tarnowiec w woj. wielkopolskim, prowadzi gospodarstwo rolne na areale 150 ha. Specjalizuje się m.in. w uprawie jęczmienia jarego do browaru

Innego nie używam. Dlaczego? Jestem już rolnikiem "wiekowym", nie mam czasu się bawić w zaprawianie nasion i tym podobne. Największymi plusami korzystania z kwalifikowanego materiału siewnego są: czystość odmianowa, brak problemów ze sprzedażą oraz wyższy plon.

MAREK LUTY, Hodowla Roślin Strzelce

To, co zainwestujemy w ten materiał, zwróci się - w plonie, w jakości tego plonu i opłacalności produkcji. Kwalifikowany materiał siewny ma taką przewagę nad nasionami kupowanymi w ramach wymiany sąsiedzkiej czy na rynku albo na portalach aukcyjnych bądź internetowych, że mamy gwarancję znajomości odmiany - czyli siejemy dokładnie to, co chcielibyśmy mieć na swoim polu, mamy też gwarancję czystości - jeśli siejemy pszenicę, to mamy gwarancję, że w tym worku jest pszenica, a nie mieszanina gatunkowa, a jeszcze do tego chwasty, które są trudne do zwalczania. Zastosowanie materiału kwalifikowanego znacznie bardziej opłaca się niż zasianie ziarna z własnej reprodukcji. Po pierwsze siejemy go mniej, bo znamy dokładnie parametry siewne, a poza tym plon uzyskiwany przez nasiona kwalifikowane zawsze jest wyższy (...). Do tego dochodzą jeszcze bonusy w postaci dopłat do materiału siewnego. (...). Warto kupować materiał ze sprawdzonych źródeł, bo w przypadku reklamacji podstawą jest faktura, jako dowód zakupu. Jeśli kupujemy nasiona bez faktury, nawet od znajomej firmy nasiennej, w przypadku reklamacji nie jesteśmy w stanie udowodnić, że takiego zakupu dokonaliśmy, więc nie mamy podstaw rościć sobie prawa do jakichkolwiek odszkodowań.

ADAM ŚWISTAK, Małopolska Hodowla Roślin. Z kwalifikowanego materiału siewnego warto korzystać z kilku względów. Pierwszym i dominującym myślę, że jest czystość genetyczna danej odmiany. Ważna jest też zdolność jej kiełkowania, którą mamy przebadaną. Natomiast parametry ziarna użyte do siewu są znakomite. Z takiego ziarna na pewno mamy później dobry plon i dobre zdrowie rośliny.

WIZYTÓWKA UPRAWOWA

Adiuwant AS 500 SL - obniża koszty stosowania glifosatu

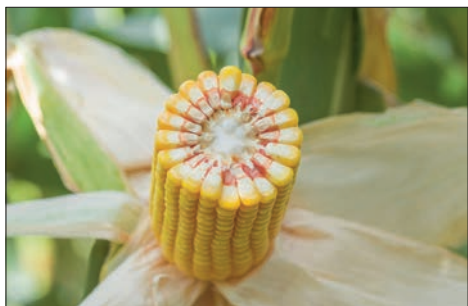
W związku z rosnącymi cenami glifosatu, przekraczającymi 40 zł/l herbicydu, firma AGROMIX z Niepołomic proponuje na nadchodzącą wiosnę rozwiązanie pozwalające na obniżenie stosowanych dawek herbicydu o około 30-40%. - Przy obniżeniu wiosennej dawki glifosatu przeznaczonej do zwalczania uciążliwych chwastów i pozostałości poplonów z 4 l/ha do 2,5 l/ha i zastosowaniu adiuwanta AS 500 SL w pełnej dawce wynoszącej 1,5 l/ha, w kieszeni użytkownika zostaje około 30-40 zł z każdego hektara. Dodatkową korzyścią jest poprawa i przyspieszenie działania herbicydu oraz brak konieczności stosowania innych adiuwantów jak siarczany amonu. Jest to dość problematyczny w stosowaniu nawóz odpadowy, ponieważ zawiera mikrozanieczyszczenia powodujące zapychanie filtrów i rozpylaczy - argumentuje Adam Wachowski z AGROMIX. Adiuwant AS 500 SL jest sprzedawany w pakiecie z adiuwantem Zero Piany. Prowadzone badania w niekorzystnych warunkach wielokrotnie wykazały zasadność stosowania glifosatu z adiuwantem AS 500 SL (prawie poletko), w stosunku do nawet dwukrotnie wyższej dawki glifosatu bez adiuwanta AS 500 SL (lewe poletko).

Produkt poleca firma AGROMIX z Niepołomic

Hodowla Roślin Smolice

SM Wawel - jest to odmiana średnio wczesna (FAO 230) typu single-cross (SC). Została zarejestrowana w 2021 r. Nastąpiło w niej harmonijne połączenie dobrych dla tego kierunku użytkowania cech fenotypowych z wartościowym genotypem: dość niska roślina (-7 cm do wzorca); kolba typu fix 16-18 rzędów; ziarno: semi dent; najwyższy udział ziarna w masie kolby (+2,5% do wzorca) spośród wszystkich odmian wpisanych do krajowego rejestru w 2021 r., co przełożyło się na wysoki plon ziarna (104,5% wzorca); bardzo dobra sztywność łodyg (+5% roślin stojących); dobry stay-green; dobra odporność na fuzariozę kolb (-3%); bardzo mała podatność kolb i łodyg na

porażenie główną guzowatą, a także bardzo dobry wczesny wigor siewek i tolerancja na zmienne warunki glebowo-klimatyczne uzupełniają wartościowe cechy tej odmiany.

SM Perseus - to z kolei najnowsza propozycja kiszonkowa w grupie średnio wczesnej (wpisana do krajowego rejestru w 2021 r.). To odmiana trójliniowa (TC) o FAO 250. Z wynikiem 105 % wzorca w plonie suchej masy i 111% wzorca w plonie świeżej masy znalazła się w ścisłej czołówce badań rejestrowych grupy średnio wczesnej. To odmiana o dobrej strawności całych roślin - 74%, z wyśmienitą adaptacją do zmiennych warunków glebowych i tolerancją na niedobory wody. SM Perseus to

Polecane odmiany kukurydzy

W związku z tym, że do zasiewów kukurydzy zostało coraz mniej czasu, robimy kolejny krótki przegląd odmian. Tym razem te polecane przez Hodowlę Roślin Smolice i RAGT.

także bardzo dobry wczesny wigor, szybszy rozwój roślin, dobra ocena wschodów.

SM Vistula to odmiana o FAO 210-220. Jej krótki okres wegetacji to możliwość opóźnionych zasiewów lub wcześniejszego zbioru pozwalającego na siew zbóż ozimych. SM Vistula charakteryzuje się wysoką sztywnością łodyg - o bardzo dobrej odpornością na wyleganie, a także wysoką zdrowotność roślin z wysokim udziałem ziarna w kolbach. Radzi sobie bez problemów na słabych stanowiskach. Daje też gwarancję zbioru suchego ziarna bez względu na przebieg pogody i niższych kosztów suszenia. Odmiana ta uzyskała najwyższy plon ziarna w grupie wczesnej w doświadczeniach rejestrowych 2019 - 11,3 t/ha (106% wzorca).

RAGT

RGT Irenox PL 2019 - to odmiana ziarnowa typu flint-dent o FAO 230-240. Wyróżnia się bardzo wysokim potencjałem plonowania. Tworzy rośliny o średniej wysokości, mocno ulistnione. Jest to odmiana o bardzo dużych,

ładnych i regularnych kolbach, do końca zaziarnionych. Charakteryzuje się bardzo wysoką regularnością plonowania w każdych warunkach, a także wysoką zdrowotnością roślin i kolb. Odmianę tę można również uprawiać na kiszonkę. Polecana do uprawy w całej Polsce, poza rejonami najmniej korzystnymi termicznie.

RGT Attraxion (FAO 260) - to kolejna kukurydza ziarnowa, mieszańiec pojedynczy, o ziarnie typu flint-dent. Rośliny średniej do dużej wysokości. Odznacza się bardzo dobrym wigorem początkowym i dobrym zapylaniem. Posiada bardzo regularne kolby. Charakteryzuje się bardzo wysoką zdrowotnością - sztywna łodyga, sztywna kolba i ziarno bardzo odporne na fuzariozę, co umożliwia przesunięcie terminu zbioru. Bardzo wysoki potencjał wydajności tej odmiany uwidacznia się szczególnie w trudnych warunkach. RGT Attraxion to odmiana z gamy stressless. Przydatna do uprawy w rejonach odpowiednich dla tej wczesności.

RGT Lacteaxx (FAO 250) - mieszańiec pojedynczy o ziarnie typu flint-dent. Wysoki plon ogólny s.m. i udział kolb w plonie ogólnym s.m. Cechuje się wysokimi wartościami odżywczymi kiszonki. Rośliny wysokie, silnie ulistnione, kolby bardzo regularne. Posiada dobry stay green. Odmiana o bardzo dobrym wigorze początkowym - mało wrażliwa na choroby. Wykazuje dużą stabilność w trudnych warunkach. Polecana jest do uprawy w rejonach odpowiednich dla tej wczesności.

(mp)

— OGŁOSZENIE —

 RAGT
NASIONA

NA ZIARNO

NA KISZONKĘ

Kukurydza RGT

www.ragt.pl • tel.: +48 56 678 32 07

Najwyższy plon na wczesne ziarno!

SM Vistula
FAO 210-220

REJESTRACJA
2020

- **najwyższy plon ziarna** w grupie wczesnej w doświadczeniach rejestrowych 2019 – **11,3 t/ha (106% wzorca)**
- **bardzo niska wilgotność** ziarna podczas zbioru – 21% średnia z lat 2018-19
- wysoka sztywność łodyg – bardzo dobra odporność na wyleganie, bezpieczna uprawa i pewny zbiór
- bardzo dobrze znosi stanowiska słabe
- gwarancja zbioru suchego ziarna bez względu na przebieg pogody

Kontakt
region 1. 784 915 508 region 2. 538 819 893
region 3. 538 819 890 region 4. 538 819 901

Hodowla Roślin Smolice Sp. z o.o. Grupa IHAR, www.hrsmolice.pl

Nowa gama biostymulatorów od Timac Agro Polska

Timac AGRO Polska wprowadza na rynek nową gamę preparatów do biostymulacji - DNA Performance. W jej skład wchodzi 5 produktów: Astelis, Genakis, Irys, Kaoris i Seactiv. Firma poinformowała o tym podczas uroczystej gali, która odbyła 11 stycznia w Hotelu Narvil w Serocku k. Warszawy.

- DNA Performance to przede wszystkim idea, która ma służyć temu, aby każde z gospodarstw mogło zmaksymalizować osiągnięte plony z korzyścią dla konsumentów. DNA Performance to grupa preparatów, które oddziałują na jakość plodów rolnych, co jest bardzo ważne we współczesnym świecie. (...). DNA Performance, w zależności od preparatu, oddziałuje na wiele kwestii. (...). DNA Performance to przede wszystkim grupa nowych biostymulatorów, które staną się rewolucją, jeżeli chodzi o kwestię odżywiania roślin - mówi Dariusz Mieszala, product manager TIMAC AGRO POLSKA. Scharakteryzował także pokrótce wprowadzane produkty. Astelis adresowany jest do stosowania w uprawie zbóż i kukurydzy. Rozwija pędy. Pomaga również w przyswajaniu składników pokarmowych. Genakis z kolei wyzwala potencjał genetyczny rośliny. Irys natomiast wpływa na rozwój systemu korzeniowego. Ponadto dostarcza energię potrzebną roślinie do przeprowadzania procesów metabolicznych. Irys to jest szczególna nowość na naszym rynku. Ma on formację hydrożelową. W związku z tym jest to preparat, który w wolnym tłumaczeniu daje biostymulację na żądanie rośliny - tzn. wprowadzając ten preparat na glebę, we wczesnych fazach rozwojowych rośliny, on jest w glebie do tego momentu, w którym roślina poprzez wydzieliny korzeniowe nie aktywuje tego kompleksu i go nie wykorzystuje. Dzięki takiej metodzie działania mamy pewność, że zabezpieczamy rośliny. Kaoris - ten preparat dedykowany jest szczególnie do roślin ogrodniczych i sadowniczych ogrodnictwa. Wpływa bowiem na efektywność fotosyntezy i zwiększa odporność roślin na stresy abiotyczne. Z kolei produkty z gamy Seactiv (wcześniej Fertiledeary) ułatwiają pobieranie nawozów oraz mikroelementów. Wspierają także rośliny w warunkach stresowych.

Astelis, Genakis, Irys, Kaoris i Seactiv są dostępne od dnia premiery - 11 stycznia.

(mp)

Pszenżyto na medal

Pszenżyto ozime CORADO, po wcześniejszym swoim sukcesie - zdobyciu ZŁOTEGO MEDALU POLAGRA PREMIERY 2022, uzyskało kolejny laur - ZŁOTY MEDAL POLAGRA PREMIERY - WYBÓR KONSUMENTÓW.

- Jest to niewątpliwie zasługa samej odmiany, jej uwalorów, tj. wysokiej plenności i zdrowotności o doskonałych parametrach jakościowych ziarna pozwalających na produkcję wysokiej jakości paszy dla zwierząt, co za tym idzie, uzyskanie bardzo dobrego efektu ekonomicznego produkcji w gospodarstwie rolnym i podwyższenie jego konkurencyjności - zaznacza Monika Zakrzewska, specjalista ds. marketingu Danko.

CORADO jest pierwszym pszenżytem populacyjnym sprzedawanym w jednostkach siewnych.

(mp)

Specjalizuje się w uprawie wczesnych ziemniaków

Ireneusz Wojtysiak, rolnik z miejscowości Kobierzyczo nieopodal Sieradza, zajmuje się m.in. uprawą ziemniaków na wczesny zbiór. Na jakie odmiany dokładnie stawia i dlaczego?

Pan Ireneusz ok. 25 lat temu przejął gospodarstwo od swoich rodziców. - Od ojca otrzymałem 10 ha i pełny sprzęt. Teraz mam ok. 50 ha. Przez to ćwierć wieku poszerzyła się też baza maszynowa. Dokupowaliśmy traktory - i nowe, i używane - w zależności oczywiście od tego, jak finanse pozwalały. To samo dotyczy się samochodów ciężarowych, przeznaczonych do transportu naszych produktów - opowiada rolnik.

Nasz rozmówca na 50 hektarach uprawia: 30 ha ziemniaków, 10 ha kapusty białej głowiastej i 10 ha pszenicy. - W naszym gospodarstwie mamy ziemię od III do IV klasy bonitacyjnej, choć V klasa też jest, najwięcej jednak jest tych w klasie IV - mówi Ireneusz Wojtysiak.

- Bardzo wczesne odmiany ziemniaków do gospodarstwa wprowadziła jeszcze moja mama - Zofia. Było to dość dawno temu, po ślubie moich rodziców - czyli mniej więcej 50 lat temu. Mama przywoziła pierwsze skrzyneczki z sadzonymi ziemniakami - wspomina Ireneusz Wojtysiak. Wówczas uprawa ziemniaków na wczesny zbiór w okolicach Sieradza nie była tak popularna,

jak teraz. - Mama i tata byli jedynymi z pierwszych w okolicy, którzy podjęli się produkcji wczesnych odmian - zaznacza gospodarz. - Mnie przekazano pałeczkę. Kontynuuję to, co zaczęli rodzice - dodaje.

Odmiany

Pan Ireneusz stawia na polskie odmiany ziemniaków. - Bazuję na naszych sadzeniakach z rodzimej firmy HR Zamarte - Lord, Denar, a z nowości - Impresja, Tacja czy Piwonia - wylicza rolnik. Dlaczego? - To są ziemniaki, które bardzo dobrze kiełkują. Mają bardzo twarde kielki dookoła ziemniaka. Dzięki temu w momencie sadzenia, a sadzimy automatyczną sadzarką, jest mniejsze prawdopodobieństwo, że te kielki się obłamią, a to - w późniejszym etapie - procentuje wyższym plonem - wyjaśnia pan Ireneusz. Na tym nie kończy. - Jeśli chodzi o zachodnie ziemniaki, to one, niestety, zazwyczaj mają te kiełeczki (...) skromne i ubogie, nawet, jak te sadzeniaki są sadzone ręcznie, to ludzie potrafią te kielki obłamać - i wówczas ten ziemniak nie rośnie tak, jak rosnąć powinien, nie ma bowiem zapewnionego tego, określimy to, dobrego startu - uważa nasz rozmówca.

Swoimi spostrzeżeniami na temat wskazanych przez Ireneusza Wojtysiaka odmian dzieli się z nami również Marcin Piekarski z Hodowli Ziemianka Zamarte: - Denar jest odmianą modelową, która naddaje się na wczesny zbiór. Jednak w doborze odmian są odmiany wcześniejsze, posadzone już w tym gospodarstwie. Szczególną uwagę zwróciłbym na (...) Piwonię, ponieważ ta odmiana w minionym roku uzyskała najwyższy plon po 40 dniach od wschodów - 124% (w swojej grupie wczesności w niezależnych badaniach, prowadzonych przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej - przyp.red.). W tym miejscu należy też dodać, że Piwonia jest jedną z najnowszych odmian w Krajowym Rejestrze.

Sadzeniaki

Pan Ireneusz zwraca uwagę na to, jakiej wielkości powinny być sadzeniaki ziemniaków na wczesny zbiór: - Moim zdaniem najlepszy kalibraz to jest ten od 30 do 50 mm. Takiego sadzeniaka nie potrzeba dużo na hektar. Taki ziemniak dobrze łapie się na łapki od sadzarki i z tych łapek nie spada. Rolnik wspomina

także o procesie podkielkowania sadzeniaków. - Zaczynamy to robić zazwyczaj w połowie stycznia. Zesypujemy wtedy ziemniaki w skrzyneczki. Próbuje się wówczas też jakieś ocieplanie włączyć - żeby to powoli ruszyło. Jeżeli zima się przedłuża, to z kolei musimy hartować te ziemniaki - wystawiamy je do chłodniejszych pomieszczeń. Często dla tych ziemniaków dobrze jest, jak one trochę dłużej są w tych chłodnych pomieszczeniach, dzięki temu są bowiem twardsze, a tym samym mniej podatne na uszkodzenia - opowiada pan Ireneusz.

W jakich warunkach należy przechowywać sadzeniaki? - Warunki powinny być wzorcowe, ale trzeba pamiętać o tym, że kiedyś przechowywało się je w kopcach i to też było dość dobrze rozwiązane. Dziś mamy przechowalnie i te ziemniaki trzymamy w skrzyniopaletach od jesieni. Później te bulwy się sortuje - odpowiada gospodarz.

Marcin Piekarski również wspomina o tym, jak prawidłowo przygotowywać kiełkowanego ziemniaka. - Podstawową rzeczą, na którą musimy zwrócić uwagę, jest sadzeniak wolny od wirusów, ponieważ każda obecność wirusa powoduje, że

JADALNE

- Solist
- Paroli
- Mia
- Gala
- Wega
- Soraya
- Baltic Rose
- Alegria
- Baltic Fire

OGÓLNOUŻYTKOWE

- Terrana
- Beo
- Linus
- Pirol
- Ikarus
- Picus

SKROBIOWE

- Partner
- Starkeprofi
- Albatros
- Sommergold
- Godzilla
- Maxilla

NASZE NAJLEPSZE ODMIANY

NORIKA

Norika Polska Sp. z o.o.
ul. Sądowa 8, 74-320 Barlinek

www.norika.pl
 [NorikaPolska](https://www.facebook.com/NorikaPolska)

zakażona roślina już na starcie ma niższy potencjał plonowania - zaznacza ekspert. Na tym nie kończy. - Kiedy już mamy sadzeniak odpowiedniej jakości, to przed wysypianiem do skrzynek należy zadbać o to, by wszystkie bulwy były zdrowe - nieporażone chorobami grzybnymi - mówi specjalista. Podkreśla jednocześnie, że takie bulwy najlepiej przechowywać w temperaturze 10-12 stopni C przy wilgotności ok. 85%.

Sadzenie

Pan Ireneusz z sadzeniem ziemniaków w ubiegłym roku wystartował w trzeciej dekadzie marca. - Pierwsze ziemniaki pojawiły się na polu dopiero 21 marca, ponieważ do tego czasu mieliśmy niekorzystne warunki - był mróz w nocy, a w dzień nie za bardzo ciepło, a ta roślinka lubi jednak ciepło, żeby było chociaż 8 stopni C w nocy - tłumaczy rolnik. W 2020 r. z kolei, gdy nie było klasycznej zimy, gospodarz do sadzenia ziemniaków przystąpił ok. dwa tygodnie wcześniej niż w kolejnym sezonie.

Agrowłóknina

Ziemniaki są - oczywiście - przykrywane agrowłókniną. Zazwyczaj rolnik korzysta z tej o gramaturze

P22g/m² z bokami podwójnie wzmocnionymi. - Cieńszych nie testowałem, testowałem natomiast mój sąsiad i nie doczekały zdejmowania. One się po prostu same zdjęły podczas dużego wiatru. Być może była to chińska podróbka, ale - generalnie - muszę powiedzieć, że zaczynaliśmy i od agrowłókniny o gramaturze P19g/m², była też taka P21g/m², ale zostaliśmy przy P22g/m², (...) - pod taką, moim zdaniem, najlepiej wychodzą ziemniaki - opowiada rolnik.

Sprzedaż, kalkulacje

Kartofle z gospodarstwa pana Ireneusza trafiają m.in. do sieci hurtowni spożywczych na Śląsku. - Tam te ziemniaki zawożę własnym transportem. Codziennie kopiemy, codziennie zawozimy, żeby ten ziemniak był świeży. Towar jest poworkowany - mówi rolnik. Odbiorcami ziemniaków są też lokalne punkty skupujące. - Tam zazwyczaj ziemniaki kopane są na tzw. luz. Punkty same sortują, pakują i dostarczają do marketów - wyjaśnia pan Ireneusz.

Czy produkcja ziemniaka się kalkuluje? - To wszystko zależy od roku. Były dobre lata, były też złe - tłumaczy rolnik.

(mp)

— OGŁOSZENIE —

Nie daj kielkom żadnej szansy

100% BIO

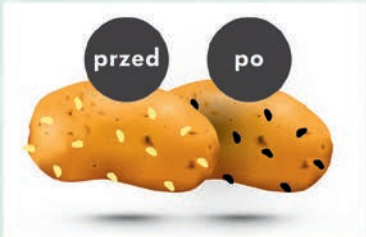
Zastosowanie w uprawach ekologicznych i konwencjonalnych

Produkt naturalny
na bazie ekstraktu oleju
z mięty zielonej

Zastosowanie we
wszystkich rodzajach magazynów
z wymuszoną wentylacją

Zastosowanie preparatu
prewencyjne oraz interwencyjne -
na już porośnięte kielki

Tak działa biox-m®
**ZOBACZ
FILM** ▶▶▶

Andermatt Polska sp. z o.o. • Garbary 56 • 61-758 Poznań
Telefon +48 606 347 330 • info@andermatt.pl • andermatt.pl
Chętnie udzielimy Państwu porady • Zadzwoń do nas

Korzystanie ze środków ochrony roślin wymaga zachowania wzmożonej ostrożności i stosowania wymaganych przepisów. Zanim zaczniesz używać preparatu zapoznaj się dokładnie z treścią etykiety: zasadami bezpiecznego stosowania, piktogramami ostrzegawczymi oraz środkami ochrony indywidualnej. W przypadku wątpliwości skontaktuj się z producentem.

Kampania cukrownicza 2021/2022

- wstępne podsumowanie

Sezon 2021/2022 zauważalnie lepszy od poprzedniego. Zawartość cukru jest na zadowalającym poziomie.

Cena za buraki cukrowe w sezonie 2021/2022 pozostawała i pozostawia wiele do życzenia. Pisaliśmy o tym w poprzednim wydaniu naszego miesięcznika. W tym skupiamy się na podsumowaniu sezonu wegetacyjnego. Zebrałiśmy w nim informacje o plonach buraków i sprawach z tym związanych, które udało się nam opublikować na przełomie 2021 i 2022 r. na naszym portalu wieścirolnicze.pl.

KZPBC

- Rok 2021 był trudny dla uprawy buraków, warunki pogodowe wiosną były niekorzystne. Siewy rozpoczęły się około 2 tygodnie później niż w 2020 r., były wydłużone. Niskie temperatury krzyżowały prace polowe, mieliśmy do czynienia z ulewami i deszczami, zaskorupieniami i coraz powszechniejszymi burzami piaskowymi. Wegetacja była opóźniona, rośliny musiały „nadrabiać” - relacjonował na końcu grudnia 2022 Rafał Strachota. Zwracał też uwagę na to, że rolnicy mają coraz mniej skutecznych narzędzi do ochrony plantacji. W związku z tym coraz trudniej było im kontrolować zachwaszczenie, a także zwalczać choroby i szkodniki. - Mieliśmy problemy przede wszystkim z żerowaniem mszyc, śmietki, skośnika buraczaka i przędziorka. Całe szczęście większych problemów nie wyrządził szarek komośnik, co nie oznacza, że nie pojawi się na polach w przyszłym roku. Mniejsza była również presja ze strony chwościka burakowego, ale w tym przypadku mieliśmy bardzo duże różnicowanie pomiędzy poszczególnymi rejonami plantacyjnymi - komentował dyrektora biura Krajowego Związku Plantatorów Buraków Cukrowych.

Kampania 2021, jak wynika z obserwacji KZPBC, rozpoczęła się z niską polaryzacją, w niektórych rejonach nawet poniżej 15%. Na szczęście sprzyjające warunki pogodowe we wrześniu i w październiku przyczyniły się do poprawy tego parametru. - Przerób buraków w cukrowniach wciąż trwa, ostatnie zakłady zakończą pracę w trzeciej dekadzie stycznia. Dotychczasowe wyniki produkcyjne są znacznie lepsze niż w roku ubiegłym, średni plon przekracza 60 t/ha, a zawartość cukru 17%. Średnie zanieczyszczenie, w zależności od zakładu produkcyjnego, wynosi od 7,5 do 10% - podawał Rafał Strachota.

Łącznie do cukrowni powinno trafić przeszło 15 milionów ton buraków.

Südzucker Polska

O plonach i jakości buraków cukrowych mówiła Magdalena Budzyńska, Marketing & Corporate Communication Manager w Südzucker Polska S.A. - Kampania cukrownicza w Südzucker Polska S.A. jest prowadzona w 4 zakładach produkcyjnych i będzie zakończona w trzecim/ czwartym tygodniu stycznia 2022 roku w zależności od lokalizacji. Uzyskiwane plony buraków są na poziomie średniej wieloletniej, natomiast polaryzacja kształtuje się powyżej średniej z wielolecia - podawała.

Zaznaczała jednocześnie, że z uwagi na sprzyjające warunki atmosferyczne procent zanieczyszczenia buraków jest natomiast poniżej średniej z ostatnich lat. Wspominała też o przebiegu wegetacji. - Korzystne warunki pogodowe pozwoliły maksymalnie wydłużyć okres wegetacji, na niektórych plantacjach trwał on ponad 200 dni. W ostatnich dniach zbioru buraki były kopane również spod pokrywy śnież-

nej, nie utrudniało to jednak prac, a wykopane buraki charakteryzują się dużą zdrowotnością - podkreśla Magdalena Budzyńska.

Nordzucker Polska

Kampania cukrownicza 2021/2022 w Nordzucker Polska rozpoczęta została w połowie września 2021 r. - Średnie plony korzeni w kampanii 2021/2022, w której wzięło udział ponad 2700 plantatorów, wynoszą ponad 60 t/ha przy średniej zawartości cukru w burakach na poziomie ponad 17,5%. Warto podkreślić, że obecnie jesteśmy w procesie akredytacji naszych laboratoriów surowcowych, a uzyskanie certyfikatu z Polskiego Centrum Akredytacji da jeszcze większą pewność dotyczącą prawidłowości uzyskiwanych wyników podczas oceny jakości surowca. Spółka Nordzucker Polska przerobi w tym roku rekordową ilość buraków oraz wyprodukuje największą w historii ilość cukru - informowała nas Natalia Mioduszevska, dyrektor surowcowy w spółce. Zwracała też uwagę na to, że w roku 2021 buraki były zbierane w optymalnych warunkach pogodowych, co miało znaczący wpływ na minimalizację poziomu zanieczyszczeń. - W obecnej kampanii surowiec charakteryzuje się bardzo wysoką jakością prze-

twórczą. Pomimo iż tegoroczne plony buraków są zróżnicowane, m.in. uzależnione od lokalnych warunków pogodowych, to obecny sezon można uznać za udany. Szczególnie cieszy wysoka zawartość cukru w burakach - podkreśla dyrektor surowcowy w spółce Nordzucker Polska. Mówiła także o przebiegu wegetacji. - Warunki pogodowe na początku sezonu wegetacyjnego sprzyjały rozwojowi i wzrostowi buraków. Pomimo bardzo chłodnej wiosny i mocno utrudnionych wschodów, dobre uwilgotnienie gleby przyczyniło się do uzyskania wysokiej i wyrównanej obsady roślin. Skuteczność herbicydów, szczególnie preparatów działających dogłębnie, pozwoliła utrzymać plantacje wolne od chwastów. Mieliśmy również do czynienia z niższą presją chorób i szkodników w porównaniu z ubiegłym sezonem - wyliczała Natalia Mioduszevska.

KSC

KSC S.A. oceniła tegoroczny sezon jako zauważalnie lepszy od zeszłorocznego. Warunki atmosferyczne panujące jesienią 2021 nie utrudniały zbiorów. - Występujące od początku kampanii umiarkowane opady oraz dodatnie temperatury powietrza sprzyjały prowadzonej na polu pracy kombajnów buraczanych, doczyszczarko-ladowarek oraz transportowi korzeni buraka. Średnia polaryzacja skupuwa w KSC od początku kampanii wynosi 17,18% - informowała w grudniu Spółka. Powiadomiła także o tym, że jej zarząd podjął decyzję o podwyższeniu ceny buraków nadwyżkowych do 100 zł netto za 1 tonę oraz zwiększenie kwalifikacji buraków w tej cenie do 10% dostarczonych buraków nadwyżkowych w stosunku do ilości dostarczonych buraków kontraktowanych.

(mp)

Trzeba iść z postępem

Marcin Kilianek z żoną Dorotą prowadzą gospodarstwo rolne o powierzchni 55 ha we wsi Salomin, gmina Gościeradów, woj. lubelskie. Uprawiają zboże, rzepak, maliny letnie oraz ziemniaki. Zamierzają w dalszym ciągu powiększać swoje gospodarstwo poprzez zakup i dzierżawę gruntów rolnych.

TEKST ■ Andrzej Wojtan

W 2007 roku Anna i Bogusław Kilianek przepisali część swojego gospodarstwa - 10 ha synowi Marciniowi, by mógł skorzystać z programu Młody Rolnik i wziąć pomoc finansową w wysokości 50 tysięcy złotych na dalszy rozwój gospodarstwa. Pan Marcin był wtedy niedawnym absolwentem Liceum Agrobiznesu w Wólce Gościeradowskiej. Przez kilka lat pracował za granicą - w USA, Grecji, Belgii i Anglii. Tam poznawał różne tajniki pracy na roli. Od 2009 gospodaruje z żoną Dorotą, pochodzącą z sąsiedniej wsi - Woli Trzydnickiej, więc od tej pory jako młodzi rolnicy wspólnie podejmują każdą decyzję i razem pracują w polu i obojętnie. Do 2014 roku zamieszkiwali w Salominie, w gospodarstwie rodziców pana Marcina. Potem przenieśli się do własnego domu wybudowanego w szczyrim polu w tej samej wsi. W 2018 roku wybudowali halę magazynową o wymiarach 36 x 15 m na przechowywanie zbóż oraz sprzętu rolniczego. Kosztorys budynku opiewał kwotę 600 tys. zł, a oni systemem gospodarczym wybudowali halę za 250 tys. zł. W gospodarstwie rodziców pana Marcina była prowadzona produkcja zwierzęca, specjalizowało się w chowie trzody chlewniej. Średnio rocznie było utrzymywanych 55 macior, prosięta od nich sprzedawane rolnikom, a część odchowywana w gospodarstwie na tuczniki. Wykorzystywano do tego nowoczesną chlewnię zbudowaną w 1995 roku i wszystkie budynki gospodarcze były zapełnione trzodą. Chów trzody został zaprzestany w 2013 roku, ze względów ekonomicznych oraz braku możliwości sprzedaży prosiąt indywidualnym rolnikom. Wtedy w gospodarstwie były też hodowane konie, średnio 8 sztuk, żrebacki przeznaczane były na sprzedaż.

W 2014 roku gospodarstwo pana Marcina skorzystało z programu „modernizacja gospodarstw rolnych”. Został zakupiony ciągnik New Holland o mocy 125 KM, siewnik, talerzówka, przyczepa ciągnikowa. Rolnik stale korzysta z różnych programów unijnych, systematycznie powiększa obszar gospodarstwa. Zaczynał od 10 ha, teraz

Dorota i Marcin Kilianek z 5-letnim Olkiem i 8-letnią Hanną na plantacji malin letnich, w czasie gdy zostały zawinięte na sznurkach ze słupkami i przygotowane do zimowania

jest już 55 ha, w tym 25 ha gruntów własnych, zaś 30 ha dzierżawionych. Młodzi rolnicy planują w dalszym ciągu powiększać swoje gospodarstwo poprzez zakup i dzierżawę gruntów rolnych. Nastawieni są wyłącznie na produkcję roślinną. Tej jesieni pszenica ozima została zasiana na obszarze 25 ha, pszenżyto na 4 ha, rzepak ozimy na 15 ha. Jesienią ziemniaki przeznaczone na konsumpcję zostały zebrane z 1,5 ha. W gospodarstwie uprawą wieloletnią są maliny - na obszarze 2 ha. W ubiegłym roku produkcja malin była wyjątkowo korzystna ze względu na ceny skupu, około 15 zł za kg. Marcin i Dorota Kilianek maliny uprawiają od 2014 roku, kiedy przenieśli się na swoje gospodarstwo. Natomiast w gospodarstwie rodziców pana Marcina uprawiane były od dawna, tylko na mniejszym areale, przeważnie około 30 arów. - *Z uprawą malin lubimy eksperymentować. Szukamy nowych wysokoplonujących odmian, jednocześnie odpornych na szkodniki i choroby. Na naszych ziemiach najlepiej plonują maliny odmiany Glen, mamy też doświadczenie z różnymi odmianami jak: Kaskada, Benefis i Oktawia* - mówi Dorota Kilianek.

Ziemniaki w gospodarstwie uprawiane są od 2 lat, osiągają plon ponad 25 ton z ha. W roku poprzednim były sprzedawane po 30 groszy za kilogram, w tym roku jest korzystniej, bo po 65 groszy. Do zbioru ziemniaków służy

kombajn Anna. Była także zasiana kukurydza na nasiona. Nakład na jej uprawę wynosi około 2,5 tys. zł na 1 ha. Plony są niezłe, około 10 ton z ha. Rolnik zakontraktował 50 ton kukurydzy z gwarantowaną ceną 55 zł za kwintal. Plony pszenicy w gospodarstwie kształtowały się na poziomie 7-8 ton z ha, pszenżyta około 6 ton, a rzepaku - 3 tony z ha. Są to zbiory dosyć wysokie, biorąc pod uwagę jakość gleb, bo w gospodarstwie przeważają grunty klas IV i V. Część gleb jest ciężkich, sapowatych. Żeby uzyskać wysokie plony, trzeba terminowo stosować wszystkie zabiegi agrotechniczne. Co dwa lata pola obsiewane są nasionami kwalifikowanymi, w tym roku wprowadzono trzy nowe odmiany pszenic.

Pani Dorota uzyskała licencjat na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W tym roku akademickim rozpoczęła studia magisterskie na Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Uważa, że w dzisiejszych czasach ciągle trzeba pogłębiać swoją wiedzę. Podobnie jak jej mąż jest pełna pomysłów, inicjatyw i gotowa na zbieranie doświadczeń w zakresie upraw roślin i nowoczesnego gospodarowania. - *Lubimy bardzo pracować w polu, wyniki są widoczne, a to mobilizuje do dalszych działań. Ale ciągle trzeba iść z postępem i się rozwijać. Trzeba umiłować ziemię, a potem wszystko jest łatwiejsze. Dlatego, żeby dobrze gospodarować, trzeba to robić z pasją* - dodaje pan Marcin. Ich pracę

podpatrują dzieci: 5-letni Olek i 8-letnia Hanna. Już z rodzicami bardzo lubią zrywać maliny lub chodzić na spacer w pole.

Obecnie rolników martwią ciągle rosnące ceny nawozów mineralnych. Gdy nie ma zwierząt i obornika, trzeba rośliny wspomagać nawozami, a te ciągle drożeją, rosną więc koszty gospodarowania. Mówią, że jeśli tak dalej będzie, trzeba będzie wrócić do uprawy gryki, bo ich region kiedyś był bardzo gryczany. A nowe uprawy łatwo mogą wdrożyć, bo kiedyś mieli 8 ha soi i inne podobne rośliny. Dodatkowym problemem jest dzika zwierzyna, która potrafi zniszczyć uprawy. Dzik, sarny, jelenie niszczą nie tylko kukurydzę, ale nawet - mimo ogrodzenia - potrafią wejść na plantację malin, sarny przychodzą nawet na podwórko. Zwierzyna jest sporo, tym bardziej że gospodarstwo otoczone jest lasami. W dodatku po sąsiedzku jest rezerwat przyrody „Doły Szczeckie”. Leży na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Gościeradów. Z sąsiedztwa lasów często korzysta pan Marcin, który jest miłośnikiem zbierania grzybów. Jego żona mówi, że chociaż ciężko napracuje się w polu, to w wolnej chwili lubi iść do lasu. Trzeba się domyślać, że z lasu wraca szczególnie zadowolony, gdy niesie kosz grzybów.

Państwo Kilianek nie mają swojego kombajnu do zbioru zbóż i rzepaku. Na razie korzystają z kombajnu Bizon, zakupionego w 1987 roku przez ojca pana Marcina, który to kombajn jest nadal niezawodny i doskonale radzi sobie ze zbiorem. Niedawno do gospodarstwa ojca został zakupiony drugi używany kombajn Bizon. Wymagał jednak sporo napraw, ale pan Marcin poradził sobie i doprowadził go do użytku. W planach pana Marcina jest zakup kolejnego ciągnika o mocy 80 KM, sadowniczego, który byłby wykorzystywany przy uprawie malin.

Dorota i Marcin Kilianek jako młodzi rolnicy na pewno będą zaskakiwać różnymi pomysłami i innowacjami, ich zaangażowanie dostrzegają miejscowe władze. Na początku września ubiegłego roku, podczas Dożynek Powiatowo-Gminnych w Liśniku Dużym, pan Marcin odebrał od starosty krańickiego Andrzeja Rolli dyplom i nagrodę za osiągnięcia w produkcji rolnej.

Mają 300 ha i 140 krów. Wszystko robią sami

Krzysztof Popko wraz z rodziną prowadzi gospodarstwo rolne w miejscowości Folwarki Małe w woj. podlaskim. Rolnik kilka lat temu oddał do użytku nowoczesną oborę, która poprawiła komfort pracy. Tej jednak całej rodzinie, delikatnie mówiąc, nie brakuje.

TEKST ■ Łukasz Tyrakowski

Hodowla zwierząt to taka praca, w której trzeba być każdego dnia: świętek piątek i niedziela. Okresowo mam pomocników w oborze, ale jak przyjdą święta, to oni mówią: „Szefie, my mamy wolne, rób, co chcesz”. A ja muszę być przy stole, wypić kielicha i jeszcze pójść wydoić krowy - mówi Krzysztof Popko, właściciel gospodarstwa położonego w cichej okolicy, w woj. podlaskim. - Najgorzej mają nasze małżonki. My, mężczyźni zrobimy swoje w obejściu i w domu możemy choć trochę odpocząć, a kobiety muszą wydoić i jeszcze przygotować stół... - dodaje rolnik.

Nowa obora od kilku lat

Krowy w gospodarstwie Krzysztofa Popko utrzymywane są w nowej oborze, która została oddana do użytku w 2017 roku. - Jeśli chodzi o komfort pracy, to jest on nieporównywalny z tym, co było wcześniej. Krowy były wtedy

utrzymywane w oborze uwięziowej, a później wraz z powiększaniem się stada - na podwórku, a uwięziówkę przerobiliśmy na halę udojową... Wraz z przejściem na nową oborę, wybudowaliśmy sobie lepszy komfort pracy, nie ukrywajmy - tłumaczy hodowca. Przeprowadzka do nowego obiektu wiązała się jednak z problemami dla zwierząt. - Wyszła selekcja około 40%. Dopiero teraz, nowe zwierzęta, które tam na obiekcie już będąc jałowkami

chodzą po rusztach, to wyćwiczyły sobie racice i umieją się poruszać... Na początku eliminacja była jednak totalna - wspomina hodowca.

Obecnie w obiekcie utrzymywane jest stado 140 krów. Mlecznice dojne są na hali udojowej DeLaval 2x9 stanowisk. - Dójt trawa jednorazowo około półtorej godziny, gdy nie ma dodatkowych przeszkód. Doi jedna osoba. Mamy także DeLaval DelPro - system do zarządzania stadem - mówi Krzysztof Popko. - Oprócz hali w oborze są jeszcze czochradła i mieszacze powietrza DeLaval. Posiadamy także robota do czyszczenia rusztów Lely Discovery i mieszadła gnojownicy Bauer - wylicza rolnik.

„Ze stabilnością i opłacalnością musisz lawirować sam”

- Nasze stado nie ma może specjalnie dużej wydajności, ale nie zależy nam na biciu rekordów. Obecnie średnia kształtuje się na poziomie 9,5 tys. kg - mówi Krzysztof Popko. Według niego hodowla bydła mlecznego pozwala na osiągnięcie

zysków, ale trzeba wszystko ciągle dokładnie kontrolować. - Jeśli chodzi o opłacalność, to coś tam się opłaca, bo funkcjonuję, jakby się nie opłacało, to bym nie funkcjonował... Można powiedzieć, że ja tą oborą splacam całą resztę. Obora pracuje np. na maszyny. To jest stałe źródło dochodu co miesiąc. Jest data i wypłata. Wiesz, że będziesz ją miał. Jeśli chodzi natomiast o opłacalność i stabilność, to musisz lawirować sam - tłumaczy hodowca. Jak twierdzi, obecna średnia wydajność stada krów mogłaby być przez niego podniesiona, ale niekoniecznie przełożyłoby się to na większe zyski. - Można robić wydajności po 10-11 tys. kg, ale kosztem kupowania pasz pełnoporcjowych czy większych ilości soi i rzepaku. Wszystko zależy od ilości podsypywania pod pysk. Trzeba to robić w ilościach racjonalnych, bo jak będziesz sypał bez głowy, to posypie się zdrowotność, a jak posypie się zdrowotność, to będzie wypad zwierząt z obory i nie będzie mleka. Jak nie będzie mleka, to nie będzie kasy. Nie będzie więc za co zapłacić firmom za pasze... Tak się zaczyna robić pętla - tłumaczy Popko.

100 ha na własność i 200 ha dzierżaw

Krzysztof Popko uprawia obecnie w sumie 300 ha. Około 100 ha zajmują użytki zielone. Od 4 lat rolnik próbuje na swoich polach uprawy bezorkowej. - Uprawiam gruberem i po nim sieję. Efekty są bardzo dobre. Nie ma negatywnych zmian, jeśli chodzi o plony, a na lekkich ziemiach są one wręcz lepsze, bo w przypadku pługa musimy orać bardzo płytko, przez co tylko tę glebę przesuszamy. Widać tylko jak wiatry ganiają, po prostu

stępy akermiańskie... Przy gruberze leje gnojowicę, „gruberuję” i sieję. Zrobiła się ładna, uprawna, żywna ziemia - uważa rolnik. Na razie nie dostrzega minusów odejścia od pługów. - Ja na razie nie doświadczyłem problemów np. ze szkodnikami. Tak samo, jeżeli chodzi o chwasty. Może trochę drożej, ale da się to zwalczyć - tłumaczy Krzysztof Popko. Dzięki dobrym efektom uprawy uproszczonej rolnik chce pójść krok dalej i zdecydować się na uprawę pasową. W tym roku został w jego gospodarstwie, po zbiorze kukurydzy na ziarno, przeprowadzony testowy siew agregatem do strip-tillu. - Chcę iść w tym kierunku przede wszystkim ze względu na czas. Czas, paliwo i okienka pogodowe, bo zwyczajnie się nie wyrabiamy. Paliwo nawet w mniejszym stopniu, bo to zapłacić i tak trzeba, ale z czasem jest ciężko nawet po gruberze, bo to też zabiera dużo czasu i energii - tłumaczy Popko.

Park maszyn pozwala na robienie usług

- Jeśli uprawa pasowa sprawdzi się u mnie, to będę myślał o tym, żeby

nabyć taką maszynę na własność. Nie tylko, żeby pracować u siebie, ale także na usługi. Wielu rolników nie ma czasu na uprawę i wolą zapłacić pieniądze, żeby ktoś im to zrobił - mówi Krzysztof Popko, który w swoim parku maszyn posiada m.in. ciągnik Case Optum 300 o mocy 300 KM. - Kupiliśmy go kilka miesięcy temu pod kątem gruberki i systemu pasowego, bo wiadomo, że przy takich maszynach już trochę tych koni potrzeba. Była okazja, był to traktor używany. Chodzi na razie dobrze, więc jesteśmy zadowoleni - przyznaje rolnik. - Poza Casem mamy jeszcze New Holland T.270 o mocy 270 KM, Case'a Puma 125 podkręconego na 190 KM i starsze ciągniki marki Ursus m.in. C-330 oraz 912 - uzupełnia, zwracając uwagę na wysokie ceny sprzętu. - Dokładnie nie znam ceny agregatu do strip-tillu, domyślam się, że jest drogi. To, czy go kupię, będzie także zależało od programów unijnych. Na pewno nie będę kupował maszyn na kredyt. Jak nie będzie możliwości skorzystania z dofinansowania, to tematu nie będę gryzł - kończy Krzysztof Popko.

— OGŁOSZENIE —

CZAS NA 3 ROBOTY

OFERTA OBEJMUJE:

- Robota udojowego DeLaval VMS V300/V310
- Robota do podgarniania paszy DeLaval OptiDuo
- Robota do rusztów DeLaval RS450S
- Pakiet serwisu prewencyjnego InService All-Inclusive
- Profesjonalne wsparcie i doradztwo DeLaval

Wykorzystaj tę trójkę do pracy w swoim gospodarstwie, a wszystko: dojenie krów, wykrywanie cichych rui i potwierdzanie cielnosci, podgarnianie i odświeżanie paszy oraz czyszczenie i zgarnianie posadzek może być wykonywane automatycznie, abyś mógł cieszyć się życiem.

Kupując urządzenia DeLaval masz zapewnione profesjonalne wsparcie naszych doradców. Współpracując z nami nigdy nie pozostajesz sam z problemem.

Jesteśmy
zawsze
przy
Tobie

Doradcy DeLaval

Dowiedz się więcej na

www.delaval.com

Znajdź
nas na
DeLavalPL

Likwidują produkcję krów, bo nie mają następców

Wydajność mleczna polskich krów z roku na rok wzrasta. Podobnie jak wielkość obór. - To pokazuje, że mimo pewnych trudności, cały czas rozwijamy się - mówi Leszek Hądzlik, prezydent Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka. Maleje jednak liczba producentów mleka.

8 823 kg

- średnia wydajność krów mlecznych
pod oceną w 2020 roku

TEKST Dorota Andrzejewska

Małgorzata i Leszek Dusznik z Wierzbicy (woj. lubelskie) uzyskali najwyższą wydajność mleczną z obory w 2020 roku. Ich wynik jest naprawdę imponujący. Wynosi 16 832 kg. Przyzwoitymi efektami pracy w oborach mogą poszczycić się także inni hodowcy, którzy znaleźli się w rankingach „najlepszych z najlepszych” przygotowanych przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów

KOMPLEKSOWE WSPARCIE NOWOCZESNEJ HODOWLI BYDŁA

POLSKA FEDERACJA HODOWCÓW BYDŁA I PRODUCENTÓW MLEKA

REGION OCENY ZACHÓD z/s w KOBIERNIE
ul. Klonowa 9, 63-714 Kobierno
tel. 62 725 27 11, 62 725 32 31
e-mail: kobierno@pfhb.pl

LABORATORIUM W KOBIERNIE
ul. Klonowa 9, 63-714 Kobierno
tel. 62 725 27 11, 62 725 32 31
e-mail: lab_kobierno@pfhb.pl

www.pfhb.pl

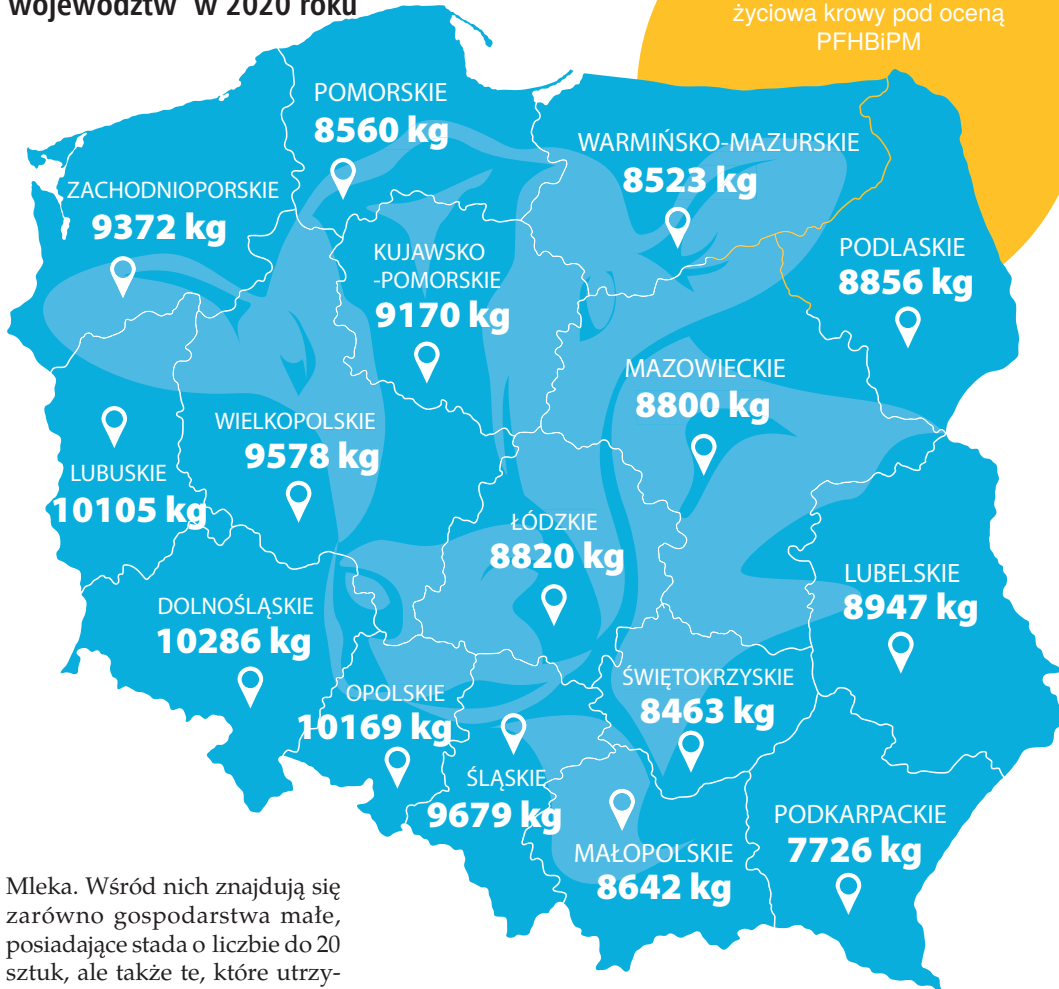
OFERUJEMY:

- **OCENĘ WARTOŚCI UŻYTKOWEJ** – podstawa zarządzania stadem bydła mlecznego
- **RAPORTY WYNIKOWE** – gruntowna informacja o stadzie i każdej krowie
- **LABORATORIA MLEKA I PASZ**
  - BADANIE MLEKA I PASZ
  - BADANIE CIELNOŚCI Z MLEKA KRÓW – PAG
- **STADO ONLINE SOL**
  - – profesjonalny program do zarządzania stadem bydła mlecznego
- **DORADZTWO OGÓLNE**
  - - audyty somatyczne
  - - usługa SOMATYKA PLUS
  - - plany nawozowe
  - - audyty dobrostan - plany poprawy dobrostanu do wniosków o dopłaty
- **DORADZTWO ŻYWIENIOWE**
- **DORADZTWO HODOWLANE**
  - **GENOMOWANIE BYDŁA**
    - – niezbędne w celu przyspieszenia postępu genetycznego stada
  - **DoKo** – dobór do kojarzeń
  - **OCENA TYPU I BUDOWY**

Krowy oceniane - przeciętna wydajność dla kg mleka rasy PHF odmiany czarno-białej wg województw w 2020 roku

Mleka. Wśród nich znajdują się zarówno gospodarstwa małe, posiadające stada o liczbie do 20 sztuk, ale także te, które utrzymują ponad 500 sztuk krow. Analitycy Federacji wzięli pod lupę 19,6 tys. obór - bo właśnie tyle ich posiada pod swoją oceną użyteczności mlecznej (ponad 790 tysięcy sztuk krow).

Jak podaje Leszek Hądzlik, 2020 rok dla Federacji i zrzeszonych w niej rolników, nie należał do łatwych. Podobnie jak na wiele

innych branż, także i produkcję mleka, negatywnie wpłynęła epidemia koronawirusa. Dodatkowo ogromnym ciosem dla organizacji było zmniejszenie dofinansowania ze środków ministerialnych o 30 mln zł do poziomu 13%. - To była zwykła złośliwość ówczesne-

go ministra rolnictwa. Te pieniądze pojawiły się w innym sektorze przetwórczym na wschodzie Polski - komentuje Leszek Hądzlik i przyznaje, że nagle i nieoczekiwanie zmniejszony budżet odbił się na spadku liczby krow pod oceną użyteczności mlecznej.

Pod koniec grudnia 2020 r. Federacja pod swoją opieką miała 785 008 sztuk, o 2 procent mniej niż w analogicznym okresie roku 2019 (około 23 tysiące sztuk i tysięcy stad). - Ta liczba znów rośnie. Obecnie jesteśmy na poziomie około 794 tysięcy - wyjaśnia prezydent PFHBiPM. Warto jednak dodać, że ogólnie pogłowiu krow w kraju spadło. Z danych GUS wynika, że liczebność krow użytkownych mlecznie zmalała o ponad 38 tys. zwierząt (2%). Zmniejsza się także liczba gospodarstw utrzymujących krowy mleczne. Czym to jest spowodowane? - Przyczyn jest wiele. Najważniejsza z nich to brak następców. I dotyczy to także tych dużych, dobrze prosperujących obór - mówi Leszek Hądzlik. Pojawiają się również sytuacje, w których rolnicy, inwestując ogromne środki, popadają w długi i muszą zamykać działalność. - Rolnicy mają także duże problemy związane ze spełnieniem norm obecnych w nowej polityce rolnej. Zarówno my producenci rolni, jak i przetwórcy, poczyniliśmy duże nakłady finansowe w swoje obiekty, by je w odpowiedni sposób przystosować pod nowe wymagania, choć do końca nikt nie wiedział, jakie one ostatecznie będą. Jest to spore obciążenie, do tego doszedł covid, który spowodował pewne zahamowanie. Niektórzy sobie nie poradzili. Inni starają się rozwijać, powiększać obory, by być konkurencyjnym i po prostu uzyskiwać satysfakcjonujące przychody - dodaje Leszek Hądzlik. Co ciekawe, mimo iż liczba obór i sztuk krow spadła, ilość wyprodukowanego mleka poszybowała w górę. W przypadku wszystkich krow w Polsce wzrost osiągnął poziom 1,1%,

— OGŁOSZENIA —

BYKPOL Żakowo

SPRZEDAŻ CIĘŁĄT
SKUP BYDŁA RZEŻNEGO
SKUP MACIOR
SKUP TUCZNIKÓW

☎ 605 887 080, 667 151 661

natomiast tych pod oceną - 3,4%.
- *Polska jest jednym z niewielu krajów, gdzie wzrost wyniósł prawie 3%. W niektórych krajach jest tendencja ograniczania produkcji mleka, by utrzymać cenę. U nas tego nie widać* - komentuje Leszek Hądzlik. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej podaje, że w 2020 roku, w warunkach „pandemii wywołanej przez COVID-19 i recesji w gospodarce narodowej, koniunktura na rynku mleka była relatywnie dobra, a przemysł mleczarski generował duży popyt na surowiec”. W 2020 roku utrzymana została tendencja (kontynuowana i w tym roku) powiększania obsady w oborach. Z rynku ubywały małe gospodarstwa rodzinne, a średnie i duże zwiększają obsadę zwierząt i wysokość dostaw surowca. - Średnia wielkość obory pod oceną powiększyła się. Teraz liczba ta wynosi 44 sztuki. To jest według nas optimum. Uważamy, że poniżej 20 krów opłacalność jest wątpliwa, chyba że do wykorzystania jest duży areal użytków zielonych, którego nie można zagospodarować

w inny sposób - stwierdza prezydent PFHBiPM. Cieszy fakt, że wzrasta także wydajność mleczna. - *Nasi producenci mleka nadrabiają zaległości. Nasza wydajność na początku lat 2000 wynosiła około 5 tysięcy, a teraz osiągamy ponad 8800 litrów. Jesteśmy w bardzo dobrej średniej europejskiej. Dzięki temu możemy konkurować z innymi. Do tego cały czas dążyliśmy* - wyjaśnia Leszek Hądzlik.

Sytuacja na rynku mleka, w opinii szefa Federacji, jest stabilna. Na przełomie roku obserwować mogliśmy wzrosty ceny tego surowca. W lutym 2021 roku tendencja się odwróciła i nastąpiły jej spadki. Teraz znów rośnie. Pod koniec grudnia 2021 mleko w skupie kosztowało 1,84 zł/l. - *Mamy dobry symptom wzrostowy. Nie oczekujemy jednak wielkiego wzrostu, bo zdajemy sobie sprawę, że konsument kupi za tyle, na ile go będzie stać. Natomiast przerażają nas koszty. Mówię o energii, materiałach budowlanych, środkach do produkcji, nawozach. Wymaga się od nas poprawy dobrostanu, a to w wielu przypadkach wiąże się z koniecznością prze-*

- **Wydajności najlepszych stad o liczbie krów mlecznych od 3 do 20**
Pszczola Małgorzata i Sylwester, Gutanów, woj. lubelskie - 14 572 kg
Różycki Marcin, Kowalewice Włosciańskie, woj. mazowieckie - 12 929 kg
Rosik Marek, Kuczyna, woj. wielkopolskie - 12 828 kg
- **Wydajności najlepszych stad o liczbie krów mlecznych od 21 do 50**
Majewska Urszula i Majewski Eugeniusz Kołoząb, woj. pomorskie - 14 491 kg
Morawski Andrzej, Golany, woj. mazowieckie - 14 467 kg
GR Zdun Piotr, Jarczówek, woj. lubelskie - 13 874 kg
- **Wydajności najlepszych stad o liczbie krów mlecznych od 51 do 150**
Dusznik Małgorzata i Leszek, Wierzbica, woj. lubelskie - 16 832 kg
GR Pohl Maciej, Krotoszyn, woj. wielkopolskie - 15 834 kg
GR Pietrzak Janusz, Łubowo, woj. wielkopolskie - 15 441 kg
- **Wydajności najlepszych stad o liczbie krów mlecznych od 151 do 300**
Stęlegowski Tadeusz, Kudelczyn, woj. mazowieckie - 14 246 kg
Nasiłowski Dariusz, Skwierczyn Dwór, woj. mazowieckie - 13 683 kg
GR Kaczała - Szymczak Alina, Konarzew, woj. wielkopolskie - 13 380 kg
- **Wydajności najlepszych stad o liczbie krów mlecznych od 301 do 500**
OHZ Osieć, Jarantowice, woj. kujawsko-pomorskie - 14 174 kg
GR Drzewce Hądzlik, Lipowczyk, woj. wielkopolskie - 14 173 kg
GR Bieniak Rafał, Kózki, woj. mazowieckie - 13 968 kg
- **Wydajności najlepszych stad o liczbie krów mlecznych powyżej 501**
GR Tadeusz Lisiecki, Czechnów, woj. wielkopolskie - 14 181 kg
OHZ Lubiana, Nadarzyn, woj. zachodniopomorskie - 13 993 kg
OHZ Garzyn, Mierzejewo, woj. wielkopolskie - 13 860 kg

budowy czy dobudowy i wyposażenia obiektów inwentarskich. Jeszcze wiele mamy do zrobienia, a temat rosnących w szalejącym tempie kosztów jest dla nas naprawdę trudny. W kontekście

tego cena mleka, którą uważaliśmy jeszcze jakiś czas temu za niezłą, teraz zupełnie inaczej się nam jawi - komentuje Leszek Hądzlik.

— OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY —

Rośnij razem z nami

Feed Safety

GMP+

Assurance

BEZ GMO

PRODUKT NATURALNY

PIAST PASZE Sp. z o.o.
Lewkowice 50A
62-400 Ostrów Wlkp.
☎ 62 736 02 34

PIAST PASZE I Sp. z o.o.
ul. Smolary 40
62-130 Gołańcz
☎ 67 261 51 16

PIAST PASZE II Sp. z o.o.
ul. Mazowiecka 4
09-100 Płońsk
☎ 23 661 34 80

www.piaspasze.pl

Żywienie krów mlecznych zalkalizowaną paszą - jakie plusy?

Co zyskują krowy mleczne żywione dużymi dawkami pasz zbożowych poddanych alkalizacji? Kiedy widać pierwsze efekty żywienia? Jak - w ogóle - dobierać preparat do alkalizacji zbóż?

TEKST ■ Marianna Kula

Alkalizacja zbóż to technika uszlachetniania ziarna (zbóż i kukurydzy) pozwalająca na podniesienie jego wartości żywieniowych. - Daje ona nowe możliwości wykorzystania wilgotniejszego ziarna prosto z pola przy około 18-20% wilgotności zbóż: pszenicy, pszenżyta, żyta, jęczmienia, owsa i 25-35% wilgotności dla mokrego ziarna kukurydzy. W wypadku zbóż suchych - pszenicy, pszenżyta, żyta, jęczmienia czy owsa, dodajemy wyliczone ilości wody - tak, aby uzyskać wilgotność 20-25% - wskazuje Bartosz Foltynowicz z firmy AGROMOBI - mobilnej mieszalni pasz.

Co zyskuje producent mleka, karmiąc krowy zalkalizowaną paszą?

Plusem żywienia krów mlecznych dużymi dawkami pasz zbożowych poddanych alkalizacji, jak wynika z informacji, które pozyskaliśmy od producentów mleka i przedstawicieli firm zajmujących się uszlachetnianiem ziarna, jest przede wszystkim zdrowy i prawidłowo funkcjonujący żwacz, zabezpieczony przed kwasicami, nawet przy wysokich poziomach skrobi w dawce pochodzącej z alkalizowanego ziarna zbóż. Alkalizacja to także mniej problemów z pokwasicowymi kulawiznami, ogólnie zdrowsze racice i lepiej wytworzony róg racicowy, za sprawą wyeliminowania wspomnianych już kwasów. Obniżenie produkcji metanu w żwaczku (obniżenie strat energii i azotu pobranych z dawki) oraz redukcja stresu oksydacyjnego - to kolejne zalety stosowania preparatów do alkalizacji. Wszystko to sprawia, że

Alipusowana mieszanka zbożowa (po prawej przyma świeżo alkalizowanego ziarna)

zwierzęta są zdrowsze, dają tym samym więcej mleka o lepszych parametrach. - Dzięki możliwości bezpiecznego skoncentrowania skrobi w dawce krowy mają możliwość produkowania większej ilości mleka, podniesienia poziomu białka w mleku, a zapobieganie deficytowi energetycznemu na początku laktacji zmniejsza ilość występujących ketoz i tym samym poprawia parametry rozrodu krów - tłumaczy Rafał Lamperski z firmy AGRO-TRADE, która oferuje do alkalizacji produkt o nazwie Alipus. To - oczywiście - nie wszystko. Za sprawą wspomnianego preparatu, z racji tego, że jego działanie to reakcja biologiczno-chemiczna, powstaje bardziej wartościowy nawóz organiczny własnej produkcji - czyli obornik i gnojowica. - Przy żywieniu bydła zbożami aliplusowanymi wnoszone jest do gleby w nawozach organicznych więcej życia dzięki elementowi probiotycznemu Alipus, rzadziej można też mieszać gnojowicę - wyjaśnia Rafał Lamperski.

Inna ważna rzecz w kwestii podawania krowom pasz zbożowych poddanych alkalizacji, na którą wskazują producenci mleka, a także eksperci ds. żywienia bydła, to możliwość zmniejszenia ilości śruty sojowej, rzepakowej oraz buforów w dawkach. - Alkalizacja to dodatkowo podniesie-

nie poziomu białka w zbożu o około 5 punktów procentowych w suchej masie. Przykład: jęczmień o zawartości białka 12% (przed alkalizacją - przyp.red.), to po alkalizacji 17% białka. Przekłada się to na zmniejszenie śrut białkowych w dawce i tym samym na ekonomię naszej dawki pokarmowej - tłumaczy Bartosz Foltynowicz.

Nie bez znaczenia jest rów-

— OGŁOSZENIA —

TECHNOLOGIA ALKALIZACJI ZBÓŻ

POPRAWA ZDROWOTNOŚCI I RENTOWNOŚCI PRODUKCJI

- ZAPOBIEGANIE KWASICY
- ZMNIEJSZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA OCHWATU I MASTITIS
- ZWIĘKSZONY DZIENNY PRZYRÓST MASY
- POPRAWA PARAMETRÓW MLEKA

MOŻLIWOŚĆ WYKORZYSTANIA WŁASNYCH ZBÓŻ
OGRA NICZENIE ZAKUPU PASZ BIAŁKOWYCH

OPTIMALIZACJA PRACY ŻWACZA

- STABILNE pH W ŻWACZU
- WYŻSZA STRAWNOŚĆ PASZY
- LEPSZE WYKORZYSTANIE PASZY

ŻYWIENIE PRZYJAZNE DLA ŻWACZA

Masz pytania?
Skontaktuj się z nami!
biuro@barbatus.pl
tel. 795 822 922
tel. 578 533 433

Fot. Adobe Stock

niez to, że stosując zboże lub mieszanki zbóż z wilgotną kukurydzą poddane alkalizacji, można uzyskać, mówiąc kolokwialnie, paszę bezpieczną i zdrową „w pewnym sensie wysterylizowaną”. - Po kontakcie z wilgocią granulki preparatu oferowanego przez nas uwalniają amoniak do paszy. Niszczy on mikroby, pleśń i niektóre mykotoksyny - mówi Dariusz Jeż z firmy Karchex

Dziadkowo, która oferuje do alkalizacji ziarna produkt o nazwie Home&Dry. Bartosz Foltynowicz z kolei zwraca uwagę na następującą sprawę: - Zboże alkalizowane można przechowywać we właściwych warunkach nawet do dwóch lat bez niebezpieczeństwa utraty wartości pokarmowej. W procesie stabilizacji występuje bowiem uwalnianie amoniaku, działanie enzymów oraz bakterii i powstają zasadowe sole amonowe,

dając gwarancję, że powstała pasza nie zawiera nawet śladowych ilości mocznika w czystej postaci.

Zalkalizowana pasza - kiedy zauważalne pierwsze efekty żywienia?

Z dużą dozą rozważań na to pytanie odpowiada Rafał Lamperski: - Każde gospodarstwo, każda dawka pokarmowa, każda grupa produkcyjna przeżywa to odmiennie i indywidualna historia żywieniowa, której nie da się opisać jednym i tym samym wzorem. Każdy przypadek należy rozpatrywać i analizować indywidualnie. Samo wprowadzanie zmiany żywieniowej (w tym również zbóż alkalizacyjnych) powinno być rozciągnięte w czasie ze względu na jej wpływ na florę żwacza. Większość literatury i doradców zaleca, aby sama zmiana dawki nie była nagła i lepiej, aby była wprowadzana stopniowo w ciągu np. 2 tygodni. Zaznacza, że wiele zależy od tego, jaki był tzw. bilans otwarcia - czyli, jak wyglądały dawki przed wprowadzeniem do żywie-

nia zbóż poddanych alkalizacji. Im bardziej sprzyjały one kwasicom, tym efekt zauważamy wcześniej. Na ten temat wypowiada się także Dariusz Jeż: - Kiedy widać efekty? W zależności od stada, zdarza się, że już po około 2 tygodniach wzrasta pobieranie TMR-u, łajniaki zmieniają konsystencję na bardziej zwartą, rośnie wydajność i - co jest regułą - wzrasta tłuszcz. Zaznacza jednak, że w stadach o bardzo wysokiej wydajności hodowcy nie oczekują wzrostu parametrów i litrów, a ich głównym celem jest poprawa i utrzymanie zdrowotności krów. - Ten efekt przychodzi stopniowo w ciągu kilku miesięcy - zaznacza.

W przypadku preparatu M-xammon, oferowanego przez firmę Barbatu, pierwsze efekty zastosowania alkalizowanego ziarna, jak zapewnia jej przedstawicielka - Patrycja Borowiak, widać już po 3-4 tygodniach od wprowadzenia dawki.

Jak dobierać preparat do alkalizacji zbóż?

Zdaniem Patrycji Borowiak,

— OGŁOSZENIA —

nowoczesny *żywienie przyjazne zwierzętom i nie tylko*

SYSTEM SKARMIANIA

ZBÓŻ ALKALICZNYCH

ALKALIZUJESZ - ZYSKUJESZ

- podniesienie strawności włókna dawki dla przeżuwaczy
- obniżenie poziomu komórek somatycznych w mleku
- wzrost poziomu suchej masy mleka szczególnie tłuszczu mlecznego
- redukuje produkcję metanu w żwaczku zmniejszając straty energii
- prozdrowotne antyoksydanty to mniejszy stres oksydacyjny bydła
- tanie i bezpieczne podniesienie poziomu białka w zbożu o około 5 % w s.m.
- enzymatyczna alkalizacja ziarna zbóż do poziomu pH 8,3 - 9,3
- zabezpieczenie przed kwasicami żwacza i mniej pokwasicowych kulawizn
- alkalizacja ziarna pszenicy, pszenżyta, jęczmienia, żyta i owsa o wilgotności 20-24%
- produkt alkalizujący mokre ziarno kukurydzy o wilgotności 25-35%
- uszlachetnianie ziarna zbóż metodą biologiczno-chemiczną
- lepsze przyrosty opasów i lepsze otluszczenie tusz wołowych

PROMUJ SWOJE ZBOŻA I ZAPOBIEGAJ KWASICY

AGRO-TRADE RAFAŁ LAMPERSKI

tel.: 606 966 927

www.aliplus.pl

Wyłączny dystrybutor produktów France Aliplus w Polsce.

www.facebook.com/agrotrade.lamperski

ważne jest to, by produkt do alkalizacji był przebadany na polskim rynku. - Kluczowym elementem jest też cena produktu. Przed zastosowaniem alkalizacji warto zorientować się, który preparat wychodzi najatrakcyjniej cenowo - zaznacza przedstawicielka firmy Barbat. Dariusz Jeż z kolei wskazuje na następujące kryteria: - Należy ocenić kilka parametrów: zawartość mocznika w preparacie, pozostałość mocznika w gotowej paszy (wg badań poniżej 0,1 %), wzrost zawartości białka, zawartość skrobi w gotowej paszy (reakcja biegnąca w niewłaściwym kierunku może spowodować utratę energii w paszy) - wylicza specjalista z firmy Karchex Dziadkowo. Na tym nie kończy. - Należy też wybrać sam sposób alkalizacji. Rolnicy posiadający własne zboża mogą alkalizować tylko zboże, można także zastosować preparat AlkabupHa do alkalizacji całego TMR-u podczas przygotowania wozu paszowego, co jest prostsze i mniej pracochłonne - mówi Dariusz Jeż. Swoimi spostrzeżeniami w tej materii dzieli się z nami także Rafał Lamperski. - Preparat należy dobierać pod względem celu alkalizacji - tzn. czy ma to być tylko alkalizacja enzymatyczna metodą chemiczną na poziomie pH 8,3 - 9,3, czy również, oprócz takiej alkalizacji, celem hodowcy jest uszlachetnienie zboża metodą biologiczno-chemiczną, która wnosi do żywienia przeżuwaczy dodatkowe wartości prozdrowotne - wskazuje ekspert z firmy AGRO-TRADE. Zwraca też przy tym uwagę na to, że na rynku dostępne są produkty zawierające już pełną niezbędną dawkę mocznika paszowego lub produkt, do którego hodowcy

muszą dokupić jeszcze mocznik. - Wybór należy do hodowców, jednak prostszym rozwiązaniem jest produkt jednoskładnikowy (1 worek produktu na 1 tonę ziarna zbóż) - uważa Rafał Lamperski.

Jak dobierać preparat do alkalizacji? Na to pytanie odpowiada także Bartosz Foltynowicz. - Przede wszystkim najlepszym wyborem jest produkt, w którym zachodzi reakcja biologiczno-chemiczna podczas alkalizacji. Daje nam to najwyższe bezpieczeństwo tego, że nasze zboża zostaną prawidłowo uszlachetnione. Nie wymaga od nas też szczelnego przykrywania foliami, pakowania w rękaw itp. - wtedy mamy pewność, że produkt końcowy podczas przechowywania będzie stabilny i nie będzie tracił swoich właściwości - radzi specjalista z firmy AGROMOBI.

Alkalizować we własnym zakresie czy usługowo?

Bartosz Foltynowicz zwraca uwagę na to, że alkalizacja to proces pracochłonny i czasochłonny. - Pamiętać należy o tym, że zboże musi być ześrutowane, wymieszane homogenie z preparatem oraz o tym, że trzeba do tego dolać wodę, żeby finalnie uzyskać najwyższej jakości produkt - zaznacza specjalista z firmy AGROMOBI. Wszystko to, jak podkreśla nasz rozmówca, wiąże się z tym, że do przeprowadzenia alkalizacji musimy mieć odpowiedni sprzęt i zaplecze. Z tego też względu, a także z racji oszczędności czasu, wielu producentów mleka, decyduje się na korzystanie z mobilnych mieszalni pasz. ■

WIZYTÓWKA HODOWLANA

Koncentrat Trzoda

Max z Rybą

Zawiera białko śruty sojowej i wysoki udział mączki rybnej cechującej się zawartością bardzo dobrze przyswajalnego białka oraz optymalną zawartością aminokwasów egzogennych. Rybny smak jest preferowany przez świnie, co gwarantuje poprawę smakowitości, dzięki czemu zwierzęta chętniej pobierają paszę. A przy tym hodowcy dostrzegają zauważalnie niższe zużycie stosowanej paszy. Dodatkową zaletą jest możliwość sporządzania mieszanek dla prosiąt od 15 kg masy ciała. Jest to koncentrat idealny do przygotowania paszy startowej dla importowanych świń. **Produkt dostępny w firmie PIAST PASZE Sp. z o.o.**

Robot udojowy DeLaval z unikalnymi technologiami

VMS V310 to najnowszy robot firmy DeLaval, który posiada 4 unikalne technologie. Pierwsza, PureFlow™, przygotowuje strzyki do doju oddzielnym kubkiem, w którym następuje mycie, stymulacja, przedzdzanie i osuszanie. Druga, InSight™, która pozwala na uzyskanie 99,8% skuteczności zakładania kubków, bez potrzeby nauki robota położenia strzyków. Gwarantuje ona szybkość i precyzję ruchów energooszczędnego ramienia hydraulicznego o największym zasięgu na rynku. Prawdziwy dój ćwiartkowy kontrolowany jest przez 4 mierniki mleka dostarczające danych o mleczności i kontrolujące zdrowie strzyków. Trzecia, InControl™, pozwala na kontrolę pracy robota z poziomu telefonu i tabletu, bez potrzeby podchodzenia do urządzenia. Czwarta to DeLaval RePro™, która dzięki analizie progesteronu w mleku pozwala na wykrywanie każdej rui, w tym cichej, potwierdzanie cielnosci oraz na wykrywanie wczesnych poronień. **Produkt dostępny jest w firmie DeLaval**

OGŁOSZENIA

pH 4.3 TMR Silage	pH 6 TMR Silage z AlkabupHa
Alkalizacja dawki TMR w wozie paszowym AlkabupHa • podniesienie pH żwacza • zwiększenie parametrów tłuszczu i białka	Alkalizacja zbóż i kukurydzy Home n' Dry • skarmianie zboża o pH 8,5 bez ryzyka kwasicy • podwyższony poziom białka w zbożu o 40 %
Alkasystems Karchex Dziadkowo 5b; 56-330 Cieszków tel. 507 158 699 / 606 211 056 e-mail: karchex@vp.pl • www.karchex.eu	

Agregaty do uprawy uproszczonej. Różne opcje, wiele możliwości

Coraz większa popularność uproszczeń w uprawie spowodowana jest chęcią oszczędności, walką z suszą oraz większymi możliwościami sprzętowymi rolników. Jaki agregat do uprawy uproszczonej wybrać? Co oferują firmy i czym różnią się od siebie poszczególne maszyny? Przyglądamy się 3-metrowym agregatom trzybelkowym do uprawy uproszczonej kilkunastu najbardziej znanych na rynku producentów.

TEKST ■ Łukasz Tyrakowski

Doskonale nadają się zarówno do wstępnej płytkiej uprawy gleby na całej powierzchni bezpośrednio po zakończeniu zbioru zboża, jak i do głębszej i bardziej intensywnej pracy w celu wymieszania gleby w czasie późniejszym czy też uprawy przedsiewnej w przypadku siewu w mulcz. Mowa oczywiście o agregatach orkowo-podorywkowych, które zapewniają szerokie spektrum działania. Właśnie dlatego w ostatnim czasie stały się w firmach produkujących maszyny uprawowe jednymi z najbardziej łakomych kąsków. - W ostatnim dziesięcioleciu postęp w hodowli odmian roślin rolniczych dał rolnikom duże możliwości w podniesieniu uzyskiwanych plonów. Obecnie najistotniejsze staje się redukcowanie kosztów maszynowych i robocizny przy zachowaniu optymalnych warunków dla rozwoju uprawianych roślin. Jest pewne, że tylko uniwersalne konstrukcje, mogą przynieść znaczące redukcje kosztów ponoszonych na uprawę - tłumaczy fenomen maszyn do uprawy uproszczonej Edyta Tyrakowska menadżer ds. marketingu w firmie

Pöttinger Polska. - Uproszczenia dają korzyści, ale stwarzają również zagrożenia. Dobierając technologię uprawy musimy zadbać o zdrowie gleby i jej życie biologiczne - zaznacza jednak przedstawicielka firmy, podkreślając wagę odpowiedniego wyposażenia i przygotowania maszyn do wykonywania konkretnych zabiegów. „Przebrojenie” maszyny z zabiegu do uprawy płytkiej na uprawę głęboką nie jest jednak trudnym zadaniem. - Do uprawy płytkiej na głębokość do 15 cm montuje się do zębów roboczych boczne lemiesz. Powstaje wówczas duża gęsiostopa. Element roboczy jest

w tym przypadku bardzo podobny do tego montowanego w agregacie ścierniskowym. W ten sposób przygotowujemy maszynę do uprawy późniejszej - wyjaśnia Grzegorz Gruszczyński z polskiej firmy Gamatechnik. - Drugi sposób użycia maszyny to uprawa na większe głębokości, do 30 cm. Element roboczy to wówczas redlica bez bocznych lemiesz. Praca w taki sposób zastępuje niejako pług. Profil glebowy na całej głębokości pracy zębów roboczych jest skruszony i wymieszany - dodaje Gruszczyński.

W zestawieniu prezentujemy zawieszane agregaty do uprawy uproszczonej o szeroko-

— OGŁOSZENIA —

gamatechnik
maszyny rolnicze

jakość na każdym polu

U nas w standardzie:

- ✓ stal o podwyższonej wytrzymałości
- ✓ zabezpieczenie antykorozyjne cynkowe
- ✓ malowanie proszkowe

Gamatechnik, ul. Beutlera 16, 62-330 Nekla

☎ 61 66 99 044, 725 00 00 10

✉ biuro@gamatechnik.pl

🌐 gamatechnik.pl

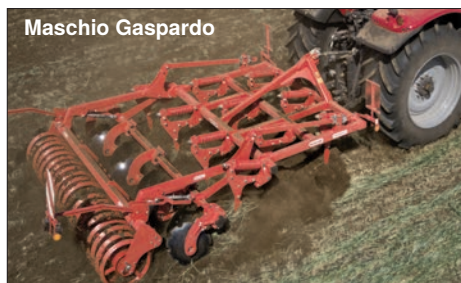
Amazona Cenius 3003-2

Agro-Tom APSP

Mandam Spec HD - zdjęcie udostępniła firma Korbanek

Maschio Gaspardo

Farmet Triolent

ści roboczej 3 m, które sprawdzą się doskonale w małych i średnich gospodarstwach posiadających głównie ciągniki o mocy do 200 KM.

Lemken Karat

Karat o szerokości 3 metrów potrzebuje do współpracy ciągnika o mocy od 105 do 150 KM w zależności od wykonywanego zadania i rodzaju gleby. Maszyna waży 1150 kg, wyposażona jest w 11 zębów roboczych i 3 pary talerzy. Posiada łatwo dostępny system regulacji głębokości roboczej pozwalający zmieniać ten parametr o wartości od 5 do 30 cm bez użycia narzędzi. Zapewnia on utrzymanie stałej głębokości roboczej nawet w terenie pagórkowatym. Opcjonalnie Karat może być wyposażony także w szybką i łatwą wymianę elementów roboczych, co jeszcze przyspiesza dostosowanie maszyny do różnych zadań - uprawy płytkiej bądź głębokiej. Urządzenie może także posiadać automatyczne zabezpieczenie przeciążeniowe, które powoduje, że przy przejeździe przez przeszkody zęby są przemieszczane do tyłu.

Pottinger SYNKRO

Najpopularniejszy na polskim rynku model maszyny do uprawy uproszczonej firmy Pottinger to SYNKRO 3030 NOVA. Każdy agregat SYNKRO składa się z zabezpieczonych przed przeciążeniem łąp z dłutami (do wyboru zabezpieczenia sprężynowe lub kołkowe), talerzy wyrównujących powierzchnię przed wałem oraz skrajnych blach osłonowych, które zapobiegają tworzeniu się redlin na stykach przejazdów. W opcji zamiast talerzy oferowane są zęby wyrównujące w kształcie litery V. Model 3030 NOVA składa się z 11 łąp o łukowatym kształcie, do których przymocowane są dłuta oraz noże podcinające, tzw. skrzydełka. Nad dłutami producent zastosował wyprofilowane blachy prowadzące, które mieszają strumień ziemi, przesuwając go w bok. Powoduje to intensywne mieszanie ziemi bez niepotrzebnego podrzucania jej do góry. Skrzydełka można ustawiać na dwóch wysokościach względem czubka dłuta. Maszyna w standardowym wyposażeniu waży 1390 kg i potrzebuje ciągnika o mocy minimalnej 110 KM. Wszystkie elementy robocze dostępne są w 3 klasach jakościowych: CLASSIC, DURASTAR i DURASTAR PLUS. Wyższe klasy producent zaleca stosować w trudniejszych warunkach uprawy, np. tam gdzie występują kamienie lub gleba posiada frakcje silnie szlifujące elementy robocze. W zależności od typu gleby, producent oferuje szeroki wybór wałów.

Amazona Cenius

Maszyna w szerokości roboczej 3 m posiada 11 zębów roboczych. Głębokość pracy urządzenia regulowana jest mechanicznie

Trudne czasy
wymagają
nieprzeciętnie
wysokiej
wydajności

**Więcej informacji
u Twojego lokalnego
przedstawiciela
POLSAD
JACEK KORCZAK**

Włocławek, Radziejów,
Aleksandrów Kuj.

■ 607 197 237

Toruń, Lipno

■ 502 061 353

Kutno, Płock, Łęczyca

■ 607 190 848

Konin, Turek, Mogilno

■ 607 190 354

Skierniewice, Rawa Maz.

■ 503 173 285

Kalisz, Sieradz, Pleszew, Jarocin

■ 607 190 479

Grójec, Warka, Białobrzegi, Piaseczno

■ 607 997 663

Łódź, Poddębice, Brzeziny

■ 607 198 412

Piotrków Tryb., Radomsko

■ 502 060 372

Kępno, Ostrzeszów, Wieluń, Wieruszów

■ 502 059 761

Tomaszów, Bełchatów, Opoczno

■ 605 297 239

	Zapotrzebowanie na moc ciągnika (KM)	Waga (kg)	Ilość zębów
Lemken Karat	150	1150	11
Pottinger SYNKRO	110	1390	11
Amazona Cenius	125	1482	11
Agro-Tom APSP	120-160	1800	10
Mandam SPEC HD	130	1764	10
Maschio Gaspardo TERREMOTO	110-180	1122	10
Farmet Triolent N/NS	110-165	1680	10
Väderstad Cultus 300	120	1800	10
Gamatechnik S430	120-160	1700	10
Armasz	110	-	9
Namyslo Marracell	125	1910	10

www.polsad.net

i bezstopniowo, a opcjonalnie agregat może być wyposażony w hydrauliczny układ regulujący głębokość. W wyposażeniu podstawowym urządzenie waży 1482 kg i potrzebuje do współpracy ciągnika o mocy co najmniej 125 KM. Agregat w opcji podstawowej posiada zęby z zabezpieczeniem ścinalnym, jednak dodatkowo może posiadać sprężyny dociskowe z przeciążeniami przekraczającymi 600 kg przy wysokości wydzwigu 30 cm. Jeśli wysokość wydzwigu nie jest wystarczająca, zęby C-Mix-Super posiadają dodatkowe zabezpieczenie poprzez śrubę przeciążeniową. Ponadto maszyna wyposażona jest w system szybkiej wymiany redlic C-Mix-Clip. Dzięki niemu możliwa jest szybka i komfortowa wymiana redlic (prawie) bez użycia narzędzi.

Agro-Tom APSP

Agregat w szerokości 3 m posiada 10 zębów roboczych i waży 1800 kg. Potrzebuje przy tym ciągnika o mocy 120-160 KM. Podstawowym zadaniem agregatu jest wykonywanie podorywek pół po zbiorach płodów rolnych do 15 cm (z bocznymi lemieszami) oraz głębokiej uprawy do 30 cm (bez bocznych lemieszów). Maszyna wyposażona jest w trzy rzędy elementów roboczych o rozstawie 30 cm. Zapewnia to wysoką przepustowość dla resztek pożywnych oraz bardzo dobre wymieszanie gleby. Zęby mogą mieć zabezpieczenie sprężynowo-ściskowe lub kołkowe. Agregat może być wyposażony w 9 różnych rodzajów wałów.

Mandam SPEC HD

Maszyna potrzebująca według danych producenta ciągnika o mocy minimalnej 130 KM. Urządzenie waży 1764 kg, posiada 10 zębów roboczych i 8 talerzy oraz wał dogniatający. Jak zaznacza firma Mandam sierpowaty kształt grządzieli ułatwia zagłębianie się elementu roboczego, co wydatnie obniża zapotrzebowanie mocy ciągnika i zużycie paliwa w stosunku do jego nominalnych wartości. Siła wyzwolenia na jeden ząb oceniana jest na poziomie 550 kg. Kultu-

wator występuje tylko z zabezpieczeniem NONSTOP (podwójna sprężyna). Za zębami umocowana jest belka z talerzami zębatymi działającymi na bazie łożyskowań bezobsługowych. Maszyna w szerokości 3 m może być wyposażona w wózek transportowy, dominuje jednak wersja zawieszana. Najczęściej sprzedawanym modelem przez firmę KORBANEK jest SPEC HD 3,0 z wałem daszkowym (V-ring) o średnicy 600 mm, waga maszyny w tym wypadku to 2080 kg. Cena tak skonfigurowanego kultywatora według cennika firmy Korbanek wynosi 39.700 zł + 23% VAT.

Maschio Gaspardo TERREMOTO

Kultywator TERREMOTO 3 o szerokości roboczej 3 m wymaga do współpracy ciągnika o mocy od 110 do 180 KM. Maszyna wyposażona jest w 10 zębów roboczych oraz rząd talerzy i wał dogniatający. Może pracować na głębokości maksymalnej 25 cm. W wyposażeniu standardowym waży 1122 kg. Zęby robocze mogą być ustawione pod dwoma różnymi kątami, w zależności od twardości gleby i mocy ciągnika. W pierwszej pozycji ząb ma bardziej agresywny kąt natarcia, żeby przechwycić więcej gleby, natomiast w drugiej pozycji kąt jest bardziej ostry, tak aby zminimalizować zapotrzebowanie na moc traktora. W maszynie istnieje także możliwość dodania skrzydełek o średnicy 310 mm. Zęby mogą być zabezpieczone śrubą ścinalną lub podwójnymi sprężynami zabezpieczającymi NONSTOP.

Farmet Triolent N/NS

Agregat o szerokości 3 m potrzebuje do współpracy ciągnika o mocy 110-165 KM. Maszyna wyposażona jest w 10 zębów roboczych, talerze zgarniające i wał dogniatający. Model Triolent TX 300 N w opcji z wałem oponowym waży 1680 kg. Urządzenie może pracować w zakresie głębokości 6-35 cm. Do spulchniania od 6 do 20 cm można stosować skrzydełka podcinające na całej szerokości. Agregatem należy pracować z prędkością

Vaderstad Cultus

Agregat GAMATECHNIK

Agregat firmy Armasz

Namyslo Marracell

OGŁOSZENIA

HUPRO PRODUCENT HAL STALOWYCH

- Magazyny sprzętu rolniczego
- Obory i fermy chowu zwierząt gospodarskich
- Składy siana i słomy
- Magazyny zbożowe

www.hupro.pl

HUPRO SYSTEMS SE
Robert Grzegorzczak, 0048 885 228 338, grzegorzczak@hupro.pl

roboczą do 12 km/h. Kultywator charakteryzuje się świetną przepustowością resztek roślinnych, a spiralny kształt górnej części redlic pozwala na kontrolowany przepływ gleby. Bezobsługowe organy robocze wyposażone są w płytki z węglików spiekanych w celu zminimalizowania zużycia. Zęby robocze posiadają zabezpieczenie sprężynowe o sile uwalniania 450 kg. Głębokość pracy maszyny jest regulowana za pomocą czopa na wałach.

Väderstad Cultus 300

Ciężki kultywator zębowy Cultus 300 szerokości roboczej 3 m umożliwia uprawę gleby do głębokości 25 cm. Jest ustawiany hydraulicznie. Maszyna posiada 10 zębów roboczych i potrzebuje do współpracy ciągnika o mocy 120 KM. Waga minimalna urządzenia to 1800 kg. Duża przestrzeń między zębami w jednym rzędzie oraz prześwit pod ramą umożliwiają dobre wymieszanie resztek poźniwnych z glebą bez zapychania maszyny. W urządzeniu zamontowane jest zabezpieczenie pozwalające na odgięcie się zęba po uderzeniu w przeszkodę, przy sile odpowiadającej 450 kg. Wszystkie kultywatory produkowane w Väderstad wyposażone są w odkładnie typu MixIn w wyposażeniu standardowym. Odkładnia MixIn wypycha glebę nie w górę, lecz przed siebie. Gdy wypchnięta gleba spadnie, zostaje ponownie uprawiona przez ten sam ząb, tak więc rozdrabnianie brył i mieszanie gleby odbywa się z podwójną intensywnością. Do agregatu można wybrać jeden z czterech rodzajów wałów dogniatających.

Gamatechnik S430

Maszyna o szerokości 3 metrów potrzebuje do współpracy ciągnika o mocy 120-160 KM. Waga urządzenia to 1700 kg. W standardzie agregat posiada 10 zębów z zabezpieczeniem kołkowym, które opcjonalnie może być zamienione na zabezpieczenie sprężynowe NONSTOP. Maszyna wyposażona jest w jeden rząd talerzy wyrównujących i wał rurowy, który opcjonalnie może być zamieniony na jeden z bogatej gamy oferowanej przez

firmę. W wersji podstawowej takie urządzenie można nabyć za 27800 zł netto.

Agregat bezorkowy Armasz

Maszyna wyposażona w 9 słupic z zabezpieczeniem sprężynowym, rząd talerzy tnąco-zagarniających z regulacją wysokości oraz wał rurowy. Do współpracy potrzebuje ciągnika

o mocy co najmniej 110 KM. Dodatkowo może być wyposażona w dwa rzędy talerzy tnąco-zagarniających lub jeden z czterech innych rodzajów wałów: daszkowy, ceownikowy, packera oraz sprężynowy.

Namysło Marracell

Agregat o szerokości 3 m w podstawowym wyposażeniu waży 1910 kg. Posiada 10 zębów

roboczych z zabezpieczeniem kołkowym lub sprężynowym. Maszyna do uprawy poźniwniej (płytkiej) potrzebuje ciągnika o mocy co najmniej 125 KM, a do uprawy bezorkowej 150 KM. Głębokość pracy maszyny jest ustalana mechanicznie. W standardzie urządzenie posiada rząd zgarniaczy lub zamiennie rząd talerzy o średnicy 460 mm oraz wał rurowy.

— OGŁOSZENIA —

6R

SERIA

6R 150

177 (130)

Maks. moc z inteligentnym zarządzaniem mocą (ECE-R120) KM (kW)

WIĘCEJ TECHNOLOGII, WIĘCEJ MOŻLIWOŚCI.

NOWY ciągnik 6R 150 odmieni Twój sposób pracy z ładowaczem czołowym dzięki systemowi ważenia dynamicznego – nawet podczas jazdy. Funkcje powrotu do położenia wyjściowego i poziomowania horyzontalnego oraz pompa hydrauliczna o przepływie 155 l/min zapewniają wzrost wydajności, na jaki zasługujesz.

JOHN DEERE

NOTHING RUNS LIKE A DEERE

Miniładowarka Schmidt 1915

Ze względu na swoje kompaktowe wymiary (3200x930x1945 mm) nadaje się do lekkich prac przeładunkowych, m.in. w budynkach inwentarskich. Jednomotorowy promień skrętu pozwoli manewrować nawet w bardzo ciasnych pomieszczeniach. Udźwig maksymalny 750 kg powinien w zupełności wystarczyć do usunięcia obornika czy do przywiezienia beli siana lub sianokiszonki. Wysokość podnoszenia to 2,6 m. Hydrostatyczny układ jezdny napędzany 22-konnym silnikiem Kubota pozwoli na rozwinięcie prędkości 12 km/h. Duży prześwit, niski punkt ciężkości i dobry rozkład obciążeń, także na trudnym gruncie, zapewniają dobrą stateczność. Maszyny charakteryzuje doskonała widoczność, szeroka gama osprzętu i bardzo prosta obsługa za pomocą joysticka wielofunkcyjnego. Waga maszyny to 1.150 kg.

Ładowarki dostępne są w firmie Schmidt z Lubiatowa

Kompaktowy Agregat Uprawowy - UPH firmy Agro-Tom

Agregat przeznaczony do przedsięwzięcia uprawy gleby głównie po orce. Bardzo dobrze sprawdza się w trudnych warunkach, kiedy na polu mamy zwięzłą i zbryloną glebę, która wymaga dokładnej uprawy oraz pozostawienia równej powierzchni pola. Najczęściej zaleca się jego stosowanie pod rośliny potrzebujące dokładnej obróbki gleby takie jak: burak cukrowy, rzepak, kukurydza, warzywa oraz inne rośliny uprawne. Patrząc od przodu maszyny, w wersji podstawowej mamy: wólkę wyrównującą ze zmienną wysokością pracy i regulowanym kątem natarcia, wał płaskownikowy o średnicy 370 mm, 3 rzędy redlic z gęsiostópkami, drugi wał płaskownikowy o średnicy 370 mm, drugą wólkę wyrównującą oraz wał crosskill. Wszystkie wały są zamontowane na piastach bezobsługowych, co znacznie skraca i ułatwia przygotowanie maszyny do pracy. Agregat UPH występuje w wersji zawieszanej lub półzawieszanej. Dostępne szerokości robocze to: 4, 4,5, 5 oraz 6 m. W tym roku do oferty wejść ma również model o szerokości 8 metrów.

Więcej informacji u autoryzowanych dilerów marki Agro-Tom

Rozlewacz do nawozów płynnych KR5 - firmy MMAT

Rozlewacz KR5 emituje ekstremalnie grube krople, przez co do minimum ograniczono ryzyko poparzenia roślin. Gwarantuje równomierne pokrycie upraw dzięki odpowiednio dobranym kątom i wydatkom poszczególnych otworów oraz zachodzeniu na siebie sąsiadujących na belce opryskiwacza końcówek. Kompaktowe wymiary rozpylacza umożliwiają montaż na każdym opryskiwaczu, a co bardzo istotne, producent wyeliminował samooprysk belki bez konieczności stosowania dodatkowych adapterów, poprzez skierowanie strumieni cieczy pionowo w dół. Bogata gama rozpylaczy pozwala wylewać RSM w dawkach od 50 do 1000 litrów na hektar. Wykonane są one z poliacetalu (POM) - materiału o wysokiej wytrzymałości mechanicznej i chemicznej, odpornego na ścieranie, gwarantującego dużą stabilność wymiarową. Zalecane ciśnienie robocze wynosi 2 - 5 bar, a optymalna wysokość belki opryskowej 75 cm. Więcej informacji w firmie MMAT

— OGŁOSZENIA —

ŁADOWARKI KOŁOWE

SCHMIDT

szerokości od 90 cm

Prowadzimy sprzedaż części i serwis

SCHMIDT
Lubiatów 60R, 59-500 Złotoryja
tel. 881 206 316
www.schmidt-machinery.pl

wieści regionalne

Produkcja roślinna, łąki i ... wiatr

Gdyby ktoś nie wiedział, gdzie mieści się domostwo Laskowskich, to wystarczy zapytać o sołtysa wsi. Mama Rafała Laskowskiego - Stanisława, pełni tę funkcję od 1999 roku i jest najdłużej funkcjonującym sołtysiem w gminie. We wsi znajduje się niewiele ponad 30 domostw, a bodajże tylko 12 rodzin żyje z uprawy i hodowli.

TEKST ■ Franciszek Szklennik

Kiedy zawitałem do Kowalewa, Rafał Laskowski pracował jeszcze w polu. Wprawdzie umówiliśmy się na konkretną godzinę, ale rolnicy wykorzystywali jesienią każdą chwilę na zbiór kukury-

dzy na ziarno, bo następowało załamanie pogody.

Gospodarstwo Laskowskich funkcjonuje w Kowalewie od czterech pokoleń. Rodzice Rafała - Stanisława i Tadeusz otrzymali je po swoich rodzicach w 1978 roku. Było tego 21 hektarów. Tak do końca nie było wiadomo, kto z kolei po nich przejmie schedę.

Mieli troje dzieci i choć Rafał był najstarszy z nich, to decyzja o przekazaniu na niego ojcowski musiała nabrać „urzędowej mocy”. Rafał pracował wtedy poza gospodarstwem w firmach w Budzynie. Ostatecznie decyzja zapadła i następca zaczął wtedy inwestować w nowe maszyny. W gospodarstwie był wysłużo-

ny Ursus C-355, którego produkowano w Warszawie w latach 1971-75. Warto przypomnieć, szczególnie młodszemu czytelnikom, że zakup nowych maszyn rolniczych przez rolników indywidualnych w tamtych czasach graniczył prawie z cudem, ponieważ państwo dbało przede wszystkim o umaszynowanie

państwowych i spółdzielczych form własności. Kiedy już udało się dostać przydział i kupić ciągnik, pojawiał się często problem z wykorzystaniem już posiadanych maszyn. Szczęśliwi posiadacze traktora musieli wykazać się pomysłowością w dorabianiu zaczepu przy maszynie, który będzie pasował do mechanicznych koni.

- Zdecydowałem się na zakup nowej prasy zbierającej, opryskiwacza, kosiarki rotacyjnej. W gospodarstwie pojawił się nowy pług obrotowy, używane przyczepy i potem nowy ciągnik - wylicza mój rozmówca. - Teraz nasz park maszynowy to: trzy ciągniki i maszyny rolnicze, niezbędne w gospodarstwie.

Rodzice Rafała uprawiali ziemniaki, buraki, zboża i kukurydę na kiszonkę. Te uprawy były zapleczem pasowym dla siedmiu dojnych krów oraz setki przychowku od 10 macior. Ojciec Rafała miał umowę z firmą z Obornik Wielkopolskich i dostarczał jej systematycznie

warchlaki.

- Zrezygnowałem całkowicie z hodowli i chowu. Teraz mój żywy dobytek stanowią... dzikie koty, a mama trzyma stado kur - śmieje się rolnik. - Na polach uprawiam zboża, kukurydzę i lucernę. Spadające znów ceny na żywiec wieprzowy nie zachęcają do myślenia o powrocie do jakiejkolwiek hodowli. Dziś moją głowę zaprzątają rosnące ceny nawozów, środków ochrony roślin, paliwa i energii. Nie wiem, jak będą się kształtowały ceny jęczmienia jarego. I my rolnicy nie wiemy jeszcze kilku istotnych dla nas odpowiedzi. - dodaje.

Zebrane zboże, głównie pszenżyto i jęczmień, trafia prosto spod kombajnu do sprzedaży. Podobnie jak ziarno kukurydzy, którą ma obsiane ok. 7 ha. Sam nie posiada kombajnu do zbioru zbóż i kukurydzy i korzysta z usług w tym zakresie. Słoma jest rozdrabniana na polach i przeznaczona pod orkę. - Teraz zastanawiam się, po co mi prasa, o kupno której kilka lat temu tak się starałem? - pyta.

CZASAMI POTRZEBA SZCZĘŚCIA

Do uprawy i zbioru plonów ma teraz 26 hektarów na terenie swojej gminy Margonin i niespełna 4 ha na terenie sąsiedniego Szamocina. To łąki przy Noteci. Rolnik musi pokonać 15 kilometrów, żeby dokonać sianokosów. I choć sam nie wykorzystuje zebranego siana, to stanowi ono atrakcyjny towar dla innych rolników prowadzących hodowlę.

- Jeśli sprzyjają warunki pogodowe i wody Noteci nie pokrzyżują planów, to mogę zebrać siano nawet z trzech pokosów. Pierwszy możliwy jest już w maju. Ponieważ nie uczestniczę w żadnym programie rolno-środowiskowym, to mogę kosić wtedy, gdy chcę - mówi.

Trzy pokosy zdarzają się jednak rzadko, bo gdy Notec wylewa, to - w tempie ekspresowym - udaje się tylko jeden. Rafał jest może trochę w lepszej sytuacji niż inni użytkownicy nadnoteczkich łąk, bo kiedy rzeka wylewa, to woda ustępuje z łąk i nie musi

czekać, aż wyparuje.

- Było jednak i tak, że podczas zbioru siana ojciec musiał asekuracyjnie czekać z drugim ciągnikiem, żeby wyciągnąć mnie ze sprzętem. I nie zawsze udaje się dokonać zbioru przy pomocy prasy samobierającej - opisuje zaistniałe sytuacje.

Chcąc nie chcąc, musiał podjąć rozmowę z rodzicami o zakupie ciągnika z napędem na cztery koła. Zakup sfinalizowali w 2009 roku i w gospodarstwie pojawił się Ursus-914, który służył im przez kilka lat. - Prace na łąkach musimy z ojcem zaplanować na tip-top. Kiedy trawa jest skoszona, siano wysuszone, jeden z nas grabi, a drugi operuje prasą samobierającą, o ile warunki glebowe pozwalają - mówi rolnik. - W efekcie okrągłe bele siana czekają tylko na odbiorców. Nie jest to łatwy kawałek chleba, ale gdyby były takie możliwości, to chętnie kupiłbym lub wypożyczył kilka hektarów łąk. Podkreśla jednocześnie, że tu ziemia nie leży odłogiem, a jeśli już trafi się okazja do jej kupna, to on sam nie

— OGŁOSZENIA —

ARKADIUSZ LECIEJEWSKI

- Agregaty talerzowe
- Agregaty uprawowo-siewne
- Agregaty ścierniskowe
- Agregaty bezorkowe
- Głębosze
- Rozsiewacze nawozu
- Wały posiewne
- Zgrabiarki karuzelowe
- Siewniki poplonu

• Sprzedaż ratalna • Transport • Gwarancja 24 m-ce •

Główny dystrybutor Zielona wieś 27, 63-900 Rawicz

agrofunka.pl | e-mail: sklep.armasz@gmail.com

tel: 793-007-116 • 730-359-445

**SKUP BYDŁA
SPRZEDAŻ CIELĄT**

SZYBKI ODBIÓR BYDŁA
MOŻLIWOŚĆ KREDYTOWANIA ZAKUPU

Zadzwoń!
508 223 035 lub 601 450 997

**CIEŁĘTA TYLKO
Z POLSKICH HODOWLI**

KOWALEWO to niewielka wieś w gminie Margonin, w powiecie chodzieskim. Omijają ją drogi wojewódzkie i linia kolejowa. Sąsiaduje z dwoma miejscowościami, które kiedyś były folwarkami ordynacji rodu Skórzewskich: Ofelią i Tereską. Emilia z Goetzendorff Grafovskich, hrabina Skórzewska, w swoim testamencie ustanowiła ordynację próchnowską tego rodu. Niektórym z nich nadano nazwę od żeńskich potomków rodu, stąd też możemy trafić do wsi o nazwie Klaudia. W Kowalewie nie ma znaczących zabytków ani pomników przyrody. Działa kilka firm oraz gospodarstw rolnych. Niedawno wybudowano tu nowe boisko sportowe.

jest w stanie przebić ceny, którą oferują inni potencjalni nabywcy. Zastanawiałby się też nad zakupem lub dzierżawą łąk w bardziej odległych rejonach biegu rzeki Noteci.

Jeśli byłaby konieczność zmagazynowania siana, to w gospodarstwie są takie możliwości. Kiedyś jego dziadek wybudował

oborę, która teraz służy do tego celu. - *Dziadek wiedział, co postawić, a wnuk wiedział, jak to wykorzystać* - mówi z uśmiechem.

Niestety, nie może ubezpieczyć łąk i zbiorów z nich. Łąki znajdują się na terenie Obszaru Natura 2000 i żaden ubezpieczyciel nie przewiduje zawarcia polisy z ich użytkownikami. Tylko raz udało się rolnikom uzyskać jakiegokolwiek odszkodowania za kadencji byłego już senatora Henryka Stokłosy. Ale senatora już nie ma, a problem pozostał.

TRZEBA MYŚLEĆ O PRZYSZŁOŚCI

Rolnik mówi, że jego przychody biorą się też z wieżą wiatru. W Kowalewie postawiono sześć z 64 wiatraków istniejącej na terenie gminy Margonin farmy wiatrowej. Jeden z nich stoi na jego polach. - *Wiatr zawsze będzie wiał i dopóki żaden żywioł nie przewróci wiatraka, to jestem wiarygodny dla każdego banku, bo to jest stały niezagrożony przychód i stanowi pewne zabezpieczenie* - żartuje Rafał.

Kiedy już stał się prawowitym następcą w gospodarstwie, nabył umiejętności ślusarza, zdobył uprawnienia spawalnicze i kombajnisty, choć tej maszyny nie posiada. Dzięki izbie rolniczej jest w trakcie uzyskania uprawnień do obsługi pras samozbierających. Jest też członkiem spółki wodnej „Szamoty”, a zasiadając w jej komisji rewizyjnej ma pełny wgląd w to, jak wydawane są pieniądze przeznaczone na prawidłową gospodarkę wodną w dorzeczu Noteci. Podkreśla jednocześnie, że pomimo wielu trudności, które musi pokonywać, nie myślał nigdy o porzuceniu gospodarstwa. Mieszka z rodzicami, którzy pomagają w jego prowadzeniu. Na horyzoncie pojawia się jednak myślenie o tym, kto będzie następcą?

- *We wrześniu wybrałem się na jeden dzień nad nasze morze. Nie mam trzody ani bydła, więc nie musiałem się troszczyć o ich dobrostan* - mówi refleksyjnie. - *Mam to szczęście, że ma mnie kto zastąpić. Jak trzeba, to przyjdzie siostra lub brat.*

SKUP BYDŁA RZEŹNEGO

**OFERUJEMY
UBÓJ BYDŁA
Z KONIECZNOŚCI**

tel. kom. 517 955 204
517 955 207, 601 423 929
tel. do biura: 65 572 50 07

skupujemy
również tuczniki

tel. 509 134 177

**ZAPRASZAMY
DO WSPÓŁPRACY!**

NAWOZY

TRANSPORT GRATIS*

SUPER
CENY!

SZEROKI WYBÓR

MATERIAŁY
BUDOWLANE
„WESOŁEK”

www.mbwesolek.pl

Numer 1
w Wielkopolsce

WĘGIEL Z POLSKICH KOPALNÍ

LUZEM I WYKŁADANYM

Autoryzowany sprzedawca węgla

★★★★
WYSOKA
JAKOŚĆ
W ROZSĄDNEJ
CENIE
★★★★

Chocicza, ul. Składowa 14, tel. (61) 287-35-00 | Piła, Al. Poznańska 208, tel. (67) 215-02-52 | Śrem, ul. Rolna 1a, tel. (61) 281-60-32 | Września, ul. Sikorskiego 40, tel. (61) 640-10-70
 Środa Wlkp., ul. Brodowska 27, tel. (61) 285-02-30 | Poznań, ul. Gdynska 39, tel. (61) 878-00-95 | Gądko, ul. Dworcowa 2, tel. (61) 819-87-66 | Kalisz, ul. J. Piłsudskiego 17, tel. 62 590-26-66
 Jarocin, ul. Zagrodowa 14, tel. (62) 747-86-87 | Konin, ul. Poznańska (trasa 92), tel. (63) 224-10-08 | Nowe Miasto n/Wartą - Myjnia Samochodowa tel. 61-287-40-60

PROFESJONALNY TRANSPORT SAMOWYŁADOWCZY | Czynne pn. - pt. 7.00 - 18.00, sobota 7.00 - 13.00
 Kalisz, Piła czynne pn. - pt. 7.00 - 17.00

Uczniowie już pracują w nowo otwartym pawilonie dydaktycznym

Pierwsze szkolenie dotyczyło innowacyjnego ciągnika Steyr 4125 Profi Classic, z którym połączona była prasa zwijająca Case RB 344.

Kiedy rozpoczynano budowę pawilonu przy Zespole Szkół Centrum Szkolenia Rolniczego w Marszewie, jego otwarcie wydawało się bardzo odległą perspektywą. Czas mijał, budowa przechodziła kolejne etapy. W listopadzie pawilon zaliczył odbiór techniczny i można było pomyśleć o rozpoczęciu przygotowań do oficjalnego otwarcia. Nastąpiło ono 6 grudnia, w mikołajki. Pawilon prezentuje się znakomicie! W jego skład wchodzi trzy stanowiska do zajęć praktycznych pojazdów rolniczych, hala napraw maszyn i urządzeń rolniczych, hala montażu i obsługi urządzeń dla rolnictwa precyzyjnego, hala obróbki ręcznej i mechanicznej, dwie klasopracownie, zaplecze socjalne i gospodarcze.

Wnętrze jest stopniowo doposażane w niezbędne urządzenia. Jednak szkoła nie spoczywa na laurach - wicedyrektor Sebastian Trawiński zorganizował pierwsze szkolenie w nowej hali maszyn. Aby się ono mogło odbyć, firma Agro Rami dostarczyła innowacyjny ciągnik Steyr 4125 Profi Classic z dwusprzęgłową skrzynią CVT, sześciocyndrowym silnikiem o mocy 155 KM i magistralą ISOBUS III, zapewniającą operatorowi maksymalny komfort i łatwość obsługi. Seria tych ciągników to przykład wysokiej wydajności i równie wysokiego komfortu. Ekonomiczny silnik, aktywna blokada postojowa i podwójne sprzęgło oraz nowoczesne wzornictwo zaspokoja oczekiwania najbardziej wymagających. Na szczególną uwagę zasługuje bardzo wydajny układ hydrauliczny. Kabina w każdym terenie zapewnia komfort i bezpieczeństwo jazdy, jest ona oparta na czterech słupkach, z obszernymi przeszklonymi szybami oraz przezroczystym oknem dachowym. Operator ma bardzo dobrą widoczność, którą po zmroku zapewnia także pakiet świateł roboczych LED. Szereg innych elementów wyposażenia ciągnika optymalizuje proces prowadzenia i hamowania w każdych warunkach. Z ciągnikiem połączona była prasa zwijająca Case RB 344, stałokomorowa, o szerokości bel 120 cm, średnicy bel 125 cm. Jej zintegrowana konstrukcja oparta jest na prostocie i wydajności. Dzięki systemowi kontroli stopnia zgniotu wiązane bele mają idealny kształt. Szeroki podbieracz z gęsto umieszczonymi palcami

Fot. FB ZSKCR w Marszewie

pozwala zbierać materiał z całego pokosu. Podajnik rotorowy zapewnia ciągłe i płynne podawanie materiału do komory zwijania. Mechanizm nakładający siatkę jest szerszy od bel, co pozwala na zastosowanie szerokiej siatki, to z kolei chroni przed rozrywaniem brzegów podczas załadunku i transportu. Prasa wyposażona jest w centralny układ smarowania. Sterowana jest za pomocą sterownika, który połączony jest z ciągnikiem za pomocą złącza ISOBUS. Wszystkie czynności sterownicze wykonujemy z kabiny operatora, proste intuicyjne sterowanie, nie sprawia operatorowi żadnych trudności.

Szkolenie zostało przeprowadzone 15 grudnia. Marcin Trzęsowski, pracownik Agro Rami (absolwent szkoły w Marszewie), przedstawił dokładnie budowę ciągnika, zwrócił uwagę na poszczególne jego zespoły. Po scharakteryzowaniu prasy zwijającej, uczniowie klas III i IV technikum mechanizacji rolnictwa i agrotechniki mieli możliwość podłączenia komputera sterującego pracą prasy. Kolejnym etapem zajęć było samodzielne założenie siatki owijającej do prasy oraz noży tnących. Uczniowie zadawali pytania, na które otrzymywali wyczerpujące odpowiedzi. Bardzo chętnie angażowali się do prac w części praktycznej szkolenia.

Pierwszy krok został wykonany! Kolejne szkolenia już znajdują się w kalendarzu dy-

rektora Sebastiana Trawińskiego.

Nowoczesny sprzęt jest do dyspozycji uczniów szkoły w Marszewie dzięki współpracy z firmami. Czekają one na zaproszenie w celu zaprezentowania swoich nowości, dla przyszłych klientów i użytkowników ich produktów - uczniów i absolwentów szkoły w Marszewie.

Wojciech Rębiasz

— OGŁOSZENIA —

NS **NASIONA SZYMCZAK**

Polecamy w atrakcyjnych cenach nasiona zbóż jarych:

pszenica: **AURA**,
jęczmień: **ETOILE, ADWOKAT**,
owies: **BINGO, KOZAK, FIGARO**

Kontakt: 606 949 390, 501 396 601

FERMA

XXI Międzynarodowe Targi Ferma Bydła
XXIV Międzynarodowe Targi Ferma Świń i Drobiu

25 - 27 lutego 2022
BCTW Bydgoszcz

- Specjalistyczne targi technologii hodowli i chowu
- Panele dyskusyjne i prelekcje w ramach forum
- Ekspozycja maszyn i urządzeń
- Wiele atrakcji i konkursów z nagrodami

www.targiferma.com.pl

Targi Kielce 30 LAT YEARS
exhibition & congress centre

AGROTECH

Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej

LAS-EXPO

Targi Przemysłu Drzewnego
i Gospodarki Zasobami Leśnymi

18-20.03.2022

Spotkaj klientów, zwiększ zasięg

Polub nas

www.agrotech.pl

www.las-expo.pl

Czas na... mielone!

Nic dziwnego, że mięso mielone w polskiej kuchni używane jest dość często. Można je szybko przygotować na wiele sposobów. Świetnie pasuje zarówno do dań obiadowych, jak i na kolację.

Można je podawać na gorąco, ale wyśmienicie smakuje też na zimno. Kulinarne wariacje z użyciem mięsa mielonego są nieograniczone.

Mięso mielone występuje w różnych rodzajach. Na sklepowych półkach znajdziemy na ogół wieprzowe, wołowe, z indyka i z kurczaka - czasem również mieszane. Warto jednak samemu wybrać mięsną kombinację i poprosić ekspedientkę o zmielenie danego kawałka mięsa w naszej obecności.

Czy wybór gatunku mielonego ma znaczenie? Oczywiście. Różne mięsa mają różne właściwości, smak i zawartość tłuszczu. Burgery przyrządzone z mielonej wołowiny będą smakowały inaczej niż z drobiu.

Mięso mielone jest podstawowym składnikiem kotletów mielonych, które można wzbogacić o różne dodatki, np. warzywne. Popularną potrawą z mięsa mielonego jest także pieczeń rzymska, którą tradycyjnie faszeruje się ugotowanym jajkiem. Mięso mielone często używane jest do przygotowywania farszów, które możemy wykorzystać na przykład do przyrządzenia pierogów, klusek czy naleśników. Warzywa bardzo dobrze łączą się z mięsem mielonym, toteż jest ono często używane do ich faszerowania. Tak możemy przygotować, m.in. cukinię, paprykę czy cebulę. Nie możemy również zapomnieć o tradycyjnych gołąbkach, czyli mięsie mielonym zmieszanym z ryżem i zawiniętym w liście kapusty.

W jakiej wersji smakowej byśmy go nie przygotowali, pamiętajmy, że doskonale smakuje zarówno to z piekarnika, smażone na patelni, gotowane, a nawet z grilla. (HD)

Krokieciki z nadzieniem

składniki:

- 0,5 kg mielonych ziemniaków (po pozostałości po obiedzie lub ugotować świeże w łupinie)
- pozostałe po obiedzie kotlety mielone lub doprawione mięso mielone
- 1 jajko
- zielony koperek
- 1 łyżka mąki ziemniaczanej
- bułka tarta
- olej do głębokiego smażenia

wykonanie:

Do ziemniaków dodaję jajko, mąkę ziemniaczaną, 3 łyżki bułki tartej, koperek, solę do smaku i dokładnie mieszam. Usmażone kotlety mielone kroję na ćwiartki. Jeśli wykorzystuję zmielone mięso, mieszam je z jajkiem na jednolitą masę, następnie formuję małe kulki. Z masy ziemniaczanej również formuję kuleczki, delikatnie je spłaszczam, nadziewam ćwiartką usmażonego kotleta mielonego lub kulką surowego mięsa. Obtaczam w bułce tartej i smażę, podobnie jak frytki, w głębokim oleju. Odsączam z nadmiaru tłuszczu na ręczniku papierowym. Podaję z dowolnym sosem na zimno i surówkami.

Pieczeń rzymska

składniki:

- 70 dag mięsa wieprzowego
- 30 dag mięsa wołowego
- 1 surowe jajko
- 1 por
- 2 ząbki czosnku
- 1 łyżka masła
- 2 łyżki posiekanej natki pietruszki
- 5 łyżek bułki tartej + do posypania formy
- 2 łyżeczki chrzanu
- 1/2 łyżeczki papryki w proszku
- 2 łyżeczki sosu sojowego
- 1 łyżeczka musztardy
- 4 jajka ugotowane na twardo

wykonanie:

Białą i jasnozieloną część pora kroję w drobną kostkę. Obrany czosnek miążdżę, po czym razem z porą i masłem przesmażam na maśle. Razem z posiekaną natką mieszam z mięsem mielonym (jeśli sami mielimy mięso, możemy to wszystko przemielić razem). Do masy dodaję surowe jajko, bułkę tartą, chrzan, paprykę w proszku oraz sos sojowy. Doprawiam solą i pieprzem. Dokładnie wyrabiam. Formę keksową o długości około 25 cm smaruję tłuszczem i wysypuję bułką tartą. Przekładam połowę masy mięsnej, delikatnie przyduszam, robiąc na środku mały rowek. Układam w nim ugotowane na twardo i obrane jajka, delikatnie wciskając je w masę. Przykrywam resztą mięsa. Wierzch smaruję musztardą. Wstawiam do piekarnika i piekę przez ok. 45 minut w 180 stopniach C. Podaję na zimno lub gorąco z zimnymi sosami.

Kluski ziemniaczane z mięsem

składniki na ciasto:

- 1 kg ugotowanych, obranych ziemniaków
- około 4 łyżek mąki ziemniaczanej
- około 2 łyżek mąki pszennej
- 2 jajka

składniki na farsz:

- 400 g mięsa mielonego
- 4 średnie kiszone ogórki
- 1 cebula
- 1 jajko
- przyprawy: sól, pieprz, majeranek, tymianek, bazylia (do smaku)
- przyprawa maggi Winiary

wykonanie:

Cebulę kroję na kawałki. Dodaję do mięsa razem z jajkiem i przetartymi przez duże oczka ogórkami. Doprawiam przyprawami i przyprawą maggi Winiary. Ziemniaki przeciskam przez praskę lub mielę maszynką do mięsa. Dodaję jajka i mąki. Wyrabiam ciasto. Powinno mieć konsystencję, z której można uformować wałek i nie klei się do rąk. Kroję go na kawałki. Każdą porcję ciasta spłaszczam, nakładam farsz i formuję kluskę. Wrzucam je do osolonego wrzątku. Gotuję około 10 minut od momentu wypłynięcia klusek. Wyciągam łyżką cedzakową na talerz. Można je polać podsmażonym masłem z cebulką i boczkiem. Ja osobiście uwielbiam je z sosem czosnkowym.

Mięsna cukinia

składniki:

- 1 średniej wielkości cukinia
- 500 g mięsa mielonego
- 2 pomidory obrane ze skórki
- oliwa do smażenia
- 1 cebula
- 2 ząbki czosnku
- przyprawy
- około 100 g żółtego sera
- pęczek bazylii
- pomidory koktajlowe i czarne oliwki do dekoracji

wykonanie:

Umytą cukinię kroję wzdłuż na pół (jeśli jest młoda i świeża nie trzeba jej obierać), usuwam łyżką pestki, solę i pieprzę. Odstawiam na kilkadziesiąt minut. Na patelni rozgrzewam oliwę. Wrzucam pokrojoną w kostkę cebulę i posiekany czosnek oraz pokrojone pomidory. Smażę do odparowania soku. Dodaję do tego mięso. Doprawiam do smaku solą i pieprzem. Na koniec dodaję posiekaną bazylię. Łódki z cukinii układam na blasze wysmarowanej oliwą. Nadziewam farszem. Piekę ok. pół godziny w 180 stopniach C. Po tym czasie posypuję przetartym przez duże oczka żółtym serem. Zapiekam jeszcze około 10-15 minut. Przed podaniem dekoruję oliwkami, świeżą bazylią i pomidorkami.

Faszerowany kalafior

składniki:

- 1 kalafior
- 500 g mięsa mielonego
- 1 ząbek czosnku
- 1 cebula
- 1 surowe jajko
- 1 łyżka masła
- 1 łyżka majeranku
- pęczek natki pietruszki
- 1 czerwona papryka
- 1 czerstwa bułka lub 1/3 szklanki bułki tartej
- około 1 szklanki mleka
- około 200 g boczku pokrojonego w cienkie plasterki (ilość boczku zależy od wielkości kalafiora)

wykonanie:

Kalafiora wkładam do wrzącej i osolonej wody. Gotuję 10 minut. Wyciągam i czekam, aż wystygnie. Cebulkę drobno siekam i podsmażam na masle. Bułkę zalewam mlekiem. Do mięsa dodaję przeciśnięty przez praskę czosnek, cebulkę, jajko, namoczoną bułkę, posiekaną pietruszkę, pokrojoną w kostkę paprykę, majeranek oraz przyprawy (sól, pieprz, papryka). Dokładnie mieszam i doprawiam do smaku. Gdy kalafior będzie chłodny, między różyczki wciskam farsz z mięsa mielonego, ile się da. Resztą mięsa oblepiam całego kalafiora. Na koniec całość obkładam boczkiem. Zapiekam przez około godzinę w 180 stopniach.

Naleśniki na ostro

składniki na ciasto:

- szklanka mleka
- 10 dag mąki
- 2 jajka
- 2 łyżki stopionego masła
- szczypta cukru
- pół łyżeczki curry (opcjonalnie)
- sól, pieprz do smaku

składniki na sos boloński:

- 500 g mielonego mięsa (wołowo-wieprzowego)
- 1 cebula
- 2 ząbki czosnku
- 1 łydga selera naciowego (opcjonalnie)
- 1 puszka pomidorów
- 1 łyżeczka suszonego oregano

pozostałe składniki:

- sos czosnkowy
- świeże warzywa, np. pomidory, papryka

wykonanie:

Składniki na ciasto łączę w jednolitą masę. Odstawiam na ok. 10-15 minut. Z ciasta smaży cienkie naleśniki. Na dużej patelni na odrobinie oleju lub masła smaży pokrojoną w kosteczkę cebulę. Dodaję przeciśnięty przez praskę czosnek oraz cienko pokrojone łydgi selera. Chwilę podsmażam cały czas mieszając. Dodaję mielone mięso i oregano. Smażę kolejne 10-15 minut, często mieszając. Wlewam pomidory razem z zalewą. Doprawiam i smaży na mniejszym ogniu aż odparuje woda i sos zrobi się gęsty. Sosem smaruję naleśniki, które zwijam w rulon lub trójkąt. Polewam ponownie sosem bolońskim, a na koniec czosnkowym. Posypuję świeżymi warzywami i zieleniną.

Tradycyjne hamburgery

składniki na bułki:

- 2,5 szklanki mąki pszennej
- 3/4 szklanki mleka
- 3/4 łyżeczki soli
- 10 g drożdży
- 2 łyżki masła
- 1 jajko
- 1 łyżka cukru
- do posmarowania: 1 jajko i ziarna sezamu

składniki na burgery:

- 700 g wołowiny
- 1 łyżka musztardy
- 1 cebula
- 3 ząbki czosnku
- do smaku sól i pieprz
- 1 jajko
- 2 łyżki ketchupu
- 1 łyżeczka mielonej papryki czerwonej
- 1 łyżeczka przyprawy do wołowiny

pozostałe składniki:

- 2 pomidory
- 2 korniszony
- 1 ogórek zielony
- 1 cebula czerwona
- liście sałaty lub szpinaku
- 8 plasterów żółtego sera
- składniki na sos:
- 3 łyżki jogurtu greckiego
- 1 łyżka majonezu
- sól i pieprz do smaku
- 2 ząbki czosnku

wykonanie:

Do miski przekładam drożdże. Dodaję dwie łyżki mąki, cukier, mleka tyle, żeby zaczyn miał konsystencję kwaśnej śmietany. Mieszam i odstawiam na kilkanaście minut - aż zaczyn podwoi swoją objętość. Do zaczynu przesiewam resztę mąki, dodaję sól, resztę mleka, jajko i wyrabiam ciasto. Na końcu dodaję roztopione zimne masło i dalej wyrabiam. Ciasto przykrywam ściereczką i odstawiam do momentu aż podwoi swoją objętość. Ciasto wykładam na deskę posypaną mąką, zagniatam, formuję wałek, który dzielę na osiem części. Formuję kulki, układam na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia i odstawiam do wyrośnięcia. Piekarnik nagrzewam do temp. 200 stopni. Bułki przed pieczeniem smaruję roztrzepanym jajkiem i posypuję sezamem. Wstawiam na 15-20 minut aż się ładnie zrumienią.

Mięso mielę razem z obraną cebulą i czosnkiem. Przekładam do miski, dodaję musztardę, ketchup, paprykę mieloną, przyprawę do wołowiny, sól, pieprz, jajko (można je zamienić na odrobinę zimnego rosółu - wówczas burger nie będzie twardy) i całość dobrze wyrabiam rękoma. Mięso musi być dobrze wyrobione, kleiste. Dzielę je na osiem części i formuję płaskie kotlety, które układam na ruszcie lub papierze do pieczenia (w piekarniku lub na grillu), ewentualnie smaży na patelni.

Składniki na sos mieszam i doprawiam. Bułki kroję na pół, układam liście sałaty lub szpinaku, na to plaster sera, burger, plastry pomidora, korniszona, ogórka zielonego, cebulę, liście szpinaku. Polewam sosem. Składam hamburgera i spinam go długą wykałaczką.

Przedsiębiorstwo BIS Poznań
Grunwaldzka 48, 63-840 Krobica

Sprzedaj **JAŁOWIC CIELNYCH**

Oferujemy jałowice cielne i pierwiastki rasy HF

☎ **65 573 86 31**
www.bis.poznan.pl | magdabis@poczta.onet.pl

UNIROL

tel. 65 57 58 700
www.sklep-unirol.pl

Dotacje PROW

Dotacja na start firmy – 250 tys. zł
Dotacja na przetwórstwo – 500 tys. zł
Małe gospodarstwa – 60 tys. zł
Młody rolnik – 150 tys. zł
Grupy producenckie – 100 tys. €/rok
Współpraca 5 rolników – 325 tys. zł

BM & PARTNERS
KANCELARIA DORADZCA

www.dotacje-prow.pl
tel. 571-501-208

Kompleksowa obsługa • wniosek i biznesplan • rozliczenie

KONSTAŁ
PRODUCENT

GARAŻE Blaszane
BRAMY Garażowe
KOJCE dla Psów

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Dogodne **RATY**
Transport i montaż
GRATIS Cały KRAJ
Automatyka do bram

61-812-54-69
63-278-62-25
65-619-34-15
509-574-644

54-421-00-45
22-100-45-96
509-058-388

www.konstal-garaze.pl

KUPIĘ KAŻDY
ciągnik rolniczy

SKUP minikoparek, koparek
ładówek, wózków widłowych

tel. **694 400 305**
e-mail: mikromasz@vp.pl

płatne gotówką
- odbiór własnym transportem

KREDYTY
DLA ROLNIKÓW

Możliwy dojazd do klienta

• **POD ZASTAW ZIEMI**
• **POD INWESTYCJE I NIERUCHOMOŚCI**

LEASING na maszyny i urządzenia
LEASING zwrotny

Z opóźnieńkami BIK, KRUS, PODATEK i KOMORNIK

RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻEN

Tel. 798-751-849

Z pola wzięte

List do sąsiadki

Dzień dobry Pani Honorato, piszę do Pani po sąsiedzku, gdyż w Wieściach Rolniczych jesteście blisko siebie. Pani kulinarna strona poprzedza moje historie „Z pola wzięte”, więc mogę powiedzieć, że jest mi z Panią po drodze.

Z zaciekawieniem przeczytałam i obejrzałam Pani propozycje na „szybkie przekąski karnawałowe”, a tym bardziej, że (jak Pani również napisała) okres karnawału to czas licznych spotkań w gronie bliskich i znajomych. Dobrze się zbiegło, bo na połowę miesiąca umówiłam się z przyjaciółkami na kolejny „babski wieczór”. Kto czegoś takiego doznaje, ten wie, że czas spędzony wyłącznie w kobiecym towarzystwie jest wyjątkowy. Nie, żebym miała coś przeciw spotkaniom w mieszanym gronie. Nie, nie, absolutnie nie. Niemniej jednak kobiece wieczory są skazane być kobiecymi chociażby ze względu na tematy, które wypełniają godziny siedzenia przy wspólnym stole. Nie wyobrażam sobie, aby któryś z naszych partnerów chciał dołączyć się do wymiany spostrzeżeń, czy nowości na temat urody, mody lub przepisów kulinarnych. Mało tego – myślę, że nawet gdyby któryś z nich chciał się dołączyć, to obawiam się, że nie byłby w stanie zaimponować nam swoją wiedzą na te tematy. Jak to napisał w swojej książce niemiecki humorysta Lorient „mężczyźni i kobiety do siebie po prostu nie pasują”.

Pani Honorato, jako specjalistka od smakołyków zapewne przyzna mi Pani rację, że dobre tematy to za mało na babski (i nie tylko) wieczór. Tutaj potrzebne są kulinarne wywijasy, a najlepiej, aby były nowinkami. Długo myślałam, czym mogłabym zrobić przyjemność moim koleżankom i miałam trochę z tym problem, ponieważ nasze spotkania odbywają się od ładnych paru lat i kulinarne pomysły trochę mi się już skurczyły. Tutaj z pomocą przyszła mi Pani ze swoimi propozycjami na przekąski. Patrząc na soczyste zdjęcia koreczków z łososiem, kiełbasek w cieście francuskim czy grzybowego cappuccino, oczami wyobraźni widziałam i słyszałam mlaskające z zachwytu koleżanki. Za serce ujęła mnie

również Pani uwaga o przekąskach, które wcale nie muszą być czasochłonne, więc tym bardziej ochoczo wzięłam pod pachę „Wieści Rolnicze” i udałam się na zakupy.

Droga Pani Honorato, po czasie przyznaję Pani rację, że proponowane przekąski nie muszą być czasochłonne, ale muszą uściślić, że w moim przypadku dotyczyło to tylko ich przygotowania. Z zakupem potrzebnych produktów było już o niebo gorzej. Koleżanki zaprosiłam na godz. 18.00. Pomyślałam, że o 14.00 polecę na zakupy, o 15.00 przygotuję kolację, o 16.30 nakryję stół a o 17.00 popracuję nad swoim wyglądem. W życiu nie pomyślałabym, że moje plany rozjadą się już na pierwszym etapie ich realizacji. Miasto, w którym mieszkam, ma sporo sklepów, supermarketów, a nawet i centra handlowe. Nie przypuszczałam, że opisywanego popołudnia tyle z nich odwiedzą w celu zrealizowania kartki z zakupami. W jednym sklepie było prawie wszystko oprócz sezamu, kawioru, przepiórczych jajek i pumpernika. W następnym była reszta oprócz przepiórczego specjału i specjalnego chleba. W kolejnym były jajka, ale w poszukiwaniu chleba odwiedziłam jeszcze dwa sklepy. Gdy tam go nie znalazłam, spojrzałam na zegarek, zobaczyłam na nim godz. 16.00, w panice kupiłam pierwszy z brzegu chleb ziarnisty i pognałam do domu.

Droga Sąsiadko, dziękuję za Pani wkład w nasz udany wieczór! Był smaczny, interesujący, długi i wesoły... a zwłaszcza, gdy opowiadałam o kawiorach, przepiórczych jajkach, pumpernikach i sezamach. Dobrze, że mój partner tego nie słyszał, bo pewnie powiedziałby, że mężczyźni i kobiety do siebie po prostu nie pasują.

Anna Malinowski

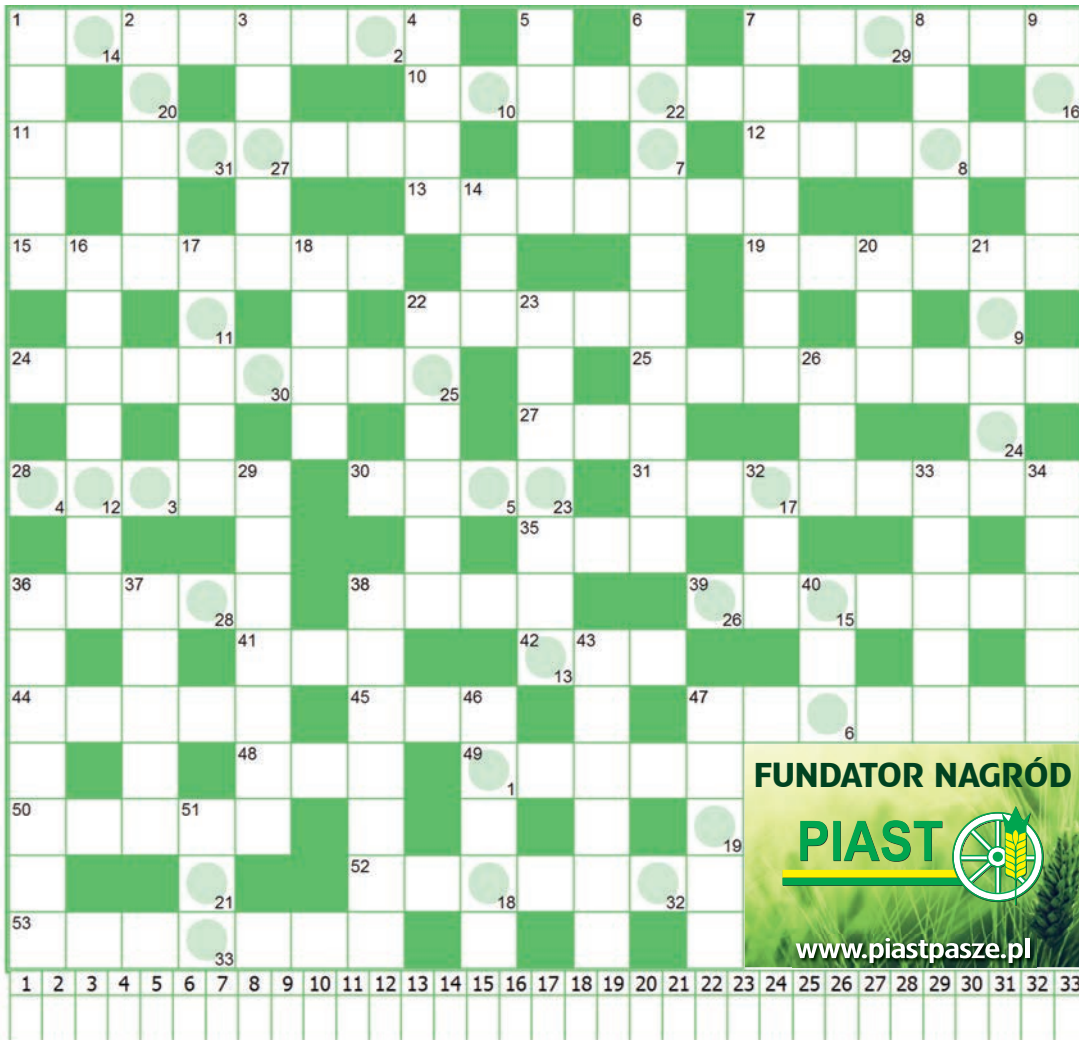
— OGŁOSZENIE —

KUPIĘ

JAŁOWICE
WYSOKO CIELNE

tel. (61) 437-75-27, 602-731-229

Rozwiąż krzyżówkę, wyślij SMS z rozwiązaniem oraz nazwą miejscowości, w której mieszkasz, pod numer **71601**. Treść SMS-a: **wr.poprawne hasło.miejscowość** (np. wr.przykładowe hasło krzyżówki.poznań). Na rozwiązanie czekamy do 24.02.2022 do godziny 12.00. Koszt SMS-a 1,23 zł z VAT.

UWAGA - Wystanie SMS-em zgłoszenia z prawidłowym hasłem krzyżówki jest równoznaczne z akceptacją regulaminu i zgodą na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z RODO. Szczegóły w regulaminie dostępnym na portalu wiescirolnicze.pl

**Do wygrania
3x
ZESTAW NARZĘDZI
I LATARKA**

POZIOMO:

- 1) Pasożyt w uprawie.
- 7) Kastrowany kogut.
- 10) Narzędzie uprawowe.
- 11) Krzew na żywopłoty.
- 12) W zaczynie.
- 13) Zespół maszyn.
- 15) Odkrojony plasterzek wędliny.
- 19) Motocykl z Japonii.
- 22) Skoczny owad.
- 24) „Golarka” trawnika.
- 25) Zawodnika z klubu do klubu.
- 27) Płyną z oczu.
- 28) Dane osiołkowi.
- 30) Poselskie „nie”.
- 31) Kartofel.
- 35) Przyrząd gimnastyczny.
- 36) Upał w czasie letniej kanki.
- 38) Pierścień wysp koralowych.

- 39) Chrupiący ze słoniny.

- 41) Ang. miara gruntów.
- 42) Nielotny ptak.
- 44) Izraelski kołchoz.
- 45) Kuzyn wróbla.
- 47) Była panna.
- 48) „Goły” portret.
- 49) Układa się za kosiarzem.
- 50) Krzemian magnezu; talk.
- 52) Leczenie.
- 53) Amputacja

PIONOWO:

- 1) Złot wiedźm.
- 2) Fioletowy chwast.
- 3) Opieka wyznaczona nad kimś.
- 4) Miasto biblijnego wesela.
- 5) Celtycki bóg wody.
- 6) Występowanie stygmatów.
- 7) Odrobina, kruszyna.
- 8) Myśliwy.

- 9) Wnęka w ścianie.

- 14) Samochód produkowany przez amer. koncern General Motors.
- 16) Skroplony używany w chłodnictwie.
- 17) Jon o ładunku ujemnym.
- 18) Waluta europejska.
- 20) Przecier owocowy.
- 21) Żywi się padliną.
- 22) Na wszelką mądrość.
- 23) W zaprzęgu jednokonnym: dwa dyszle połączone z chomątem.
- 26) Egipska jedn. administracyjna.
- 29) Kantak.
- 32) Prawy dopływ Biebrzy.
- 33) U ludów muzułm.: zły duch, okrutny demon.

- 34) Dawna odmiana jabłoni.
- 36) Plantacja drzewek.
- 37) Nierówność na drodze.
- 38) Wokół bieguna północnego.
- 40) Kaa w „Księżdzie dżungli”.
- 43) Wyciśnięte nasiona roślin oleistych, zbite i uformowane jako płaski placek.
- 46) Żużel lub żeglarstwo.
- 47) Mech.
- 51) Grecka litera.

Rozwiązanie krzyżówki
nr 1/2022. Hasło:
**„SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU ŻYCZY
PIAST PASZE”**

Laureatami zostają:
Miroslaw Tomczyk
Świnków,
Patrycja Iwańska
Zbietka,
Iwona Milczarek
Julinki.

STIHL

*Polecam
Zenon
sobolewski*

Mistrz Polski Drwali 2021

CAŁY ASORTYMENT NA RATY RRSO 0%

WIĘCEJ INFORMACJI U AUTORYZOWANYCH DEALERÓW STIHL
ORAZ NA WWW.STIHL.PL

 / STIHL.POLSKA

 / STIHL_POLSKA

RRSO to Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania. Oferta ważna od 08.01. do 28.02.2022 r.